

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Avdelningen för ekonomi

Integrerad Rapportering på Stockholm Large Cap

En studie kring integrering av social- och miljöinformation i årsredovisningar –
efterlevnad av IR-principer och förklarande faktorer

Linda Landström
Martin Uppman

VT 2015

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Företagsekonomi
FEG300
Ekonomprogrammet 180 hp

Handledare: Arne Fagerström
Examinator: Stig Sörling

Förord

Jordens ekologiska tillstånd fordrar förändrat beteende av såväl individer som organisationer. Alla har ett ansvar att säkra kommande generationers levnadsförutsättningar och att få ägna arbetet med en c-uppsats till detta brännande område är en ynnest.

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Arne Fagerström för allt ”örongodis” under det senaste året och tackar även vår examinator Stig Sörling samt våra opponenter för den konstruktiva kritiken.

Detta arbete hade inte gått att genomföra utan stödet från närstående som offrat sin tid och kommit till undsättning när barn varit sjuka eller andra knipor uppstått – ni vet vilka ni är och vi är evigt tacksamma!

Gävle, juni 2015

Linda Landström

Martin Uppman

Sammanfattning

Integrerad rapportering (IR) sprider sig inom redovisningsvärlden och modellen ska enligt förespråkarna skänka en transparent bild över hur företagen sammanlänkar finansiell och icke-finansiell information. Genom intressent- och legitimitetsteoretiska postulat syftar studien till att visa vilka faktorer (storlek, skuldsättningsgrad, ägarkoncentration och bransch) som kan påverka valet att tillämpa IR-principer. Vidare undersöks om mängden integrerad information verkligen skiljer sig mellan företag som tillämpar IR och övriga. Fokus ligger på social- och miljöinformation som finns integrerad med övriga upplysningar.

Empirin har genererats genom en i huvudsak kvantitativ innehållsanalys av 67 årsredovisningar från företag noterade på Nasdaq OMX Large Cap. Regressionsanalyser och Mann-Whitney test har använts för att analysera den insamlade empirin.

De statistiska testerna visar att storlek och branschtillhörighet har signifikanta samband med mängden integrerad miljö- och social information i årsredovisningarna. Ägarkoncentration och skuldsättningsgrad visade dock inget samband vilket talar för att finansiella intressenter inte pressar företag mot IR-principer. Signifikanta skillnader kunde konstateras mellan årsredovisningarna som uppgavs vara integrerade i förhållande till övriga. Denna upptäckt kan tolkas som att IR-tillämpande företag även har en starkare hängivenhet till hållbarhetsfrågor.

Studien bidrar med en bild över hur IR-principer förekommer på svensk börs samt hur detta ur ett hållbarhetsperspektiv skiljer sig från övriga årsredovisningar. Vidare indikerar studien att paralleller kan dras mellan IR och frivillig rapportering i övrigt då företagets storlek och branschtillhörighet påverkat årsredovisningens utformning.

Som fortsatt forskning föreslås studier kring IR ur ett användarperspektiv då utbudet av detta idag är skralt och samtidigt kritiskt för fortsatt utveckling av IR.

Nyckelord: Integrerad rapportering, IIRC, hållbarhetsrapportering, frivillig rapportering, miljöinformation, social information, intressentteori, legitimitetsteori.

Abstract

Integrated reporting (IR) is spreading in the accounting world and according to proponents the model should give a transparent picture of how the companies are linking financial and non-financial disclosures. Through postulates from stakeholder- and legitimacy theory this study aims to demonstrate which factors (size, debt ratio, ownership concentration and industry) that may affect the choice of applying IR principles. Furthermore, the study also examines whether the amount of integrated information really differs between companies who allege to apply IR and others. Focus lays on social- and environmental information.

The empirical data is essentially generated by a quantitative content analysis of 67 annual reports from companies listed on Nasdaq OMX Large Cap. Regression analysis and Mann-Whitney tests were used to analyze the collected empirical data.

The statistical tests show that size and industry has significant effect on the amount of integrated information within the annual reports. Debt ratio and ownership concentration however, showed no relationship which leads to the conclusion that financial stakeholders is not pressuring the companies towards IR principles. Significant differences between the annual reports claimed to be integrated and other annual reports were observed. This finding could be interpreted as companies that apply IR also have a stronger devotion to sustainability issues.

Future research is suggested to be conducted from a user perspective. The supply of this type of studies is poor but crucial for continued development of IR.

Key words: Integrated reporting, IIRC, sustainability reporting, voluntary reporting, environmental information, social information, stakeholder theory, legitimacy theory.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1. Introduktion	1
1.2. Bakgrund	1
1.3. Problemdiskussion	3
1.4. Problemformulering och syfte	5
1.5. Avgränsning.....	6
1.6. Uppsatsens disposition.....	6
2. Referensram.....	7
2.1. Praktisk referensram	7
2.1.1. Hållbarhetsbegreppet	7
2.1.2. Utveckling av frivillig rapportering	8
2.1.3. Utveckling av integrerad rapportering.....	9
2.1.4. The International <IR> Framework	11
2.1.5. Kritik mot IR	13
2.2. Teoretisk referensram	15
2.2.1. Motivering av valda teorier	15
2.2.2. Intressentteorin	15
2.2.3. Legitimitetsteorin	17
2.3. Tidigare forskning och förklarande faktorer	20
2.3.1. Storlek	20
2.3.2. Skuldsättningsgrad	21
2.3.3. Ägarkoncentration	22
2.3.4. Bransch	22
2.3.5. A priori-modell.....	23
2.4. Skillnader mellan årsredovisningar som uppges vara integrerade och övriga	24
3. Metod.....	26
3.1. Övergripande forskningsideal och metoder	26
3.2. Forskningsdesign.....	27
3.3. Redovisningsteoretisk positionering.....	27
3.4. Tillvägagångssätt.....	28
3.4.1. Insamling av data.....	29
3.4.2. Källkritik	30
3.4.3. Population, urval och bortfall	30
3.5. Reliabilitet och validitet	31
3.6. Operationalisering	32
3.6.1. Beroende variabel	32
3.6.2. Oberoende variabler.....	33

3.6.3. Kodningsmanual	34
3.7. Dataanalys.....	36
4. Empiri och analys.....	37
4.1. Univariat analys	37
4.1.1. Översiktlig data	37
4.1.2. Integrationsmängd (beroende variabel)	38
4.1.3. Storlek (oberoende variabel)	38
4.1.4. Skuldsättningsgrad (oberoende variabel)	39
4.1.5. Ägarkoncentration (oberoende variabel)	40
4.1.6. Bransch (oberoende variabel)	40
4.1.7. Andel företag som uppger integrerad rapportering	42
4.2. Bivariat analys	43
4.2.1. Korrelationsmatris.....	43
4.2.2. Integrationsmängd (beroende variabel)	44
4.2.3. Storlek (oberoende variabel).....	44
4.2.4. Skuldsättningsgrad (oberoende variabel).....	45
4.2.5. Ägarkoncentration (oberoende variabel)	46
4.2.6. Bransch (oberoende variabel).....	46
4.3. Skillnader mellan årsredovisningar som uppges vara integrerade och övriga	48
4.4. Multivariat analys.....	49
5. Diskussion	51
5.1. Överblick hypotesprövning.....	51
5.2. Storlek	52
5.3. Skuldsättningsgrad	53
5.4. Ägarkoncentration	53
5.5. Bransch	54
5.6. A posteriori-modell	55
5.7. Skillnader mellan årsredovisningar som uppges vara integrerade och övriga	56
6. Slutsats.....	58
6.1. Slutsatser.....	58
6.2. Metodreflektion.....	61
6.3. Förslag till fortsatt forskning	61
7. Källförteckning.....	63
Bilaga 1 Kodningsschema	71
Bilaga 2 Kodningsmanual.....	72
Bilaga 3 Bivariat- och multivariat analys.....	73
Bilaga 4 Histogram och boxplots för variablerna.....	77
Bilaga 5 Branschindelning och poängsättning	82
Bilaga 6 Nyckeltal.....	87

Bilaga 7 Exempel på kodning	90
Bilaga 8 Kontroll av regressionsmodellen	92
Figurförteckning	
Figur 2.1 Illustration av hur miljö, samhälle och ekonomi är beroende av varandra	7
Figur 2.2 Den värdeskapande processen	13
Figur 2.3 Issues/events and corporate legitimacy	18
Figur 2.4 A priori-modell.....	24
Figur 3.1 Redovisningsteoretisk positioneringsmodell.....	28
Figur 5.1 A posteriori-modell	55
Tabellförteckning	
Tabell 4.1 Översiktlig statistik för beroende och oberoende variabler	37
Tabell 4.2 Deskriptiv statistik för mängden integrerad social och miljöinformation	38
Tabell 4.3 Deskriptiv statistik för variabeln storlek (totala tillgångar).....	39
Tabell 4.4 Deskriptiv statistik för variabeln skuldsättningsgrad.....	39
Tabell 4.5 Deskriptiv statistik för variabeln ägarkoncentration.....	40
Tabell 4.6 Deskriptiv statistik för variabeln branschindelning.....	41
Tabell 4.7 Deskriptiv statistik för icke-känsliga och känsliga branscher.....	41
Tabell 4.8 Deskriptiv statistik för antalet företag som anger IR	42
Tabell 4.9 Deskriptiv statistik för branschtillhörigheten för de företag som uppger IR	42
Tabell 4.10 Variablernas inbördeskorrelation.....	43
Tabell 4.11 Mann-Whitney test, integrationsmängd, känsliga och icke-känsliga branscher	47
Tabell 4.12 Mann-Whitney test av integrationsmängd, socialt känsliga branscher.....	47
Tabell 4.13 Mann-Whitney test av integrationsmängd, miljökänsliga och övriga branscher...	48
Tabell 4.14 Mann-Whitney test av integrationsmängd, företag som uppger IR och övriga	48
Tabell 4.15 Multipel regression	49
Tabell 5.1 Sammanfattning av studiens hypoteser och resultat	51
Diagramförteckning	
Diagram 4.1 Storlek i förhållande till mängden integrerad information	44
Diagram 4.2 Skuldsättningsgrad i förhållande till mängden integrerad information	45
Diagram 4.3 Ägarkoncentrationen i förhållande till mängden integrerad information.....	46

Begrepp, definitioner och förkortningar

ACCA	Association of Chartered Certified Accountants
A4S	The Prince's Accounting for sustainability
FAR	Förenade Auktoriserade Revisorer
Frivillig rapportering	All rapportering som ej är lagstadgad
GRI	Global Reporting Initiative
Hållbarhetsrapport	Systematisk sammanställning av frivilliga upplysningar gällande ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet
IASB	International Accounting Standards Board
ICAEW	The Institute of Chartered Accountant of England and Wales
IFAC	International Federation of Accountants
IIRC	International Integrated Reporting Council
IR	Integrerad Rapportering
IRC	Integrated Reporting Committee of South Africa

1. Inledning

Detta inledande kapitel innehåller en introduktion och bakgrund till begreppet integrerad rapportering samt en diskussion som mynnar i en problemformulering. Kapitlet avslutas med en beskrivning av studiens syfte och de avgränsningar som gjorts.

1.1 Introduktion

Efter en lång rad av innovationer inom frivillig rapportering har integrerad rapportering de senaste åren blivit ett omtalat verktyg för kommunicera organisationens ekologiska och sociala effekter samt hur dessa frågor är integrerade i verksamheten. Modellens popularitet bland standardsättare kan beskrivas med nedanstående citat:

... en affärs- och rapporteringsmodell för det 21:a århundradet.

(Tidström, 2014)

I Rom fick vi bevis på hur den integrerade rapporteringen vinner terräng. Det var också uppmuntrande att höra hur ett företag kunde gå från en årsredovisning på 660 sidor(!) till en integrerad rapport på 55 sidor. (Brännström, 2014).

Integrated reporting has the potential to act as a catalyst for major improvements in business reporting. (ICAEW, 2013).

För redovisningsstudenter väcker sådana uttalanden från inflytelserika aktörer inom redovisningsprofessionen intresse och nyfikenhet! Denna studie kommer därför att kretsa kring Integrerad Rapportering!

1.2 Bakgrund

Efter den så kallade Brundtlandrapporten "Our common future" som arbetades fram av FN:s Världskommission för miljö och utveckling uppstod en ökad fokusering på hållbarhetsfrågor. Där fastställdes att hållbar utveckling är "...development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs." (World Commission on Environment and Development, 1987, s. 41). Därefter har organisationers behov av att externt redovisa sin påverkan på miljö och samhälle successivt ökat. Frivillig rapportering har de senaste

årtiondena spridit sig bland organisationer världen över och innovativa standarder inom området avlöser varandra (Higgins, Stubbs och Love, 2014). Green accounting, social rapportering, ”triple bottom line”- rapportering (TBL) och Global Reporting Initiatives (GRI) hållbarhetsrapportering är exempel på modeller som använts för rapportering av sociala och ekologiska inverknings (ibid.). Att avge någon form av frivillig rapportering är idag nära nog ett standardförfarande. Enligt KPMG (2014) inkluderade 71 % av 4100 granskade företag världen över hållbarhetsaspekter i årsredovisningen. I undersökningen ingick de hundra största (omsättning) företagen i Sverige och 79 % av dessa redovisade hållbarhetsfrågor, GRIs riktlinjer är den vanligaste rapporteringsstandarden (KPMG, 2014).

Standarderna inom hållbarhetsrapportering har dock kritiserats för att de endast används av symboliska skäl och inte implementeras i verksamheten samt att rapporterna inte förmedlar hur ekonomiska, ekologiska samt sociala faktorer påverkar varandra (Moneva, Archel, och Correa, 2006; Gray och Milne, 2002). I syfte att komma till rätta med problematiken har konceptet integrerad rapportering (IR) arbetats fram. Bakom utvecklingen står flera normgivande organisationer som bl.a. Prince’s Accounting for Sustainability (A4S), International Federation of Accountants (IFAC) och GRI. Mest framstående inom utvecklingen av IR har International Integrated Reporting Council (IIRC) blivit genom att summera principerna för IR i ramverket ”The International <IR> Framework” (Higgins et al., 2014).

IIRC:s ramverk har fått stort stöd från standardsättare och normgivare. En promemoria som stödjer utvecklingen av ramverket har tecknats med International Financial Reporting Standards foundation (IIRC, 2013b). Ett annat exempel är The Institute of Chartered Accountant of England and Wales (ICAEW) som berömmar IIRC:s snabba prestationer (ICAEW, 2013). Även i Sverige har IR mottagits med stor entusiasm. Dan Brännström, ordförande i Förenade Auktoriserade Revisorer (FAR), spår att IIRC:s ramverk inte bara kommer att förbättra förutsättningarna för att utvärdera företagen utan även att integrerad rapportering gör verksamheterna mer värdeskapande (Brännström, 2014). Åse Bäckström, ordförande i FARs arbetsgrupp för hållbarhet, ser flera likheter mellan svenska förvaltningsberättelser och integrerad rapportering och bedömer därför att övergången till IIRC:s ramverk kommer gå relativt snabbt (Balans, 2013). Hur stor och snabb den allmänna utbredningen blir återstår dock att se. Enligt KPMG:s (2014) undersökning över frivillig rapportering 2013 bland 4100 företag tillämpade 10 % en integrerad uppställning och 3 % uppgav att IIRC:s principer efterföljdes. Stubbs och Higgins (2014) menar att avsaknaden av tydliga standarder bidragit till att spridningen inte skett snabbare och att IIRC:s ramverk för IR kan bidra till att integrerade uppställningar kommer förekomma i större utsträckning.

Med nuvarande levnadsvanor kommer världen inom 50 år ha nått en kritisk punkt där miljön är utom möjlighet till återhämtning (Deegan och Unerman, 2011). Idag förväntas det från samhället sida att företagen tar ansvar för dess effekter på omgivningen. Det krävs dock verkliga beteendeförändringar och inte bara ord för att åstadkomma en förbättring. Integrerad rapportering står för en intressant utveckling gällande detta. Det finns en bred konsensus i att IR ska medföra en ökad transparens och holism genom sammanlänkningen av upplysningarna i årsredovisningarna. Motiverat av ovanstående kommer denna studie att fokusera på tillämpning av IR.

1.3 Problemdiskussion

Som nämndes i föregående stycke är idag någon form av hållbarhetsrapportering i princip ett standardförfarande bland börsnoterade företag (KPMG, 2014). De rapporteringsmodeller som vanligen tillämpas kritiserar dock för att huvudsakligen fylla ett symboliskt syfte och inte medföra några beteendeförändringar mot ett mer hållbart företagande (Villiers, Rinaldi och Unerman, 2014). Triple-Bottom-Line-rapportering och GRIs riktlinjer kallas ofta av kritiker för "Business-as-usual"-modeller då dessa anses separera hållbarhetsfrågor från företagets verksamheter (Moneva et al., 2006; Milne och Gray, 2012). GRIs riktlinjer har även kritiserats för att främja s.k. "cherry-picking", d.v.s. att företag kan välja att enbart redovisa de hållbarhetsfrågor som är "bekväma" (Guthrie och Farneti, 2008).

För att förbättra kvaliteten på företagets redovisningar, finansiella som icke-finansiella, har konceptet IR arbetats fram (Hopwood, Unerman och Fries, 2010). IR är inte en ny standard för hållbarhetsrapportering utan snarare en rapporteringsmetod för att sammankoppla alla faktorer, som exempelvis sociala och miljörelaterade, vilka påverkar företagets förmåga till värdeskapande (IIRC, 2013a; Villiers et al., 2014; Eccles och Krzus, 2015). Även om en IR främst är riktad till finansiella intressenter skulle en separation av finansiell och icke-finansiell information (som strategi, relationer, omvärldsfaktorer etc.) i årsredovisningen försvåra bedömningen av företagets förmåga till finansiellt värdeskapande (Hopwood et al., 2010; IIRC, 2013a; Eccles och Krzus, 2015). Flera aspekter utöver de finansiella, som strategi, affärsmodell, riskhantering och bolagsstyrning måste alltså övervägas och rapporten ska sedermera kommunicera hur dessa hanteras. Inom IR-rörelsen finns dock framförallt en stark hängivenhet till hur företag påverkas av miljö och samhälle (Hopwood et al., 2010).

Tidigare forskning har visat att frivillig rapportering används för att ge en skev och partisk bild över företags hållbarhetsprestanda (O'Donovan, 2002; Islam och Deegan, 2008). Även om IR är ett tämligen ungt koncept finns det dock studier som visar att de företag som anammat idéerna har förbättrat kvaliteten på redovisningen (Hopwood et al., 2010; ACCA, 2012) och förändrat redovisningsprocessen genom ökad kommunikation mellan interna enheter, som finans- och miljöavdelningar (Stubbs och Higgins, 2014). Det finns samtidigt en oro att IR, i likhet med standarderna för hållbarhetsrapportering, kommer tillämpas av symboliska skäl och inte verka stödjande för hållbart företagande (Milne och Gray, 2012; Brown och Dillard, 2014). Det råder alltså delade uppfattningar om en tillämpning av IR faktiskt påverkar redovisningens tillförlitlighet.

Inom redovisningsforskningen läggs stor vikt vid att förklara vilka faktorer som påverkar redovisningens utformning (Adams, Hill och Roberts, 1998). Legitimitets- och intressentteorin anses ofta vara de som bäst kan förklara valet att redovisa frivillig information (Gray, Kouhy och Lavers, 1995; Milne, 2002; Tagesson, Blank, Broberg och Collin, 2009) och dessa teorier ligger även till grund för denna studie. Enligt legitimitetsteorin används frivillig rapportering som ett verktyg för att rättfärdiga verksamheten inför allmänheten medan intressentteorin anger påtryckningar från inflytelserika intressenter som förklaring till fenomenet. Tidigare forskning har undersökt om innehåll och omfattning av frivillig rapportering kan förklaras av faktorer som storlek, bransch, skuldsättningsgrad och ägarkoncentration (Belkaoui och Karpik, 1989; Clarkson, Li, Richardson och Vasvari, 2008; Tagesson et al., 2009; Mahoney, Thorne, Cecil och LaGore, 2013). Stora företag och särskilda branscher drar till sig mer uppmärksamhet från allmänheten (Hackston och Milne, 1996). Stort behov av lånat kapital gör banken till en viktig intressent och ett utspritt ägande leder till att fler investerares informationsbehov måste tillgodoses (Ullman, 1985). Just finansiella intressenters påverkan är relevant att undersöka då IR, enligt IIRC, främst riktar sig till dessa intressenter (IIRC, 2013a) samt att informationsbehovet vidgats till att även innefatta miljö- och social information (Cunningham, Fagerström och Hassel, 2011, s. 103).

Liknande forskning som ovan har även genomförts med fokus på förklarande faktorer till IR (Frias-Aceituno, Rodríguez-Ariza och García-Sánchez, 2014; Jensen och Berg, 2011; Lai, Melloni, och Stacchezzini, 2014; Sierra-García, Zoro-Grima och García-Benau, 2013). Forskningsresultaten har dock varierat och kan ha påverkats av faktorer som att tydliga standarder saknats, en del av de undersökta företagen har deltagit i ett pilotprogram som IIRC regisserat samt att konceptet IR fortfarande är i sin linda. Vidare har årsredovisningarna i studierna klassificerats som dikotomier, IR eller icke-IR (Frias-Acetuno et al., 2014; Lai et al., 2014; Jensen och Berg, 2011) vilket begränsar möjligheten att studera IRs betydelse för redovisningspraxis. Undersökningar visar att

övergången till IR kommer ske succesivt då rapporteringsstandarden är komplicerad och fordrar faktiska omställningar i företagens processer (Eccles och Krzus, 2015; Pouzette och Runhagen, 2014). Genom att anta att företag anammar IR-principer gradvis kan en undersökning av mängden integrerad information vara mer givande.

De senaste åren har medvetenheten för IR ökat markant (Eccles och Krzus, 2015) vilket troligen influerat företagens utformning av årsredovisningen. Samband mellan ovan nämnda faktorer och mängden integrerad social- och miljörelaterad information skulle indikera om IR kan förklaras med legitimitets- och intressentteorin (jfr Lai et al., 2014). Det är samtidigt intressant att identifiera skillnader mellan årsredovisningar som uppges vara integrerade och övriga årsredovisningar. En IR ska förmedla hur företaget faktiskt påverkar eller påverkas av externa faktorer som miljö och samhälle (IIRC, 2013a; IFAC, 2011; Hopwood et al., 2010). En större mängd integrerad information i den förstnämnda kategorin skulle kunna indikera att detta inte sker av symboliska skäl utan verkligen implementeras i verksamheten.

1.4 Problemformulering och syfte

Mot bakgrund av problemdiskussionen ovan har två huvudsakliga forskningsfrågor formulerats:

- *Kan samma faktorer som förklarar valet att avge frivillig rapportering även förklara mängden integrerad information om social- och miljömässig påverkan i årsredovisningarna?*
- *Skiljer sig mängden integrerad miljö- och social information i årsredovisningar som anges följa IR-principer från övriga årsredovisningar?*

Denna studie syftar dels till att genom en kvantitativ metod fastställa vilka faktorer som kan påverka mängden integrerad information i årsredovisningarna gällande sociala- och miljömässiga aspekter. Den andra delen av syftet är att beskriva förekomsten av IR bland svenska börsnoterade företag samt identifiera eventuella skillnader i årsredovisningarna som uppges följa IR-principer från övriga. Genom att tolka resultaten utifrån tidigare forskning kommer studien att bidra med ökad förståelse för IR-praxis på svensk börs.

1.5 Avgränsning

- Undersökningen begränsar sig till årsredovisningar för räkenskapsår 2014 från företag registrerade på Stockholmsbörsens lista Large Cap.
- Årsredovisningar som publiceras senare än 2015-04-21 kommer av tidsskäl ej att kunna ingå i undersökningen.
- Förklaringsvariablerna begränsas till storlek, skuldsättningsgrad, ägarkoncentration och bransch. Andra faktorer kan också ha orsakssamband med mängden integrerad information men beaktas ej i denna undersökning.
- Denna studie lägger ingen värdering i hur de undersökta företagen lever upp till angiven information i årsredovisningarna utan syftar enbart till att fastställa huruvida hållbarhetsinformationen finns sammanlänkad med övriga upplysningar i årsredovisningarna.

1.6 Uppsatsens disposition

Kapitel 2 – Referensram: Kapitlet innehåller en praktisk- och teoretisk referensram samt teoretiska antaganden och tidigare forskning ur vilka studiens hypoteser deduceras.

Kapitel 3 – Metod: I detta kapitel diskuteras alternativa tillvägagångssätt för att besvara forskningsfrågorna. Argument för valda metoder och hur eventuella svagheter behandlas presenteras här.

Kapitel 4 – Empiri och analys: Presentation och analys av insamlad data presenteras i detta kapitel. Univariata, bivariata och multivariata statistiska analyser genomförs för att dra slutsatser ifrån empirin

Kapitel 5 – Fortsatt analys: En djupgående diskussion där resultaten från den statistiska analysen kopplas till den teoretiska och praktiska referensramen.

Kapitel 6 – Slutsats: I detta kapitel diskuteras syftets uppfyllnad och huruvida forskningsfrågorna blivit besvarade, samt vilka effekter detta har på redovisningsforskningen.

2. Referensram

Detta kapitel består av tre delar, vilka är praktisk referensram, teoretisk referensram och tidigare forskning och förklarande faktorer. Ur detta kapitel deduceras även hypoteserna fram vilka sedan i nästa kapitel kommer att testas statistiskt.

2.1 Praktisk referensram

För att ge en djupare förståelse för praxis inom området i vilken studien genomförs inleds detta kapitel med en praktisk referensram där viktiga händelser och aktörer presenteras. Syftet är att beskriva hållbarhetsbegreppet och den historiska utvecklingen av frivillig rapportering. Presentationen landar slutligen i konceptet Integrerad Rapportering med ett fokus på det ramverk som IIRC utvecklade.

2.1.1 Hållbarhetsbegreppet

En vanligt förekommande definition av hållbarhet är den ur Brundtlandrapporten (World Commission on Environment and Development, 1987) vilken anger att hållbarhet är att tillgodose dagens behov utan att äventyra möjligheten att för framtida generationer att tillgodose sina behov. Hållbarhet är även att ha ett långsiktigt perspektiv vid beslutsfattande, detta innebär att det som i det kortsiktiga perspektivet är mest fördelaktigt väljs bort i fördel för mer hållbara långsiktiga alternativ (Deegan och Unerman, 2011). Inom hållbarhetsdefinitionen finns tre olika delar (miljö, samhälle/sociala aspekter, ekonomi) vilka ej kan separeras från varandra. För att nå ekonomisk lönsamhet krävs att naturresurser finns och att samhället tillåter företaget att bedriva dess verksamhet (Deegan och Unerman, 2011). Genom detta kan miljön ses som basen följt av samhället (sociala aspekter) vilket i sin tur kan ge ekonomisk hållbarhet. Detta illustreras genom nedanstående figur (2.1).

Figur 2.1: Illustration av hur miljö, samhälle och ekonomi är beroende av varandra.

Cunningham et al. (2011) anser att Brundtlandrapportens definition av hållbarhet är föråldrad som enbart inriktar sig på ekologiska- och sociala systems hållbarhet. Dagens debatt fokuserar mer på organisationers hållbarhet. Cunningham et al. (2011) menar att ett hållbart företag är lika välbeställt i slutet av en period som i början, här ska då förbrukningen av alla resurser (miljö, mänskliga, sociala, ekonomiska och tekniska) vara medräknade. För detta krävs dock andra metoder än vad den traditionella finansiella redovisningen kan bistå med. Ett problem med hållbarhetsbegreppet är, enligt Gray och Milne (2002), att det är oförenligt med kapitalistiska mål och principer. Företag kan inte öka sin produktion utan att förbruka mer naturresurser och de kan inte heller öka sina tillgångar utan att klyftan mellan fattiga och rika växer.

2.1.2 Utveckling av frivillig rapportering

Redan under 1890-talet förekom tendenser till frivillig rapportering i bland andra Shells rapporter (Unerman, 2000, ur Deegan och Unerman, 2011). Under 1950-talet uppmärksammade Soujanen (1954) behovet av enterprise-teorin som anser att företaget har fler intressenter än ägarna att ta hänsyn till och kommunicera med. Soujanen (1954) utvecklade därmed förädlingsvärdet som en kompletterande rapporteringsmetod till balans- och resultaträkningen. Även under 1970-talet uppmärksammades att det finns ett brett utbud av intressenter som företagen behöver kommunicera med vilket tog sig uttryck genom ”The Corporate Report” i Storbritannien (Owen, 2013). Intresset för frivillig redovisning sjönk under 1980-talet men under 1990-talet började den frivilliga redovisningen på nytt ta fart (Deegan och Unerman, 2011). Som nämndes ovan var publiceringen Brundtlandrapporten ”Our common future” (World Commission on Environment and Development, 1987) bidragande till renässansen. Idag är det, som nämndes tidigare (se stycke 1.2), nästan ett standardförfarande att redovisa frivillig information.

Flertalet olika standarder och modeller har under åren utvecklats bland några kan nämnas Green accounting, Global footprint, Full Cost Accounting (FCA), Tripple Bottom Line (TBL), Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer (Gray, 2010; Milne och Gray, 2012). Från akademiskt håll finns omfattande kritik i att flera av modellerna för frivillig rapportering tillämpas av symboliska skäl och ger en vinklad beskrivning av företagens sociala- och ekologiska prestanda (Guthrie och Farneti, 2008; Moneva et al., 2006). Problemen har öppnat upp för debatten om lagstiftning av social- och miljörapportering. Motståndarna till lagstiftning anser att marknadskrafter tillhandahåller tillräckliga incitament för att företagen ska redovisa en rättvisande bild av dess påverkan på omgivningen (Deegan och Shelly, 2013). I Sydafrika förbättrades dock

redovisningskvaliteten sedan integrerad rapportering blev obligatorisk (ACCA, 2012, ur Owen, 2013).

GRI är den vanligaste standarden inom hållbarhetsrapportering (KPMG, 2014) och bland annat i Sverige är riktlinjerna obligatoriska för statligt ägda bolag (Riksdagen, 2014). GRI grundades år 1997 i Boston inom den amerikanska organisationen Coalition for Environmentally Responsible Economies (CERES). År 2000 separerades GRI från CERES och blev en icke vinstdrivande organisation. År 2002 släpptes de första riktlinjerna för social- och miljömässig rapportering vilka kallades för "The Global Reporting Initiative's Sustainability Reporting Guidelines" eller kortare uttryckt "The GRI Guidelines" (GRI, 2015). De senaste riktlinjerna (G4) gavs ut i maj 2013, riktlinjerna är indelade i två delar: rapporteringsprinciper och standardupplysningar samt en implementerings manual (GRI, 2013). Riktlinjerna innehåller bland annat indikatorer vilka ska göra att företagen lämnar jämförbar information gällande de tre aspekterna: ekonomi-, miljö- och social påverkan och prestation (GRI, 2013). GRI är även en av grundarna till IIRC och har varit med och utvecklat integrerad rapportering (Villiers et al., 2014; Owen, 2013).

2.1.3 Utveckling av integrerad rapportering

Konceptet IR har utvecklats på flera olika håll och de mest inflytelserika aktörerna har varit The Prince's Accounting for sustainability (A4S), GRI, International Federation of Accountants (IFAC), Institute of Directors in South Africa och Integrated Reporting Committee of South Africa (IRC). Eccles och Krzus bok "One report" (2010) har haft stor betydelse för konceptet (Villiers et al., 2014). Främsta normgivare är dock IIRC som sammanställt ett globalt anpassat ramverk med innehåll och principer för integrerad rapportering. Enligt Eccles och Krzus (2015) härstammar IR från praxis vid företag som Novo Nordisk och Philips som började experimentera med denna form av rapportering. Organisationer som IIRC har sedan kodifierat praxis och blivit framstående inom normgivningen av IR (Eccles och Krzus, 2015).

Utvecklingen av IR har på stora sätt påverkats av standardsättare för redovisning i Sydafrika (Eccles och Krzus, 2015; Owen, 2013; Villiers et al., 2014). Efter avskaffandet av apartheid 1990 fanns ett särskilt behov av transparens i företagsredovisningen för att säkra att den nya ordningen efterföljdes (Eccles och Krzus, 2015). För att motverka de djupt rotade sociala och ekonomiska orättvisor, som 42 år av apartheid-systemet lämnat efter sig, publicerade Institute of Directors in South Africa den första utgåvan av King Code of Corporate Governance (King I) vari redovisning av företags styrelse, ledning och lägre chefer samt hur dessa arbetade för att tillgodose alla intressenters behov

anmodades (Eccles och Krzus, 2015). King I har sedan breddats i efterföljande utgåvor 2002 (King II) och 2009 (King III) och innefattar nu 76 principer för redovisningen av såväl finansiella som icke-finansiella aspekter. I King III, som sedan 2010 är obligatoriskt för börsnoterade företag i Sydafrika, utvecklades begreppet IR. Betoningen ligger på att redovisningen ska förmedla en bild över hur sociala, ekologiska och ekonomiska faktorer är sammanlänkade med varandra och med företaget. Regelverket innefattar en "comply or explain" funktion som innebär att om företagen inte kan redovisa alla aspekter ska anledning till utelämnandet anges (Villiers et al., 2014). Vidare understryks att IR inte bara är en årlig summering utan ett kontinuerligt integrerat tänk fordras (Eccles och Krzus, 2015). En annan sydafrikansk organisation, IRC of SA släppte 2011 en betydande rapport där riktlinjer för IR föreslås och dessa tillsammans med King-dokumenterna har varit av stor betydelse för IIRC:s arbete (Eccles och Krzus, 2015). The Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) lät 2012 genomföra en studie för att jämföra kvaliteten på årsredovisningarna före och innan IR blev obligatoriskt och fann markanta förbättringar gällande ansvarstagande och intressentengagemang (Owen, 2013). Gray och Milne (2002) menar att det krävs reglering för att hållbarhetsrapportering ska bli trovärdig.

Som nämndes tidigare är även The Prince's Accounting for sustainability (A4S) en av grundarna av IIRC. A4S bildades 2004 för att lösa problemet med bristande sammanlänkning av finansiella, sociala och ekonomiska aspekter i hållbarhetsrapporteringar (Villiers et al., 2014). A4S modell kallades "Connected Reporting" och vilade på de principer som omger IR idag (Villiers et al., 2014). Enligt Hopwood et al. (2010) är dessa aspekters sammanlänkning förutsättningar för organisationers framgång och måste därför vara integrerade i företags strategi och aktiviteter. Detta är den grundläggande idén inom A4S som inte bara fordrar att organisationer ska redogöra för hur de påverkar sin omgivning utan även redovisa förståelsen för denna logik, d.v.s. hur den finns inbäddad organisationens styrning. "Business as usual"-modellerna (TBL, GRI etc.) för hållbarhetsrapportering är helt enkelt inte hållbara i sig på medellång eller lång sikt (ibid.). För att kunna bedöma ett företags framtida värdeskapande fordras, enligt Hopwood et al. (2010), en rapport som kommunicerar hur ekonomiska, sociala och ekologiska resurser har påverkats och kommer påverkas av företags aktiviteter.

International Federation of Accountants (IFAC) har bidragit till utvecklingen av IR genom olika publikationer som "Competent and Versatile: How Professional Accountants in Business Drive Sustainable Organizational success" (IFAC, 2010) och "IFAC Sustainability Framework 2" (IFAC, 2011). IFAC (2010) fastställer åtta drivkrafter vid utformning av affärsredovisningen:

- . kund och intressentfokus;
- . effektivt ledarskap och strategi;
- . integrera styrning, risk och kontroll;
- . innovation and anpassningsbarhet;
- . ekonomisk styrning (financial management);
- . förvaltning människor och färdigheter;
- . strategiskt genomförande; och
- . effektiv och transparent kommunikation.

Dessa principer ska vidga omfattningen av den externa redovisningen av verksamheten och återspeglas i ramverket som IIRC släppt för IR (Owen, 2013).

Samtidigt som entusiasmen för IR är stor bland förespråkarna är tillämpningen i praxis än så länge begränsad. Enligt KPMG Sustainability Survey 2013 (KPMG, 2014) angav enbart 7 % av de hundra största företagen i 41 olika länder att årsredovisningen var integrerad och ytterligare 3 % att IIRCs ramverk (IIRC, 2013a) efterföljdes. Störst förekomst finns i Sydafrika där 93 % av företagen tillämpar IR vilket inte är överaskande då redovisningsmetoden där, som ovan nämndes, är obligatorisk. En studie genomförd av PWC (2013) bland 28 av de 30 största noterade företagen i Sverige visade dock att alla företagen till viss del följde IR-principer. ACCA spår en bredare tillämpning och har i förberedande syfte förändrat kvalifikationskraven för redovisningsprofessionella mot att möta utvecklingen i redovisningspraxis (Owen, 2013). Enligt Eccles och Krzus (2015) har medvetenheten kring IR ökat markant de senaste åren och dessa forskare är övertygade om att en ökad användning av metoden är att vänta.

2.1.4 The International <IR> Framework

IIRCs syfte är att ta fram riktlinjer för en rapport som på ett bredare och bättre sammanvävt vis, än föregångarna inom såväl finansiell och hållbarhetsrapportering, redovisar ett företags prestanda (IIRC, 2015a; Villiers et al., 2014). IIRC definierar integrerad rapportering (IR) som:

... concise communication about how an organization's strategy, governance, performance and prospects, in the context of its external environment, lead to the creation of value over the short, medium and long term. (IIRC, 2013a, s. 7).

Principerna och riktlinjerna för en sådan rapport finns i The International <IR> Framework som IIRC publicerade 2013 (IIRC, 2013a), efter remissvar från flera intressenter (analytiker, Non-

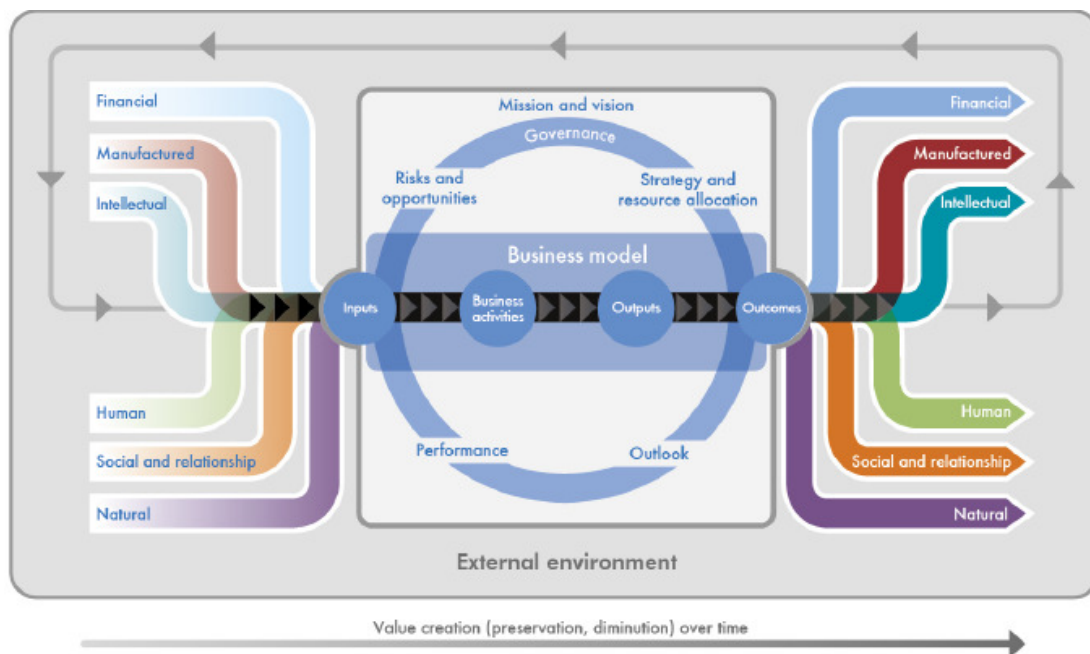
Governmental Organisations (NGO), standardsättare, akademiker m.fl.) beaktats (IIRC 2013d, s. 6; Owen, 2013). Det finns två huvudsakliga områden i ramverket: de vägledande principerna (guiding principles) och innehållselementen (content elements) (IIRC, 2013a, s. 5). Enligt IIRC ska en rapport upprättad enligt ramverket innehålla följande element:

- översikt av organisationen och extern miljö,
- ledningsstruktur,
- affärsmodell,
- specifika risker och möjligheter,
- strategi och resursallokering,
- prestation,
- framtidsutsikter; samt
- motivering om vad som är väsentligt att ta med i rapporten (IIRC, 2013a, s. 5).

Detta ska sedan rapporteras i enlighet med de vägledande principerna:

- strategiskt fokus och framtidsorientering,
- informationen ska sammanlänkas (connectivity),
- relationen till viktiga intressenter,
- väsentlighet,
- koncishet,
- tillförlitlighet och fullständighet,
- konsekvent och jämförbar (över tid och mellan organisationer) (IIRC, 2013a, s. 5).

IIRC:s ramverk utgår från att organisationer har flera sorters kapital att förvalta (IIRC, 2013a, s. 4). I ramverket anges finansiellt-, tillverkat-, intellektuellt-, human-, socialt- samt naturkapital. I exempelvis humankapitalet ingår bl.a. personalens kompetenser (IIRC, 2013a, s. 11-12). Ur en IR ska det framgå hur de olika kapitalen allokeras och hur detta hänger samman med organisationens strategi (IIRC, 2013a, s. 27). Det kan ske förflyttningar kapitalen emellan, t.ex. genom att en investering i medarbetarnas kompetens leder till en minskning av det finansiella kapitalet men en ökning av humankapitalet (IIRC, 2013a, s. 11). I figur 2.2 nedan framgår en schematisk presentation av IIRC:s (2013a) syn på värdeskapande.

Figur 2.2: Den värdeskapande processen (IIRC, 2013a, s. 13).

I figuren ovan framgår att de olika kapitalen ska beaktas i företagets värdeskapande processer. Kapitalliknelsen beskriver logiken bakom en IR men är dock enbart ett förslag till hur ett företags olika aspekter kan kommuniceras (IIRC, 2013a, s. 11).

2.1.5 Kritik mot IR

Som tidigare nämnts är GRI en av initiativtagarna bakom IIRC (Villiers et al., 2014). GRIs riktlinjer har kritiserats för att stödja kapitalistiska principer, där ekonomiska intressen alltid har företräde över de sociala eller ekologiska, och denna kritik riktas nu även mot IR (Brown och Dillard, 2014; Flower, 2014; Milne och Gray, 2012; Thomson, 2014). Då IR främst riktar sig till finansiella intressenter (IIRC, 2013a, s. 7) bedöms modellen till och med som ett sämre alternativ än de redan "ohållbara" riktlinjerna från GRI, som förespråkar ett pluralistiskt intressentomfång (Brown och Dillard, 2014; Milne och Gray, 2012). Flower (2014) menar att IR är ett avsteg från hållbarhetsprinciper då modellen godtar att ett kapital, t.ex. naturkapital (miljö), får påverkas negativt så länge annat kapital, t.ex. finansiellt gynnas. Vidare anses att den narrativa informationen i den frivilliga rapporteringen främst förekommer av symboliska skäl och beskrivs som "... *fairy tales to help the children sleep at night*" (Gray, 2010, s. 50). Gray (2010) anser dock att både GRI och IIRC har gjort försök att komma tillrätta med problemet men att det inte finns några garantier för att tillämpande företag blir hållbara.

Ytterligare kritik mot IR är att modellen är komplicerad och att stora omställningar krävs för implementering (Robertson och Samy, 2015; Steyn, 2014). Samtidigt är IIRC:s ramverk principbaserat och tillhandahåller endast en svag vägledning till hur en IR ska tas fram och utformas (Haller och Van Staden, 2014). Flera forskare (Gray och Milne, 2002; Cunningham et al., 2011) menar att standarder och redovisningsprinciper såsom IFRS och US GAAP samt redovisningsteorin behöver förändras för att kunna inkludera beräkningar gällande hållbarhetsaspekter. Det skulle kunna sättas likhetstecken mellan fortlevnadsprincipen och hållbarhet då bristen på den sistnämnda leder till att fortlevnadsprincipen inte uppfylls (Cunningham et al., 2011). Enhetssynen behöver vidgas för att innefatta även leverantörskedjan och inte endast det enskilda företaget. Finansiell redovisning fokuserar på monetära enheter och innefattar inte hållbarhetsaspekter som ofta är av narrativ art. Även tidsaspekten bör förändras från att gälla (vanligtvis) ett år till ett mer långsiktigt perspektiv då produkter har påverkan under hela sin livslängd (ibid.).

Mycket tyder på att övergången till IR kommer behöva ske successivt eftersom företagen behöver ställa om dess processer (Robertson och Samy, 2015; Steyn, 2014). Enligt Steyn (2014) krävs väsentliga förändringar av företagets informationssystem för att uppfylla kraven för integrerad rapportering. T.ex. ska en IR ha ett framtidsorienterat fokus vilket skiljer sig från den traditionella redovisningen som är historiskt orienterad (Steyn, 2014). Ytterligare utmaningar med integrerad rapportering är att balansera kravet på transparens mot riskerna med detta, anpassa hållbarhetsrapporteringens processer med de finansiella och bristen på tillräckliga riktlinjer från standardsättare (Eccles och Krzus, 2015). Även IIRC betonar att en övergång till IR är komplicerad och försöker underlätta utvecklingen genom nätverk och kunskapsbanker (IIRC, 2015b).

Även i Sverige finns indikationer på att IR upplevs komplicerat och att en övergång kommer ske successivt. En kandidatuppsats (Pouzette och Runhagen, 2014, s. 29) där författarna intervjuat befattningshavare inom sju olika statliga bolag tar upp denna aspekt. Bland annat betonar TeliaSoneras hållbarhetskoordinator att det behövs utbildning inom hållbarhetsområdet för att skapa förståelse och höja kunskapsnivån inom företaget. Samtliga sju företag i den undersökningen har antingen påbörjat eller avser att påbörja arbetet med att integrera hållbarhetsinformationen i årsredovisningarna.

2.2 Teoretisk referensram

Ett flertal teorier har använts på senare tid inom forskningen för att förklara varför företag väljer eller väljer att avstå ifrån att redovisa frivillig information. I denna studie har två teorier använts: intressentteorin och legitimitetsteorin. Denna del inleds med en motivering av teorivalen.

2.2.1 Motivering av valda teorier

Denna studie ska genom utvalda faktorer, vilka använts i tidigare forskning, försöka förklara varför företagsledningen väljer att redovisa en integrerad rapport. Både intressent- och legitimitetsteorierna är användbara när redovisningsval ska försöka förklaras (Guthrie, Petty, Yongvanich, Ricceri, 2004). Detta genom att intressentteorin behandlar företagets relation med olika intressenter och hur företagsledningen hanterar intressenternas rättigheter och makt över företaget, vilket ofta sker genom årsredovisningen (Unerman och Bennett, 2004). Legitimitetsteorin utgår från att samhällets förväntningar återspeglas i organisationers årsredovisningar, därmed påverkar samhället vad och hur redovisningen sker (Deegan, 2002). För denna studie hade även den institutionella teorin kunnat användas genom att se huruvida redovisningen påverkas av institutionella påtryckningar (Jensen och Berg, 2011). Även agentteorin som fokuserar på relationen mellan ägare (principaler) och företagsledare (agenter) hade kunnat användas för att förklara redovisningsval. Eftersom tidigare forskning visat på att intressent- och legitimitetsteorierna bäst kunnat förklara redovisningsval och att dessa teorier täcker behovet för att kunna deducera fram hypoteserna vilka testas i studien föll valet på att endast använda dessa två ovan nämnda teorier.

2.2.2 Intressentteorin

Enligt Roberts (1992) var det Ansoff (1965) som först använde uttrycket intressentteori och menade att det var av stor vikt för företagen att kunna balansera de olika intressenternas krav. Ett annat nyckel-dokument är Freeman och Reed (1983) som tar upp hur synsättet på företagets roll har förändrats och att ett skifte har skett gällande att företagen inte bara ska hantera aktieägare utan även andra intressenters behov.

Intressentteorin härstammar från ”political economy theory” som enligt Gray, Owen och Adams (1996, ur Deegan och Unerman, 2011) kan ses som ett socialt-, politiskt- och ekonomiskt ramverk inom vilket människor lever sina liv. Här anses de sociala-, politiska- och ekonomiska aspekterna vara oskiljaktiga och att forskare som tar denna teori i beaktande får ett bredare perspektiv gällande hur företag bedriver verksamheten och vad för information de väljer att kommunicera. I och med detta kan inte organisationers rapporter anses vara neutrala eftersom de används i syfte att medla

mellan olika intressenters informationsbehov (Guthrie och Parker, 1990, ur Deegan och Unerman, 2011). Ett exempel på detta är att kapitalanskaffningen enligt viss forskning kan bli mer kostsam för de företag som inte redovisar frivillig information (t ex hållbarhetsrapportering och IR). Detta eftersom banker ställer krav på att denna typ av upplysningar ska finnas tillgängliga (Goss och Roberts, 2010). Även konsumenter kan påverka organisationers hållbarhetsrapportering genom att ställa krav på information gällande produkternas sociala ursprung (Islam och Deegan, 2008). Intressentteorin ingår även i de så kallade systemorienterade teorierna där det antas att företaget påverkas av samt påverkar omgivningen (Suchman, 1995). För att ta detta ytterligare ett steg kan ett företags intressenter även vara framtida generationer och naturen mänskligheten lever av (Deegan och Unerman, 2011).

Det finns två olika grenar inom intressentteorin vilka är: ”managerial” och ”ethical” (Hasnas, 1998, ur Deegan och Unerman, 2011). ”Managerial” är svåröversatt men innebär att ett ledningsperspektiv antas när intressenter väljs. De engelska termerna för de båda inriktningarna kommer därmed att användas genom studien. Enligt Hasnas (1998, ur Deegan och Unerman, 2011) är det ett problem att intressentteorin består av dessa två grenar då det inom forskningen ofta inte refereras till vilken gren utan endast till teorin som helhet. Detta får betydelse då ”managerial” är förklarande (positiv) till sin natur medan ”ethical” är föreskrivande (normativ).

”Ethical” inriktningen menar att alla intressenter har rätt till att behandlas väl av organisationen och att det inte spelar någon roll vilken makt intressenten har över företaget (Hasnas, 1998, ur Deegan och Unerman, 2011). Genom denna gren antas att företaget har ett socialt ansvar vilket leder till att ett behov av medling mellan företagets olika intressenter uppstår. Detta betyder att den grupp som tidigare fick störst uppmärksamhet nämligen, ägarna, nu kan få stå tillbaka för andra intressenters behov. Gray et al. (1996, ur Deegan och Unerman, 2011) menar att företagen har en redovisningsskyldighet gentemot intressenterna, det vill säga att intressenterna har en rättighet att få ta del av hur företaget presterat och vilken påverkan det har haft för berörda parter. Freeman och Reed (1983) delar in intressenterna i två grupper där den ena gruppen benämns som intressenter ur ett vidare perspektiv och den andra gruppen som intressenter ur ett snävare perspektiv. Gällande det vidare perspektivet kan sägas att intressenterna antas vara en grupp eller individ som har möjlighet att påverka hur företaget når sitt mål eller att denna grupp eller individ påverkas av hur företaget bedriver dess verksamhet. Det snävare perspektivet menar istället att intressenterna är en grupp eller individ vilken företaget är beroende av för att kunna fortsätta med verksamheten. Freeman och Reed (1983) menar att det är av vikt att företagen ser intressenterna ur det vidare perspektivet eftersom företagsledningen måste bygga strategin efter de intressenter som har möjligheten att

påverka hur målen nås vilket inte endast är de allra mest närstående (ur företagets synvinkel) intressenterna såsom anställda, kunder, aktieägare etc. Ännu ett sätt att dela in intressenterna är att se dessa som primära och sekundära (Clarkson, 1995). De primära (aktieägare, investerare, anställda, kunder och leverantörer) påverkar direkt företagets möjlighet att överleva och de sekundära (t ex media och särskilda intressegrupper som miljöorganisationer) påverkar eller påverkas av företagets verksamhet men har ingen direkt förbindelse med organisationen. I ”ethical” grenen ska både de primära och sekundära intressenterna beaktas medan ”managerial” inriktningen framförallt betonar de primära (Deegan och Unerman, 2011).

”Managerial” grenen inom intressentteorin försöker förklara när organisationsledningen kommer att uppmärksamma specifika intressenters förväntningar (Deegan och Unerman, 2011). Ju viktigare en intressent är för företaget desto mer resurser kommer troligtvis att läggas ned på att kommunicera med dessa individer eller grupper för att hantera eller manipulera relationen de har med företaget (Gray et al., 1996, ur Deegan och Unerman, 2011). Bailey, Harte och Sugden (2000) instämmer i detta och menar att alla intressenter inte kommer att få lika stor uppmärksamhet utan det är de med mest makt som kommer att tilldelas störst uppmärksamhet från organisationens sida. Intressenter såsom ägare, långivare, anställda och lagstiftare vilka besitter begränsade resurser, exempelvis kapital, råvaror och arbetskraft kan anses ha stor makt över företagsledningen. Detta eftersom företaget behöver dessa knappa resurser för att fortsätta existera (Ullman, 1985). Effektiva företag överlever och kan fortsätta med verksamheten, med effektivitet menas i detta fall hur väl företagsledningen lyckas hantera viktiga intressenters behov och krav.

Islam och Deegan (2008) fann att social- och miljömässig rapportering kan påverkas av hur stor makt intressenterna besitter, i detta fall stora multinationella företag. Även staten är en intressent som kan ha betydande förväntningar på organisationen och dess verksamhet (Tengblad och Ohlsson, 2010). Ett sätt att visa intressenterna att organisationen arbetar för att leva upp till ställda krav är genom årsredovisningen, denna måste kontinuerligt anpassas utifrån intressenternas behov, krav och makt (Unerman och Bennett, 2004). Eftersom stora företag har fler intressenter som påverkar redovisningen resulterar detta i att dessa innehåller fler informationsområden (Cowen, Ferreri och Parker, 1987).

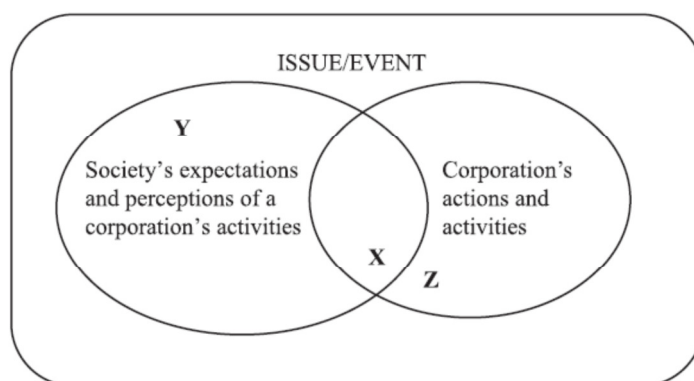
2.2.3 Legitimitetsteorin

Legitimitetsteorin, analyserar ur ett ledningsperspektiv, hur och varför organisationer kontinuerligt strävar mot att uppfattas agera i enlighet med samhällets normer, d.v.s. legitimerar verksamheten

(Patten, 1992, ur O'Donovan, 2002). Dowling och Pfeffer (1975, ur O'Donovan, 2002) definierar legitimitet som:

... a condition or status which exists when an entity's value system is congruent with the value system of the larger social system of which the entity is a part. When a disparity, actual or potential, exists between the two value systems, there is a threat to the entity's legitimacy.

Organisationer behöver alltså samhällets tillstånd att vara verksam och centralt i teorin finns tanken om ett "socialt kontrakt" mellan samhälle och organisationer som fordrar att verksamheten är berättigad, eller legitim (Deegan, 2002). Bryter företaget mot det sociala kontraktet kan organisationens rätt att vara verksam förverkas genom att samhället reagerar med t.ex. lagstiftning eller minskad konsumtion. Villkoren i det sociala kontraktet (som enbart är en teoretisk konstruktion) förändras i takt med att samhällets normer förändras vilket föranleder att även organisationer måste i samma takt förändra sitt beteende. När en organisation inte lever upp till samhällets förväntningar uppstår ett s.k. legitimeringsgap (Sethi, 1978, ur O'Donovan, 2002). Figur 2.3 (O'Donovan, 2002) demonstrerar åtskillnaden mellan samhällets förväntningar och verksamhetens aktiviteter och organisationer strävar mot att ytan "X" ska vara så stor som möjligt.

Figur 2.3: Issues/events and corporate legitimacy (O'Donovan, 2002).

Gapet kan bero på förändrade normer i samhället, förändrat beteende av organisationen, företagskriser, media influenser och lagstadgande eller institutionella påtryckningar (O'Donovan, 2002). Då legitimitet betraktas som en nödvändig resurs för organisationens överlevnad vidtar företagsledningarna därför olika strategier för att skaffa, bibehålla eller reparera (eller återskaffa) legitimitet (Suchman, 1995; O'Donovan, 2002). Enligt Lindblom (1994, ur Deegan, 2002) används fyra huvudsakliga strategier för att ändra samhällets uppfattning av organisationen:

- informera relevant delar av allmänheten om faktiska åtgärder som organisationen vidtar för att sälla sig till förväntningarna;
- förändra relevanta delar av allmänhetens uppfattning av organisationen utan att vidta några faktiska förändringar;
- manipulera uppfattningen av organisationen genom att avleda uppmärksamheten kring de aspekter som kan orsaka oro genom att belysa de aspekter där organisationen lever upp till samhällets förväntningar; eller
- förändra de externa förväntningarna på organisationen, möjligen genom att belysa förväntningarnas orimlighet.

Även Dowling och Pfeffer (1975, ur Deegan och Unerman, 2011) har med tidigare forskning kunnat dra liknande slutsatser om övergripande legitimeringsstrategier och de båda studierna visar också att de olika strategierna ofta implementeras genom kommunikation i organisationernas årsredovisningar. Genom att infoga social- och miljörelaterad information i årsredovisningarna skickar organisationer signaler till samhället om företagets aktiviteter och söker därigenom acceptans för verksamheten (O'Donovan, 2002).

Suchman (1995) delar in legitimitetsbegreppet i tre olika kategorier: pragmatisk, moralisk och kognitiv legitimitet. Pragmatisk legitimitet bygger på egenintresse hos ledningen och syftar till att tillfredsställa de mest akuta behoven att rättfärdiga verksamheten. Moralisk legitimitet bygger på en genuin och etisk utvärdering av verksamhetens aktiviteter. Kognitiv legitimitet är starkt kopplad till institutionell teori och isomorfism och erhålls genom att organisationen följer kollektiva normer inom dess område (Suchman, 1995). Liknande uppdelning gör Ashford och Gibbs (1990, ur Deegan och Unerman, 2011) men i dimensionerna symbolisk och faktisk (substantive) legitimitet.

Enligt legitimitetsteorin är alltså det frivilliga innehållet i företags årsredovisningar en funktion av mängden uppmärksamhet företaget får från samhället (Patten, 2002). Organisationers olika egenskaper tenderar att dra till sig olika mängd uppmärksamhet som i sin tur resulterar i varierande omfattning av legitimeringsansträngningar. Företags storlek påverkar enligt Hackston och Milne (1996) behovet av att legitimera verksamheten. Desto större företaget är desto fler är dess aktiviteter och därmed inverkan på sin omgivning som väcker oro hos allmänheten. Företags lönsamhet är en annan avgörande faktor för legitimitetsbehovet. Lindblom (1994, ur Deegan och Unerman, 2011) menar att företag med dålig lönsamhet tenderar att avleda uppmärksamheten från detta genom att redovisa mer icke-finansiell information. Vidare tenderar även organisationers branschtillhörighet

att påverka samhällets uppmärksamhet. Miljökänsliga branscher, som olja- eller gruvindustrin, ger upphov till allmän oro (på grund av t.ex. miljökatastrofer) varvid dessa branscher måste försäkra allmänheten om att de lever upp till förväntningarna (Patten, 1991, ur Deegan och Unerman, 2011).

2.3 Tidigare forskning och förklarande faktorer

Utifrån ovan beskrivna teorier har tidigare forskning försökt testa vilka faktorer som kan förklara valet att redovisa frivillig information. I denna undersökning behandlas fyra frekvent förekommande faktorer för att se om dessa kan förklara mängden integrerad information om sociala- och miljöaspekter i årsredovisningarna. Avsnittet inleds med en presentation av faktorerna och avslutas med en a priori-modell för att tydliggöra vilka faktorer som kommer behandlas i studien och till vilka teorier dessa faktorer kopplas.

2.3.1 Storlek

Ju större en organisation är desto fler är intressenterna och desto större är allmänhetens intresse i organisationen (Cowen et al., 1987, ur Deegan och Unerman, 2011; Hackston och Milne, 1996). Stora företag påverkar normalt samhället i större utsträckning och har på grund av detta även fler intressenter att förhålla sig till (Hackston och Milne, 1996). Att stora företag ofta har flera individer som sammanställer den frivilliga rapporteringen har betydelse för omfattningen och innehållet i rapporten (Adams, 2002). Detta resulterar i att större företag redovisar mer information än mindre. Såväl intressent- som legitimitetsteorin föreslår ett positivt samband mellan organisationens storlek och omfattningen av den frivilliga rapporteringen (Cowen et al., 1987, ur Deegan och Unerman, 2011; Hackston och Milne, 1996). Rapportering enligt IR-principer är frivilligt och därmed finns skäl att formulera hypotesen utifrån antagandet att mängden integrerad information korrelerar positivt med storleksfaktorn. Hypotesen formuleras således enligt följande:

H₁: Större företag är mer sannolika att i årsredovisningarna integrera miljö- och sociala aspekter i övriga delar.

Hypotesen har testats och bekräftats i flertalet studier (Neu, Warsame och Pedwell, 1998; Tagesson et al., 2009; Legendre och Coderre, 2012). I forskning som specifikt fokuserat på faktorer som kan förklara IR har resultaten varierat. Frías-Aceituno et al. (2014) och Sierra-García et al. (2013) konstaterade ett positivt samband medan Lai et al. (2014) inte kunde bekräfta denna hypotes.

2.3.2 Skuldsättningsgrad

Banken är en inflytelserik intressent för företag som är i behov av lånat kapital och kan därmed ha makt att påverka vad och hur företag redovisar information (Bailey et al., 2000). Även andra kreditgivare, som leverantörer, kan ställa samma krav (Deegan och Unerman, 2011).

Företag som önskar en stark hävstångseffekt och vill redovisa en hög avkastning på eget kapital gynnas av en hög skuldsättningsgrad (Carlsson, 2004). Enligt hävstångsformeln resulterar en högre skuldsättningsgrad (S/E) i större avkastning på eget kapital (R_e) så länge avkastningen på totalt kapital (R_t) överstiger företagets skuldränta (R_s) ($R_e = R_t + (R_t - R_s)S/E$) (Carlsson, 2004). Coram, Mock och Monroe (2011) fann att analytiker vid positiva ekonomiska resultat tog mer icke-finansiell information i beaktande vid företagsbedömningar. Vid negativa resultat var det traditionell finansiell information som gavs mer uppmärksamhet. Cunningham et al. (2011) poängterar att finansiella intressenter tidigare inte beaktat hållbarhetsinformation men att detta börjar förändras. Nilsson, Cunningham och Hassel (2008) fann att 35 procent av finansiella analytikers rapporter innehöll miljöinformation. Banker ställer enligt Goss och Roberts (2010) högre krav på frivillig rapportering hos sina gäldenärer och kapitalanskaffningen kan enligt viss forskning tendera att bli mer kostsam för de som inte redovisar frivillig information. Även Hopwood et al. (2010) anger att kreditgivare har börjat ställa krav på att företag ska redovisa dess påverkan på sociala- och miljöfaktorer. Lai et al. (2014) testade sambandet specifikt mot IR men kunde inte bevisa någon korrelation. Det finns därmed en diskussion och ett intresse av att veta huruvida analytiker och investerare använder icke-finansiell information. Utifrån detta formas följande hypotes:

H₂: Företag med hög skuldsättningsgrad är mer sannolika att i årsredovisningen integrera sociala- och miljöaspekter med övrig information.

Även om IIRC i förespråkar att flera intressenter måste beaktas så görs ett tydligt ställningstagande i att det primära syftet med den integrerade rapporten är att bistå finansiella intressenter med information för bedömning av framtida värdeskapande (IIRC, 2013a). Genom detta kan tänkas, utifrån intressentteorins ("managerial") perspektiv, att företag skulle kunna vara mer benägna att redovisa en integrerad rapport för att bistå de finansiella intressenterna i dess krav. Förutom den tidigare diskussionen stärker även detta resonemang skälet till att testa hypotesen gällande skuldsättningsgraden.

2.3.3 Ägarkoncentration

Som nämnts tidigare anses i ”managerial”-grenen av intressentteorin att det är intressenterna med störst makt över begränsade resurser, som företaget behöver för dess överlevnad, som kommer att prioriteras av företagsledningen (Bailey et al., 2000; Ullman, 1985).

Keim (1978, ur Roberts, 1992) kungjorde att när ägarkoncentrationen minskar ökar kraven på organisationen från aktieägarnas sida. Detta innebär att kraven på företagsledningen att redovisa frivillig information ökar när ägarkoncentrationen minskar. Tagesson et al. (2009) fann dock inget samband mellan ägarkoncentration (antalet röster kontrollerade av de fem största ägarna) och omfattningen eller innehållet i den sociala rapporteringen hos 267 företag på Stockholmsbörsen. Mohd Ghazali (2007) däremot fann bevis för att ägarkoncentrationen har betydelse, där ägandet är spritt redovisas en större mängd frivillig information.

IIRC:s ramverk ska fylla finansiella intressenters informationsbehov (IIRC, 2013a) och en stor spridning bland ägarna innebär att informationsomfånget breddas. Mot bakgrund av detta har följande hypotes formulerats:

H₃: Företag med låg ägarkoncentration är mer sannolika att i årsredovisningarna integrera miljö- och sociala aspekter med övrig information.

De resultat som motiverar hypotesen, skulle kunna förklaras genom förekomsten av etiska investerare och dess krav på att företagen redovisar information gällande miljö och etik (Roberts, 1992). Som nämntes ovan i hypotesdeduktionen av skuldsättningsgrad, finns en diskussion huruvida finansiella intressenter använder sig av hållbarhetsinformation vilket även stödjer valet att testa denna hypotes.

2.3.4 Bransch

Branschtillhörighet har visat sig ha stor inverkan på legitimeringsbehovet och därigenom omfattningen av den frivilliga rapporteringen (Patten, 2002; Cho och Patten, 2007). Även intressentteorin föreslår att olika branscher är olika påverkade av inflytelserika intressenter (Ullman, 1985). Företag inom detaljhandeln står under stor påtryckning från intressenten ”konsumenter” att redovisa att varorna har ett etiskt försvarbart ursprung (Islam och Deegan, 2008).

Neu et al. (1998) fann att vissa intressentgrupper hade inverkan på Kanadensiska företag och dess rapportering gällande miljön. Tagesson et al. (2009) upptäckte i en studie över social- och miljörelaterad information på företags internetsidor att företag inom detaljhandeln redovisar mer

etiska aspekter av verksamheten än andra och inom råvaruindustrin förekommer mer upplysningar om företagets miljöpåverkan. Den frivilliga rapporteringen ökar enligt legitimitetsteorin i takt med uppmärksamheten företagen får från samhället (Patten, 2002). Olika branscher drar till sig olika mycket uppmärksamhet och har därmed olika stort behov av att legitimera verksamheten (Patten, 1991, ur Deegan och Unerman, 2011). Utifrån detta formuleras följande hypoteser:

H_{4a}: Företag i känsliga branscher är mer sannolika att i årsredovisningarna integrera miljö- och sociala aspekter i övriga delar.

H_{4b}: Företag i socialt känsliga branscher är mer sannolika att i årsredovisningarna integrera sociala aspekter i övriga delar.

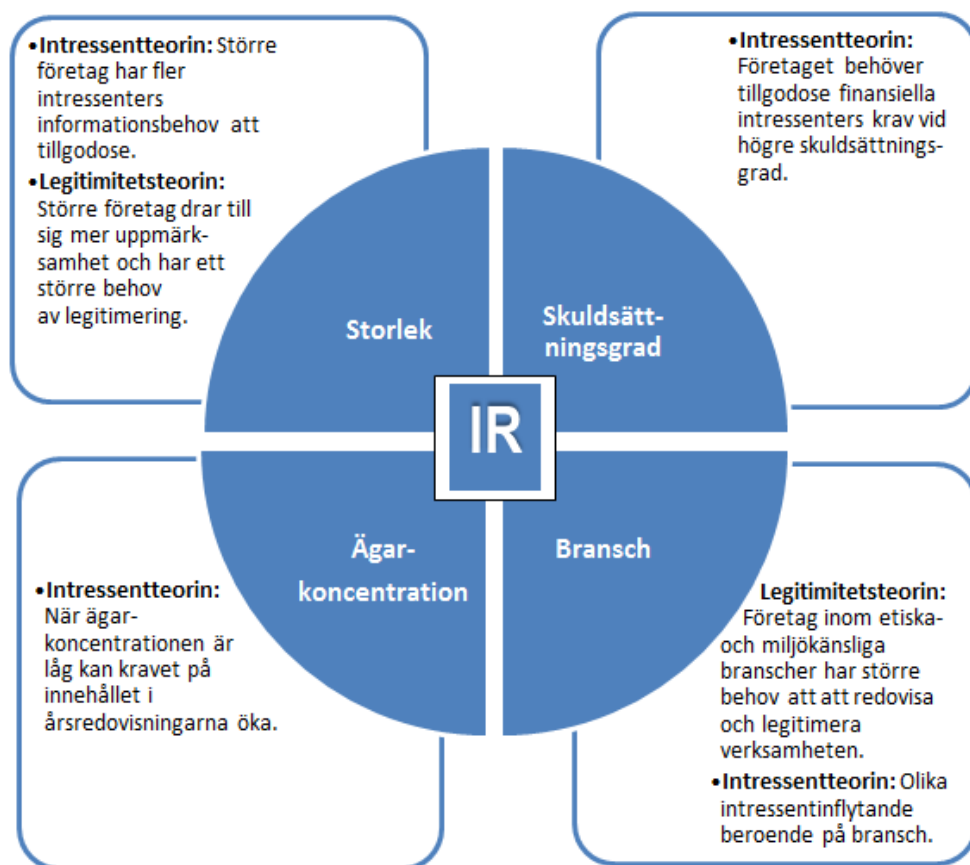
H_{4c}: Företag i miljö känsliga branscher är mer sannolika att i årsredovisningarna integrera miljöaspekter i övriga delar.

I kategorin känslig ingår företag som antingen tillhör någon av de socialt- eller miljö känsliga branscherna, d.v.s. konsumtionsvaror, energi, råvaror och tillverkning. I bilaga 5 finns information gällande vilka företag som tillhör de olika indelningarna.

IR-forskning har hittills visat svagt stöd för att branschfaktorn är avgörande för om IR tillämpas eller ej (Lai et al., 2014; Frías-Aceituno et al., 2014; Sierra-García et al., 2013). Som tidigare påtalats finns tecken på att en övergång till IR sker succesivt och hypotesen är därmed värd att prova mot mängden integrerad information i årsredovisningarna.

2.3.5 A priori-modell

A priori-modellen nedan visar vilka faktorer som kommer belysas i denna studie och till vilka teorier dessa är kopplade.

Figur 2.4: A priori-modell.

Faktorerna storlek, skuldsättningsgrad, ägar-koncentration och bransch kan förklara mängden integrerad information gällande sociala- och miljöaspekter i årsredovisningarna. Storlek och bransch kan kopplas till både intressent- och legitimitetsteoriin. Skuldsättningsgrad och ägar-koncentration deduceras dock fram ur intressenteoriin. Faktorerna kommer efter en kvantitativ datainsamling testas statistiskt, i studien utgör dessa de oberoende variablerna.

2.4 Skillnader mellan årsredovisningar som uppges vara integrerade och övriga

En återkommande fråga inom redovisningsforskningen är hur det via en fristående hållbarhetsrapport ska gå att avgöra om hållbarhetsfrågor verkligen finns inbäddade i företagets affärsverksamhet och strategiska avsikter (Jensen och Berg, 2011). En IR fordrar att denna slags information finns sammanlänkad med övriga upplysningar om t.ex. strategi eller bolagsstyrning (IIRC, 2013a). När årsredovisningarna analyseras i denna studie exkluderas därför separata stycken eller kapitel som dedicerats hållbarhetsfrågor (se stycke 3.6.3). Hypotesen bygger på antagandet att de företag som anger IR har en större mängd miljö- och social information i årsredovisningarnas olika delar (exkl. hållbarhet) och formuleras enligt följande:

H₅: Årsredovisningar som uppges vara integrerade innehåller en större mängd miljö- och social information.

Enligt IIRC (2013a) ska företag ange hur de påverkas av eller påverkar externa faktorer såsom miljö och samhälle. IR fordrar alltså upplysningar om hur olika kapital faktiskt förändras, däribland socialt- och naturkapital (se stycke 2.1.4). Symboliska konstruktioner och omskrivningar av hållbarhetsfrågor (Milne, Tregidga och Walton, 2009) är alltså inte tillräckliga och därav bör företag som uppger att deras årsredovisning är integrerad i större utsträckning förmedla faktisk påverkan. Även detta resonemang motiverar att hypotesen prövas.

3. Metod

Här återges vetenskapsfilosofiska ideal och grundläggande strategier som styr forskningsprocessen. Detta efterföljs av detaljerade beskrivningar av de tekniker som använts för insamling och analys av empiri. Vidare beskrivs reliabilitets- och validitetsbegreppen tillsammans med en redogörelse över hur dessa kriterier beaktats under genomförandet av studien. Ingående beskrivning av de statistiska redskapen som använts under analysen finns i bilaga 3.

3.1 Övergripande forskningsideal och metoder

Vetenskapsteoretisk filosofi är de grundläggande ontologiska (verklighetsuppfattningar) och epistemologiska (kunskapsuppfattningar) ståndpunkterna eller ideal som forskning kan utgå ifrån (Eriksson och Wiedersheim-Paul, 2011, s. 81). I litteraturen beskrivs vetenskapsfilosofierna ofta genom olika motsatspar: positivism kontra interpretativism eller hermeneutik (Thurén, 2007, s. 16) samt objektivism kontra konstruktionism (Bryman och Bell, 2013, s. 43). Forskningsidealen kan sammanfattas med att ena synsättet (positivism, objektivism) förespråkar objektiv mätbar fakta medan den andra (hermeneutik/social konstruktionism) förespråkar subjektiva uppfattningar som tolkas (Eriksson och Wiedersheim-Paul, 2011, s. 81). Denna studie syftar till att förklara samband mellan olika faktorer och valet att integrera hållbarhetsfrågor i övrig information. Studien genomförs på grund av detta utifrån ett objektivt och positivistiskt förhållningssätt. I studien förekommer dock metoder som kan kopplas till ett hermeneutiskt eller interpretativistiskt synsätt då årsredovisningarnas innehåll till viss del bedömts utifrån subjektiva uppfattningar. Detta inslag minimeras dock genom en noggrant utformad kodningsmanual och rutiner för analys (se stycke 3.6.3 och bilaga 2).

Deduktiv och induktiv ansats är två väsentliga synsätt gällande vilken roll teorin har i förhållande till forskningen (Bryman och Bell, 2013; Eriksson och Hultman, 2014). Den deduktiva ansatsen utgår från teorin vilken hypoteser sedan deduceras från, dessa testas empiriskt för att antingen förkastas eller bekräftas. Enligt Bryman och Bell (2013) innebär den induktiva ansatsen att utgångspunkten, förenklat sett, är observationer eller resultat vilket i sin tur genererar teori. Denna studie utförs med en deduktiv ansats då utgångspunkten ligger i att testa hypoteser från allmänt erkända teorier som behandlar redovisningsbeteende.

Forskningsstrategier delas vanligen upp som kvalitativa eller kvantitativa (Bryman och Bell, 2013). Ibland är distinktionen mellan strategierna inte helt klara och i vissa fall görs medvetna

kombinationer för att kunna uppfylla en studies syfte. Bryman och Bell (2013) skiljer strategierna genom att kvantitativ forskning betonar kvantifieringen vid insamling och analys av data medan den kvalitativa inriktningen lägger tyngd på tolkningar eller uppfattningar. Data som används i denna studie har genererats med övervägande kvantitativa metoder och hypoteserna testas statistiskt. Dessa resultat kommer dock att analyserats för att undersöka praxis vilket gör att kvalitativa inslag förekommer i studien.

3.2 Forskningsdesign

Enligt Bryman och Bell (2013) utgör forskningsdesign ramen för insamling och analys av data och det finns fem huvudsakliga forskningsdesigner: experimentell-, tvärsnitts-, longitudinell-, fallstudie- och komparativ design. För denna studie är framförallt tvärsnittsdesign eller longitudinell design aktuell för datainsamlingen. Tvärsnittsdesign, som även kallas för surveydesign, innebär att data samlas in från mer än ett fall vid en viss tidpunkt, data behöver vara kvantifierbar och kopplad till två eller flera variabler vilka sedan granskas för att finna eventuella sambandsmönster. Vid tvärsnittsdesign kan samband mellan variabler fastställas, däremot kan orsaksriktningen vara svår att bevisa (Bryman och Bell, 2013). Longitudinell design innebär att förändringar kartläggs över tid, data granskas vid minst två olika tillfällen där variabler och individer är desamma. Eftersom longitudinell design tar tidsaspekten i beaktande utgör denna design ett bättre alternativ vad gäller att bestämma variablers orsaksriktning (ibid.).

Denna studie syftar till att finna eventuella samband mellan olika företags unika egenskaper och mängden integrerad information av sociala- och miljömässiga aspekter i årsredovisningarna varvid tvärsnittsdesign är det bäst motiverade valet av forskningsdesign. Vidare utgår denna studie huvudsakligen ifrån en objektiv och positivistisk forskningsfilosofi med en deduktiv ansats. Hypoteser genereras från teorin och forskningsstrategin är kvantitativ där data samlas in, kvantifieras och utvärderas vid ett tillfälle. Även detta motiverar valet av tvärsnittsdesign som ram för insamling och analys av data (Bryman och Bell, 2013).

3.3 Redovisningsteoretisk positionering

Inom redovisningsforskningen finns två huvudsakliga spår: normativ och positiv (Deegan och Unerman, 2011). Normativ redovisningsteori föreskriver redovisningsbeteende medan positiv redovisningsteori beskriver och förutspår redovisningsbeteende. Exempel på normativ redovisningsteori är ”ethical”-grenen i intressentteorin, den förespråkar att ett pluralistiskt omfång

av olika informationsbehov ska tillfredsställas genom redovisningen. IASBs föreställningsramar är också en normativ teori som förespråkar hur organisationers räkenskaper ska presenteras. Inom positiv redovisningsteori finns t.ex. intressentteorin (“managerial”) som beskriver och förutspår vilka intressenters informationsbehov som faktiskt tillgodoses (Deegan och Unerman, 2011).

Hartwig (2011) delar in redovisningsforskningen i fyra olika kategorier utifrån dels om syftet är normativt eller deskriptivt (positivt) och dels utifrån om ett produktions- eller konsumtionsperspektiv används (se figur 3.1). Forskning i kategori I (normativ/produktion) syftar till att förklara hur redovisningen ska utformas. Kategori II (normativ/konsumtion) syftar till att förklara hur redovisningen ska användas. Kategori III (deskriptiv/produktion) studerar hur redovisningen utformas i praxis. Slutligen finns forskning i kategori IV (deskriptiv/konsumtion) där målet är att beskriva hur redovisningen används.

How should accounting be designed?			
		Normative theory	Descriptive theory
Production perspective	Standard setters	I	III
	Preparers		
	Auditors		
Consumption perspective	Analysts	II	IV
	Investors		
	Lenders		

Figur 3.1: Redovisningsteoretisk positioneringsmodell (Hartwig, 2011).

Denna studie positionerar sig i kategori III enligt Hartwigs modell då syftet är att beskriva hur redovisningen är utformad och vad som påverkat utformningen.

3.4 Tillvägagångssätt

Forskningsmetoden utgör en teknik för insamling av data (Bryman och Bell, 2013). För att besvara studiens frågeställningar har en innehållsanalys valts som forskningsmetod. I denna studie analyseras årsredovisningar från organisationer på Stockholmsbörsens lista: Large Cap. Detta ses därmed som beskrivande forskning (Saunders, Lewis och Thornhill, 2012). Innehållsanalys är vanliga vid kvantitativ strategi och tvärsnittsdesign och rymmer ofta flera frågeställningar (Saunders et al., 2012). En kvantitativ innehållsanalys innefattar kodning vilket i sin tur fordrar utformning av kodningsschema och kodningsmanual (Bryman och Bell, 2013). Kodningsschemat

innehåller all information som rör ett specifikt fall eller frågeställning, data från kodningsschemat förs sedan över till ett statistikprogram för att bearbetas. Kodningsmanualen innehåller instruktioner samt regler för hur kodningen ska utföras. I manualen finns de olika dimensionerna som undersöks samt vilka kategorier som tillhör respektive dimension. Det framgår även tydligt vilka av koderna som hör till respektive kategori. På grund av detta möjliggörs replikeringar och uppföljningsstudier vilket är av betydelse för att kunna fastställa hur tillförlitliga resultaten av studien är, det vill säga studiens reliabilitet (Bryman och Bell, 2013). En innehållsanalys svaga sidor är dock att analysen endast kan bli så god som de dokument den bygger på, att kodningsmanualen troligtvis kommer innehålla en viss mängd av kodarnas tolkningar och det är svårt att få svar på varför-frågeställningar (Bryman och Bell, 2013). T.ex. förekommer ofta uttalanden i årsredovisningarna som syftar till det redovisade företagens kunders hållbarhetsarbete eller uttalanden som syftar till att generellt beskriva en social aspekt utan att det framgår hur företaget påverkar eller påverkas av denna. Kodningsschemat finns bifogad i bilaga 1 och kodningsmanualen beskrivs detaljerat i samband i stycke 3.6.3 (se även bilaga 2).

3.4.1 Insamling av data

Empiri genereras med antingen primär- eller sekundärdata (Bryman och Bell, 2013; Saunders et al., 2009). Primär data är den som forskaren själv samlat in medan sekundär data är sådan som antingen samlats in av andra forskare, institutioner eller organisationer. Insamling av data för denna studie sker genom sekundärkällor som databasen Retriever (Retriever, 2015) och organisationen Avanza (Avanza, 2015) (Saunders et al., 2012). Primärdata i denna studie genereras genom innehållsanalysen av årsredovisningarna från företagen i studien samt den största delen av nyckeltalen (jmf Artsberg, 2005, s. 47-48). Årsredovisningarna hämtas från företagens hemsidor. De oberoende variablerna storlek (balansomslutning), skuldsättningsgrad (totala skulder/totalt eget kapital) räknas manuellt fram utifrån företagens balansräkningar. För åtta företag (AstraZeneca, Autoliv, Hexagon, Millicom Int. Cellular SDB, Nordea, Lundin Petroleum, Tieto Oyj) är redovisningsvalutan ej i SEK (svenska kronor) utan i USD (amerikanska dollar) eller EUR (euro). För dessa företag räknas balansomslutningen om till SEK och balansdagens köpkurs (2014-12-31) används (BLinfo Online, 2015). Variabeln ägarkoncentration hämtas primärt från årsredovisningarna dock i de fall detta ej anges hämtas informationen från Avanza (Avanza, 2015). Företagens branschtillhörighet hämtas från Nasdaqs OMX hemsida (Nasdaq, 2015). Två företag (Hennes och Mauritz AB och Elekta) har inte kalenderår som räkenskapsår utan brutna räkenskapsår, här används uppgifter från de senaste årsredovisningarna (2013/2014). Insamlingen av data beskriven ovan tog totalt ca 130 timmar.

3.4.2 Källkritik

Genom en kritisk granskning av använda källor fastställs huruvida dessa är giltiga och relevanta för studien samt är tillförlitliga (Eriksson och Hultman, 2014). De primära källor som använts är årsredovisningarna som publicerats på respektive företags hemsida. Hines (1988, ur Deegan och Unerman, 2011) menar att företagen genom att kommunicera verkligheten även konstruerar denna när redovisningen upprättas. Utgångspunkten för denna studie är emellertid vad som anges i dessa dokument ej huruvida dessa uppgifter reflekterar företagets verkliga förhållanden. Årsredovisningarna är dock relevanta för studien då innehållsanalysen och nyckeltalen bygger på/hämtas från dessa dokument.

Sekundärkällorna består framförallt av vetenskapliga artiklar som inhämtats från databaserna Scopus och Discovery. Primärt har artiklarna som förekommer i studien varit väl citerade och ”peer reviewed”, vilket innebär att de granskats innan publicering. Dock förekommer en opublicerad kandidatuppsats (Pouzette och Runhagen, 2014) i studien som inte kan anses som fullt tillförlitlig. Då IR är ett relativt nytt rapporteringskoncept är utbudet av publicerad forskning begränsat. I första hand har originalkällor använts för att höja tillförlitligheten (se Eriksson och Hultman, 2014) och i de fall originalkällan ej varit tillgänglig framgår detta ur den löpande referenshanteringen. De böcker som använts är av välkända författare inom redovisningsforskningen och som även förekommer som kursmaterial på universitetsnivå. Dessa bedöms därmed som tillförlitliga. Även kommersiella studier kring frivillig rapportering från KPMG finns med och syftar till att bredda den praktiska referensramen. Vid utformningen av forskningsmetodiken har välkänd litteratur inom samhällsforskningen använts (ex. Bryman och Bell, 2013; Saunders et al., 2012) men även artiklar med specifik inriktning på forskning gällande frivillig rapportering (ex. Guthrie et al., 2004; Gray et al., 1995).

3.4.3 Population, urval och bortfall

Denna studie fokuserar på svenska börsbolag och alla företag i börslistan Large Cap kommer att granskas. Här görs därmed inget urval utan studien bygger på hela populationen. Då hela populationer används istället för urval ger detta en hög extern validitet, det vill säga att resultaten kan generaliseras till hela populationen (Bryman och Bell, 2013). Informationen om företag inom valda populationer hämtas från börshandelsplatsen Nasdaq OMX (2015), databasen Retriever (Retriever, 2015) samt aktiemarknadsplattformen Avanza (Avanza, 2015). I börslistan Large Cap ingår företag med ett börsvärde större än 1 miljard euro.

Vid genomförandet av denna studie finns 72 företag på Stockholmsbörsens lista Large Cap. I studien förekommer ett visst bortfall av företag. De företag som inte kommer att vara med i undersökningen är EnQuest PLC, Melker Schörling, Lundin Mining AB och Africa Oil p.g.a. att årsredovisningarna från dessa ej fanns tillgängliga vid brytdatumet för empiriinsamlingen (2015-04-21). Även Stora Enso har uteslutits då detta företags årsredovisning är uppdelad i fyra olika delar vilket försvårar jämförbarheten och genomförandet av innehållsanalysen.

3.5 Reliabilitet och validitet

För att bedöma kvantitativ forskning används kriterierna reliabilitet och validitet (Bryman och Bell, 2013). Reliabiliteten behandlar följdriktigheten, överensstämmelsen och pålitligheten i studiens resultat. Enligt Saunders et al. (2012) är det av vikt att studien genomgående är transparent och att det tydligt framgår hur undersökningen är utförd för att andra sedan ska kunna upprepa (replikera) studien. Reliabiliteten består av tre delar: stabilitet, intern reliabilitet och interbedömarreliabilitet. Ett mått är stabilt om resultaten blir det samma om studien skulle upprepas (Bryman och Bell, 2013). På grund av den begränsade tiden för studien finns ej möjlighet genomföra detta test. I denna studie testas och operationaliseras faktorer som använts i tidigare forskning inom frivillig rapportering vilket talar för hög stabilitet även för denna studie (Bryman och Bell, 2013). T.ex. representeras faktorn ”behov av lånat kapital” av måttet ”skuldsättningsgrad” som i flertalet tidigare studier beräknas som totala skulder/eget kapital (se Lai et al., 2014). Ett undantag är måttet för den beroende variabeln som operationaliserats genom ett nytt angreppssätt för att mäta integrerad information. Måttet är influerat av tidigare forskning och torde uppvisa stabilitet vid ny prövning. Interbedömarreliabiliteten blir aktuell när fler än en person, som i denna studie, analyserar data varvid det uppstår en risk att data bedöms olika (Bryman och Bell, 2013). Interbedömarreliabiliteten i denna studie säkras genom noggrant framtagen och detaljerad kodningsmanual (se stycke 3.6.3 och bilaga 2). Intern reliabilitet måste beaktas då ett mått har flera indikatorer (Bryman och Bell, 2013). Måttet för den beroende variabeln indikeras på flera sätt då miljö- och social information omfattar flera olika aspekter. Bedömningskriterier har framtagits ur praktiska referensverk (IIRC, 2013a) samt tidigare forskning (t.ex. Tagesson et al., 2009, appendix 1) och finns angivna i kodningsmanualen.

Validitet berör om det som avses mätas verkligen mäts (Bryman och Bell, 2013; Saunders, Lewis och Thornhill, 2012). Det finns olika slags validitet: teoretisk validitet, intern validitet, extern validitet och ekologisk validitet (Bryman och Bell, 2013). För denna studie är det framförallt de tre förstnämnda som berörs. Teoretisk validitet handlar om ett mått på ett begrepp speglar det som

begreppet anses stå för och fordrar i sin tur att måttet är reliabelt (Bryman och Bell, 2013). Denna studie använder beprövade mått från tidigare forskning varvid hög teoretisk validitet anses gälla. Intern validitet innebär att en slutsats där det påstås finnas ett kausalt förhållande mellan två eller fler variabler verkligen gäller (Bryman och Bell, 2013). Undersökningen bygger på beprövade teoretiska postulater om att företagens redovisningar påverkas av olika faktorer och inte tvärtom, varvid intern validitet anses vara god. Extern validitet står för om resultaten från studien kan generaliseras utöver sammanhanget för undersökningen, här är det av vikt att skapa representativa urval (Bryman och Bell, 2013). Då denna studie undersöker en hel population (Large Cap) uppfylls den externa validiteten väl. Resultaten borde gå att generalisera till företag på börslistor inom liknande aktiemarknader, exempelvis de skandinaviska då länderna här anses vara kulturellt likvärdiga (jmf Van der Laan Smith, Adhikari och Tondkar, 2005). Ekologisk validitet rör frågan om forskningen i sig påverkar resultaten (Bryman och Bell, 2013). Ingen interaktion med studiesubjekten förekommer under studien vilket utesluter detta validitetskriterium.

Regressionsanalys av multipla variabler kan dock ge upphov till problem vilket föranleder tillämpning av olika tester för att validera regressionsmodellens giltighet. Djurfeldt och Barmark (2009) tar upp fyra problem och felkällor förknippade med metoden: felspecificerade modeller, ojämn spridning (heteroskedasticitet), samvariation mellan oberoende variabler (multikollinearitet) samt icke-normalfördelad residual. Dessa felkällor behandlas i bilaga 3 och 8.

3.6 Operationalisering

Operationaliseringen innebär att det görs en utformning av måtten på valda faktorer vilka används i studien samt tillvägagångssätten för mätningen av dessa (Bryman och Bell, 2013). Nedan beskrivs den beroende variabeln samt de oberoende variablerna och dess operationella definitioner. Även kodningsmanualen som ligger till grund för mätningen av den beroende variabeln presenteras.

3.6.1 Beroende variabel

I en statistisk dataanalys finns beroende samt oberoende variabler där de senare antas påverka den förra (Bryman och Bell, 2013). Då denna studie bygger på att testa teoretiska antaganden om att företags egenskaper påverkar årsredovisningars utformning blir detta den beroende variabeln. Den beroende variabeln är en kvotvariabel och kan anta värden från 0 och uppåt beroende på mängden integrerad information av sociala- och miljöaspekter i årsredovisningarna (se Bryman och Bell, 2013).

Vid innehållsanalys inom redovisningsforskningen används ofta ”ord”, ”meningar”, ”stycken” och ”sidor” som enheter för att mäta förekomsten av ett visst tema (Guthrie et al., 2004). Enligt Gray et al. (1995) är enheten ”ord” lätt att kategorisera och medför också möjligheten att hela databaser av dokument kan undersökas samtidigt. ”Meningar” är att föredra om en innebörd ska fångas och ”sidor” används ofta om vikten av ett särskilt tema ska undersökas då andelen sidor kan jämföras med det totala antalet (ibid.). Enligt Guthrie et al. (2004) är ”stycken” ett bättre mått än ”ord” eller ”meningar” eftersom en innebörd ofta förmedlas genom hela stycken. I denna undersökning används ”stycke” som enhet då intresset är att identifiera uttalanden om hur företagen påverkar eller påverkas av sociala eller miljömässiga faktorer, vilket är en central princip inom IR. Denna bedömning hade inte varit möjligt utifrån enskilda ord eller meningar. Sidantal hade varit ett tänkbart alternativ men valdes bort då en sida i flera fall berör flera hållbarhetsfrågor. Tillvägagångssättet resulterar dock i ett subjektivt moment som strider mot den positivistiska ideologi som generellt präglar denna studie. Vidare har förekommande bilder och grafiska illustrationer exkluderats från analysen. Enligt Frost och Wilmshurst (2000, ur Guthrie et al., 2004) används bilder för att övertyga intressenter men det är samtidigt svårt att kvantifiera en bilds innebörd i förhållande till text.

3.6.2 Oberoende variabler

För denna studie har fyra faktorer valts ut (se även stycke 2.3.5 för a priori-modell), vilka är storlek, skuldsättningsgrad, ägarkoncentration och bransch. Dessa beskrivs närmare nedan.

Storlek – Denna faktor är vanligt förekommande bland forskning gällande valet att redovisa frivillig information. Tidigare forskning har använt sig av måtten omsättning, antal anställda och balansomslutning (Adams et al., 1998; Legendre och Coderre, 2013). För denna studie har balansomslutning valts som mått på företagets storlek.

Skuldsättningsgrad – Skuldsättningsgraden beräknas i flertalet studier som: Totala skulder/totalt eget kapital (Lai et al., 2014; Roberts, 1992). Roberts (1992) använde dock den genomsnittliga skuldsättningsgraden för företag. Då flertalet studier använder skuldsättningsgraden och ej den genomsnittliga skuldsättningsgraden kommer denna även att användas i den här undersökningen. Totala skulder beräknas som: avsättningar + långfristiga skulder + kortfristiga skulder. Totalt eget kapital har hämtats från företagets balansräkningar vilket i de flesta fall finns angivet som “Summa eget kapital”.

Ägarkoncentration – Tagesson et al. (2009) använde i en liknande studie den sammanlagda andelen röster som de fem största aktieägarna kontrollerar. Roberts (1992) använde ett liknande mått, där ägarkoncentrationen mättes som procentandelen av ägandet i företaget som innehas av ledningen och aktieägare vilka äger mer än fem procent av stamaktierna i företaget. I denna studie används samma mått som Tagesson et al. (2009) använde, då även den studien fokuserar på företag på Stockholmsbörsen.

Bransch - I tidigare forskning där branschfaktorn testats mot frivillig rapportering har flera olika branschindelningar tillämpats (Hackston och Milne, 1996; Adams et al., 1998, Tagesson et al., 2009). Inom IR-forskning använde Sierra-Garcia et al. (2013) Madrid-börsens indelning medan Lai et al. (2014) använde den brittiska leverantören av börsindex (FTSE) och Dow Jones indelning, vilken benämns Industry Classification Benchmark (ICB). Forskning som fokuserat på svenska företag har använt branschindelningen som finns på Scandinavian Information Exchange (SIX) (Broberg, Collin, Tagesson, Axelsson och Schéle, 2007; Tagesson et al., 2009). Det är även den här indelningen som används i denna studie. Indelningen enligt SIX är följande: energi, råvaror, tillverkning, konsumtionsvaror, konsumenttjänster, hälsovård, finans, IT och telekommunikation. Vanligt förekommande är att branscherna delas upp som känsliga kontra icke-känsliga för uppmärksamhet från omgivning och intressenter (Semenova och Hassel, 2008; Legendre och Coderre, 2013). Vidare konstaterade Tagesson et al. (2009) att företag inom råvaruindustrin tenderade att publicera mer frivillig information om miljöpåverkan medan företag inom konsumtionsvaror tenderade att lämna mer etiskt inriktade upplysningar. I denna studie klassas branscherna energi, råvaror och tillverkning som miljö-känsliga och konsumtionsvaror som socialt känsliga.

3.6.3 Kodningsmanual

För att innehållet i årsredovisningarna ska tolkas på ett konsekvent sätt har en kodningsmanual utformats. I en kodningsmanual anges de riktlinjer och instruktioner som styr utförandet av innehållsanalysen (Bryman och Bell, 2013). Kodningsmanualen som används i denna studie innehåller de sökord och villkor som gäller för kodningen (se bilaga 2).

För att identifiera stycken som ska bedömas har en för studien anpassad sträng av Frias-Aceituno et al. (2014, s.71-72) sökord använts (se bilaga 2). T.ex. utgjorde frivillig information om anställda en del av söktermerna men denna aspekt beaktas ej här då detta enligt IIRC:s kapitalindelning ofta kopplas till humankapitalet (IIRC, 2013a). Denna undersökning fokuserar på miljö- och social information, vilket representeras av naturkapital och socialt- och relationskapital enligt IIRC:s

ramverk (IIRC, 2013a). Naturkapital innefattas av förnybara och icke-förnybara resurser som luft, vatten, land, mineraler, skog samt biologiskt mångfald och ekosystem. Socialt- och relationskapital inbegriper normer och värderingar, förhållande med nyckelintressenter, rykte samt organisationens "social contract to operate". Sökorden som använts bedöms tillräckliga för att fånga samtliga stycken som behandlar något av kapitalen. Fyra årsredovisningar var presenterade på engelska varvid en översättning och anpassning av sökorden genomfördes. Även dessa framgår ur kodningsmanualen (se bilaga 2).

Bedömningen av stycken som innehåller något eller några av sökorden har gjorts i enlighet med den fundamentala IR-principen: "*An integrated report aims to provide insight about the resources and relationships used and affected by an organization – these are collectively referred to as "the capitals..."*" (IIRC, 2013a). Även de strategier som Milne et al. (2009, s. 1219-1220) anger som vanliga för att konstruera symboliska budskap i företags redovisning har beaktats. De stycken där det framgår hur organisationen påverkat eller påverkats av något av kapitalen har därmed kodats. Varje stycke erhåller ett poäng för varje enskilt socialt- eller miljörelaterat tema som uppfyller kriterierna för kodningen, d.v.s. ett stycke kan erhålla flera poäng (se exempel i bilaga 7).

Då förekomsten av dessa ord är omfattande i årsredovisningarna samlas data in genom datorstött innehållsanalys. Programmet QDA Miner (Provalis Research) används för att finna alla sökträffar för nyckelorden, dessa bearbetas sedan manuellt genom att författarna till denna uppsats undersöker orden för att finna i vilket sammanhang dessa förekommer samt kodar/poängsätter dessa. Orden är till viss del ej helt utskrivna eftersom programmet då tar med olika varianter av ordet vilket minskar risken att nyckelord missas. T.ex. täcker nyckeltermen "hållbar" även orden "hållbarhetsarbete", "hållbarhetsfrågor", "hållbarhetsaspekter" etc.

Enligt legitimitetsteoretiska antaganden används årsredovisningar för att kommunicera med sina intressenter (Dowling och Pfeffer, 1975, Lindblom, 1994, ur O'Donovan, 2002) och detta är också det valda kommunikationsmedlet i denna studie. Dock har separata hållbarhetssektioner uteslutits ur analysen då detta enligt Frias-Acetiuno et al. (2014) signalerar att informationen avskilts från övrig information vilket strider mot grundläggande IR-principer att hållbarhetsfrågor ska vara integrerade i andra frågor som strategi och bolagsstyrning. Valet att exkludera enskilda hållbarhetssektioner ligger även i linje med Eccles och Krzus (2015) som upptäckt att flera integrerade redovisningar i själva verket är årsredovisningar med en infogad hållbarhetsrapport. Detta är enligt forskarna "kombinerade" rapporter istället för integrerade då grundidén om sammanlänkning frångåtts. Vidare förekommer en del lagstadgad miljöinformation (t ex ÅRL 1995:1554 kap. 6) i

årsredovisningarna. Företagen på Large Cap har sina säten i olika länder och följer skilda redovisningslagstiftningar, vilket försvårar möjligheten att avskilja lagstadgad information från frivillig. Vidare kan de obligatoriska upplysningarna vara mer eller mindre utvecklade och undersökningen kommer därmed att inkludera denna typ av information.

Kodningsmanualen förfinades genom en testkörning där vardera av kodarna (författarna) tillämpade denna på tio årsredovisningar (jmf Adams et al., 1998). Resultaten diskuterades och den ursprungliga manualen utökades med tydligare kriterier för kodningen. Kodningen utfördes på nytt med acceptabelt överensstämmande resultat varvid den slutgiltiga kodningsmanualen fastställdes. I de fall osäkerhet kring ett stycke uppstått har detta behandlats gemensamt och noterats i kodningsschemat. I och med detta anses interbedömarreliabiliteten vara uppfylld (se även stycke 3.5). I bilaga 1 och 2 finns kodningsschema och kodningsmanual.

3.7 Dataanalys

Statistisk analys kan delas upp i tre olika dimensioner beroende på hur många variabler som samtidigt analyseras: univariat – en variabel, bivariat – två variabler samt multivariat – fler än två variabler (Bryman och Bell, 2013). Data som insamlas för att besvara forskningsfrågorna analyseras med univariata metoder för den deskriptiva delen och med bivariata och multivariata metoder för vidare analys. I de bivariata analyserna används Spearman's Rho och enkla linjära regressioner för att fastställa korrelationen mellan variablerna. För att fastställa skillnader mellan olika grupper inom populationen används ett icke-parametriskt Mann-Whitney test. För den multivariata analysen används en multipel regression för att se hur variablerna gemensamt påverkar mängden integrerad information för sociala- och miljömässiga aspekter i årsredovisningarna. För en mer detaljerad beskrivning av de statistiska metoderna som tillämpas i denna studie se bilaga 3.

4. Empiri och analys

Detta kapitel behandlar det empiriska materialet. Inledningsvis görs en översiktlig deskriptiv datapresentation för alla variablerna. Efter detta görs en bivariat analys och kapitlet avslutas med den multivariata analysen. I kapitel 5 kopplas analysen till de teorier och forskning som denna studie bygger på.

4.1 Univariat analys

Inledningsvis presenteras här det insamlade materialet översiktligt. Generellt kan konstateras att det förekommer företag som har avvikande data för de olika variablerna, detta påverkar den statistiska analysen. Framförallt är det de fyra bankerna som avviker vad gäller storleken på de totala tillgångarna och skuldsättningsgraden. Även företag såsom AB Volvo som har en hög poäng gällande mängden integrerad information avviker i förhållande till övriga företag. Detta kommer att behandlas vidare i respektive avsnitt nedan. I nästa kapitel ”Diskussion” vidareutvecklas resultaten och kopplas till den teoretiska och den praktiska referensramen och forskning.

4.1.1 Översiktlig data

I denna studie görs en sökning på ett antal ord vilka kan kopplas till sociala- och miljöaspekter, sammanhanget dessa ord förekommer i kontrolleras och poängsätts manuellt. Dessa poäng bildar integrationsnivån i årsredovisningarna och utgör den beroende variabeln. I tabellen nedan ges en övergripande bild över den deskriptiva statistiken för alla variablerna.

Beskrivande översiktlig statistik		Totala tillgångar Mkr, oberoende variabel	Skuldsättningsgrad, oberoende variabel	Ägarkoncentration, oberoende variabel	Social, beroende variabel	Miljö, beroende variabel	Total, social och miljö, beroende variabel
N	Valid	67	67	67	67	67	67
Mean		276182	3,593	0,5204	9,21	10,03	19,24
Std. Error of Mean		112143	0,996	0,0231	1,33	1,54	2,7
Median		39848	1,53	0,538	6	6	11
Std. Deviation		917928	8,153	0,1893	10,91	12,58	22,07
Minimum		2207	0,02	0,101	0	0	2
Maximum		6355737	58,4	0,944	67	68	135

Tabell 4.1: Översiktlig statistik för beroende och oberoende variabler.

Som framgår av tabellen ovan skiljer sig minimum- och maximumvärdena mycket åt i alla variablerna. Det förekommer även avvikande observationer i data, detta påverkar i sin tur medelvärdena. I bilagorna 5 och 6 finns detaljerade tabeller för insamlad data. Nedan kommer variablerna att behandlas var för sig där även nämnda fenomen beaktas.

4.1.2 Integrationsmängd (beroende variabel)

Nedan presenteras den beroende variabeln, mängden integrerad information gällande sociala- och miljömässiga aspekter i årsredovisningarna. Översiktlig statistik presenteras i tabellen vilken inleds med mängden integrerad social information och sedan miljöinformation. Tabellen avslutas med den totala mängden integrerad social- och miljöinformation. Det är även den totala mängden integrerad information som kommer att användas i den multipla regressionsanalysen senare i kapitlet.

Variable	Total Count	Mean	SE Mean	StDev	Min	Median	Max
Social information	67	9,21	1,33	10,91	0	6,00	67
Miljöinformation	67	10,03	1,54	12,58	0	6,00	68
Total social- och miljöinformation	67	19,24	2,70	22,07	2,00	11,00	135,00

Tabell 4.2: Deskriptiv statistik för mängden integrerad social- och miljöinformation.

Både för de sociala- och miljömässiga faktorerna är variationen stor gällande antalet poäng som utdelats, där högsta poäng är 67 respektive 68 och lägsta är 0. I båda fallen har högsta poäng tilldelats AB Volvo, värt att notera är att detta företag ingick i IIRC:s pilotprogram för integrerad rapportering. De poängmässigt efterföljande företagen, AB SKF (social: 25 p, miljö: 61 p) och Atlas Copco AB (social: 41 p, miljö: 35 p) anger båda att de redovisar integrerat. Atlas Copco AB är även ensam på Large Cap om att ange att de följer IIRC:s ramverk för integrerad rapportering. Vid en första anblick är det tydligt att de företag som anger att årsredovisningen är integrerad även är de som erhåller högst poäng. Tele2 AB, med enbart sex poäng, avviker dock från övriga företag som anger att redovisningen presenteras integrerat.

4.1.3 Storlek (oberoende variabel)

I denna studie har totala tillgångar (balansomslutning) valts som mått på företagets storlek. Bankerna följer speciella redovisningsregler och avviker mycket från övriga företags

balansomslutningar. Vid en granskning av boxplots förekommer dessa som avvikande observationer (se bilaga 4). På grund av detta kommer data att presenteras för alla företagen men även efter att bankerna (Nordea Bank AB, Skandinaviska Enskilda Banken AB, Svenska Handelsbanken AB, Swedbank AB) uteslutits.

Variable	Total Count	Mean	SE Mean	StDev	Min	Median	Max
Tillgång samtliga	67	276182	112143	917928	2207	39848	6355737
Tillgång, exkl. banker	63	72527	12238	97139	2207	38987	456555

Tabell 4.3: Deskriptiv statistik för variabeln storlek (totala tillgångar).

I tabellerna ovan noteras att bland annat medelvärdet för balansomslutningen minskar från 276182 Mkr till 72527 Mkr efter att de fyra bankerna uteslutits. När avvikande värden förekommer är medianen ett bättre mått än medelvärdet då detta är känsligt för extrema värden (De Veaux et al., 2014). Detta syns då medianen endast förändras marginellt från 39848 Mkr till 38987 Mkr.

4.1.4 Skuldsättningsgrad (oberoende variabel)

Skuldsättningsgraden beräknas som totala skulder dividerat med totalt eget kapital. Vid en granskning av boxplot förekommer avvikande observationer (se bilaga 4). Dessa observationer har hög skuldsättningsgrad i förhållande till övriga. Precis som för totala tillgångar är det bankerna (Nordea Bank AB, Skandinaviska Enskilda Banken AB, Svenska Handelsbanken AB, Swedbank AB) som har höga värden och eftersom dessa har speciella redovisningsregler kommer data att presenteras både med och utan dessa även här. Dock förekommer fler avvikande observationer (Swedish Match och Lundin Petroleum). Eftersom framförallt Swedish Match har en extremt hög skuldsättningsgrad på 58,40 ggr och påverkar värdena mycket kommer även denna att i den första tabellen finnas med för att sedan exkluderas.

Variable	Total Count	Mean	SE Mean	StDev	Min	Median	Max
Skuldsättningsgrad, samtliga	67	3,593	0,996	8,153	0,02	1,53	58,4
Skuldsättningsgrad, exkl. banker och Swedish Match	62	1,678	0,177	1,397	0,02	1,44	9,93

Tabell 4.4: Deskriptiv statistik för variabeln skuldsättningsgrad.

Noteras bör att bland annat medelvärdet för skuldsättningsgraden minskar från 3,593 ggr till 1,678 ggr efter att de fyra bankerna och Swedish Match uteslutits. Medelvärdet är känsligt för extrema värden, i sådana fall är medianen ett bättre mått, då denna inte är känslig för avvikande värden (De Veaux et al., 2014). Detta syns då medianen endast förändras marginellt (1,530 ggr respektive 1,440 ggr) mellan de båda tabellerna.

4.1.5 Ägarkoncentration (oberoende variabel)

I studien används procentuell andel röster som innehas av de fem största ägarna som mått på ägarkoncentrationen. Dock förekommer för denna variabel inga avvikande observationer (se bilaga 4).

Variable	Total Count	Mean	SE Mean	StDev	Min	Median	Max
Ägar-koncentration	67	0,5204	0,0231	0,1893	0,1010	0,5380	0,9440

Tabell 4.5: Deskriptiv statistik för variabeln ägarkoncentration.

Variationen är stor även i denna variabel där den högsta ägarkoncentrationen når 94,40% för L M Lundbergföretagen AB och den lägsta är 10,10% för Castellum AB. Eftersom data inte innehåller avvikande observationer ligger måtten för medelvärdet och medianen nära varandra med 52,04 % respektive 53,80 %.

4.1.6 Bransch (oberoende variabel)

I tabellerna nedan beskrivs fördelningen mellan de olika branscherna, vilka som tillhör socialt- respektive miljökänslig bransch samt känslig- och icke-känslig bransch.

Bransch	Antal företag	Andel företag %
Konsumtionsvaror *	10	14,93 %
Energi **	1	1,49 %
Råvaror **	5	7,46 %
Tillverkning **	19	28,36 %
Finans	18	26,87 %
Hälsovård	5	7,46 %
IT	2	2,99 %
Tele-kommunikation	5	7,46 %
Konsumenttjänster	2	2,99 %
Totalt	67	100,00 %
* Socialt känslig bransch, ** Miljökänslig bransch		

Tabell 4.6: Deskriptiv statistik för variabeln branschindelning.

Uppdelningen är gjord i enlighet med Scandinavian Information Exchange (SIX) (jmf Tagesson, et al., 2009). Detta orsakade dock en ojämn fördelning vilket gjorde det omöjligt att testa sambandet mot varje enskild bransch. Exempelvis representerades branschen energi av enbart Lundin Petroleum (efter att Africa Oil uteslutits). Istället indelades företagen i känsliga resp. icke-känsliga (se tabell 4.7) enligt tidigare forskning (Hackston och Milne, 1996; Legendre och Coderre, 2013), där de känsliga företagen hör till branscher som enligt legitimitetsteorin i större utsträckning måste redovisa sin påverkan på omgivningen. Ytterligare en uppdelning genomfördes för att undersöka skillnader i rapportering från socialt respektive miljökänsliga företag som Tagesson et al. (2009) konstaterade (se tabell 4.6).

Nedanstående tabell innehåller sammanfattande statistik gällande icke-känsliga- respektive känsliga branscher, i känsliga branscher ingår både socialt- och miljökänsliga företag.

Bransch totalt	Antal företag	Andel företag %
Icke-känslig	32	47,76 %
Känslig (social och miljö)	35	52,24 %
Totalt	67	100,00 %

Tabell 4.7: Deskriptiv statistik icke känsliga- och känsliga branscher.

Som framgår av tabellen ovan är fördelningen mellan icke känsliga- respektive känsliga branscher ganska jämn. I kategorin känsliga branscher ingår konsumtionsvaror, energi, råvaror och tillverkning. I bilaga 5 finns information gällande vilka företag som tillhör de olika indelningarna socialt-, miljö-, icke-känsliga- samt känsliga branscher.

4.1.7 Andel företag som uppger integrerad rapportering

Nedan visas hur stor del av företagen som anger att de redovisar en integrerad rapport.

Anger integrering	Antal företag	Andel företag
Ja	8	12 %
Nej	59	88 %
Summa	67	100 %

Tabell 4.8: Deskriptiv statistik för antalet företag som anger IR.

Som framgår av tabellen ovan är det endast 8 företag av totalt 67 som anger att de redovisar integrerat. Vissa företag angav tydligt i årsredovisningen att de redovisar en integrerad rapport, exempelvis Atlas Copco AB och AB Electrolux. Andra företag, som Tele2 AB, var ej lika tydliga men angav dock på hemsidan att information om social- och miljöpåverkan är integrerad i årsredovisningen. I tabellen nedan framgår vilka branscher företagen som redovisar en integrerad rapport tillhör.

Bransch	Antal, anger IR	Andel, anger IR
Finans	1	12,50 %
Hälsovård	1	12,50 %
Konsumtionsvaror	2	25,00 %
Råvaror	1	12,50 %
Telekommunikation	1	12,50 %
Tillverkning	2	25,00 %
Totalt	8	100,00 %

Tabell 4.9: Deskriptiv statistik för branschtillhörigheten för de företag som uppger IR.

Enligt ovanstående tabell är fördelningen mellan branscherna ganska jämn. Konsumtionsvaror och tillverkning, vilka både tillhör känsliga branscher, har två företag vardera som anger att årsredovisningen är integrerad. Tre branscher (energi, konsumtionstjänster och IT) innehåller inga företag som anger integrerad årsredovisning.

4.2 Bivariat analys

I denna del görs den bivariata analysen vilken består av en korrelationsmatris, enkla linjära regressioner samt Mann-Whitney tester. En djupgående presentation av analysmetoderna görs i bilaga 3.

4.2.1 Korrelationsmatris

Enligt Djurfeldt och Barmark (2009) ska korrelation mellan de oberoende variablerna vara så liten som möjligt då detta försvårar tolkningen hur de oberoende variablerna påverkar den beroende variabeln. I tabellen nedan beskrivs variablernas korrelation. För detta test används "Spearman's Rho" (R_s) på grund av att detta mått kan hantera både avvikande observationer och icke linjära samband (De Veaux et al., 2014). För fördjupad information se bilaga 3.

Korrelation, Spearman's Rho (R_s)					
	Total integrationsmängd	Totala tillgångar, Mkr	Skuldsättningsgrad	Ägar-koncentration	Bransch känslig
Total integrationsmängd	1				
Totala tillgångar, Mkr	0,301*	1			
Skuldsättningsgrad	0,109	0,234	1		
Ägarkoncentration	-0,174	-0,302*	-0,418**	1	
Bransch Känslig	0,245*	-0,054	0,095	-0,042	1
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).					
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).					

Tabell 4.10: Variablernas inbördes korrelation.

Enligt tabellen nedan framkommer att det finns vissa signifikanta värden på 1 % -nivån samt på 5 % -nivån. Totala tillgångar och ägarkoncentrationen har en negativ korrelation ($R_s = -0,302$) vilket även skuldsättningsgrad och ägarkoncentration har ($R_s = -0,418$). Dessa korrelationer är signifikanta men anses ej som starka, en tumregel för en stark korrelation är att värdet bör vara mellan +/-0,7-1,0 (De Veaux et al., 2014).

4.2.2 Integrationsmängd (beroende variabel)

Vid en granskning av histogram och boxplot framgår att denna variabel inte är normalfördelad (se bilaga 4). Det förekommer även tre avvikande observationer (SKF AB, Volvo AB, Atlas Copco AB). Enligt De Veaux et al. (2014) kan problem gällande icke normalfördelad data åtgärdas genom en variabeltransformation där data för variabeln logaritmeras. I bilaga 4 visas histogram och boxplot efter logaritmering, histogrammet visar en ungefärlig normalfördelning och i boxploten framkommer att de tre företagen ej längre ses som avvikande och kommer därmed att tas med i analysen.

4.2.3 Storlek (oberoende variabel)

Efter att ha granskat data för balansomslutning i ett histogram samt boxplot konstateras att denna variabel inte är normalfördelad (se bilaga 4). Problemet åtgärdas genom en variabeltransformation som i föregående stycke. Efter denna åtgärd är både histogrammet och boxploten i stort sätt normalfördelade dock förekommer bankerna som avvikande observationer, eftersom dessa följer andra redovisningsregler och därmed inte kan jämföras med övriga företag utesluts dessa därmed ur kommande bivariata regression. Enligt bilaga 4 är variabeln nu ungefärligt normalfördelad, noteras bör att normalfördelningen ej är helt perfekt vilket kan ha viss inverkan på regressionsanalysen.

I spridningsdiagrammen nedan har en bivariat analys gjorts som visar förhållandet mellan företagens storlek (balansomslutning) och mängden integrerad information för de sociala- och miljömässiga aspekterna. I det vänstra diagrammet visas förhållandet när bankerna är inkluderade och i det andra när dessa är exkluderade. Det är logaritmerad data som används då denna kan anses vara ungefärligt normalfördelad.

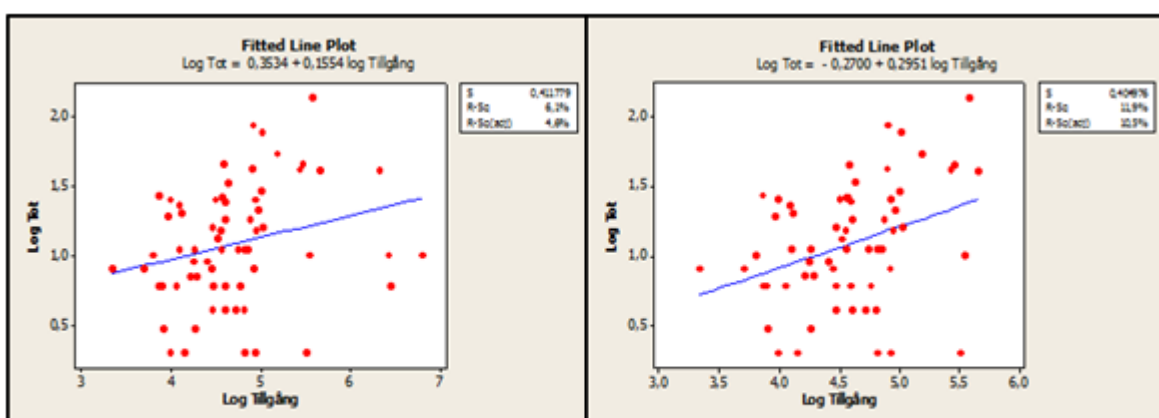

Diagram 4.1: Storlek i förhållande till mängden integrerad information av sociala- och miljöspekter.

Spridningsdiagrammen visar att det finns ett positivt linjärt samband mellan storlek (totala tillgångar) och mängden integrerad information om sociala- och miljöaspekter. Sambandet kan fastställas på signifikansnivån 1 %. Förklaringsgraden R^2 ökar även från 6,2 % till 11,9 % efter att bankerna utesluts i det högra diagrammet. Värt att notera att det förekommer företag med en låg andel integrerad information i kombination med hög andel integrerad information och att dessa i viss mån kan störa analysen.

4.2.4 Skuldsättningsgrad (oberoende variabel)

Efter att ha granskat data för skuldsättningsgraden i ett histogram samt boxplot konstateras att denna variabel inte är normalfördelad (se bilaga 4). Även här görs en variabel transformation genom logaritmering. Efter denna åtgärd är både histogrammet och boxploten mer normalfördelade men uppfyller ej helt villkoret (bankerna och Swedish Match är exkluderade). Det förekommer dock fortfarande avvikande observationer, dessa är AB Industrivärlden (0,25), Investor AB (0,24), Investmentbolaget AB Kinnevik (0,02) och Lundin Petroleum (9,93). De tre första har ovanligt låga skuldsättningsgrader medan Lundin Petroleum har en hög skuldsättningsgrad. Eftersom dessa observationer kan störa analysen exkluderas de i den andra bivariata analysen.

I spridningsdiagrammen nedan har bivariata analyser gjorts som visar förhållandet mellan företagens skuldsättningsgrad och mängden integrerad information för de sociala- och miljömässiga aspekterna. I det vänstra diagrammet visas förhållandet när de avvikande observationerna är inkluderade och i det andra när dessa är exkluderade. Det är logaritmerad data som används då denna kan anses vara ungefärligt normalfördelad.

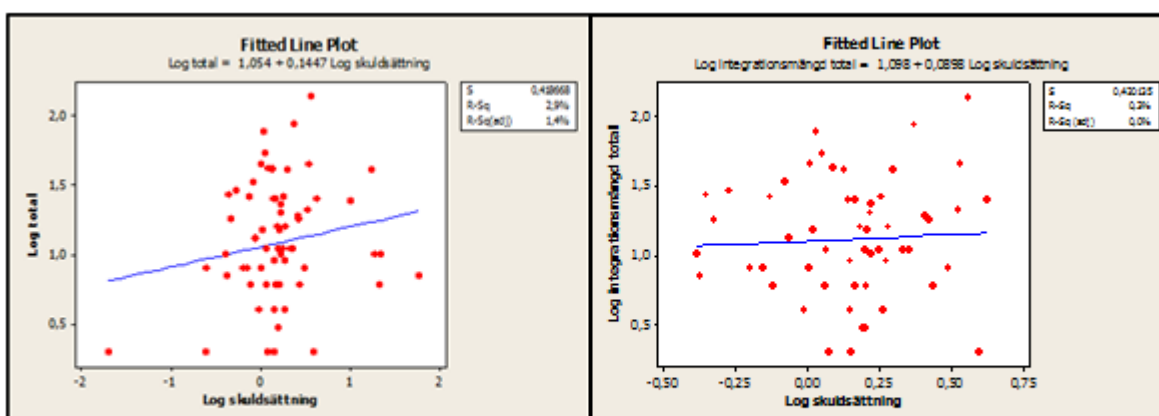

Diagram 4.2: Skuldsättningsgraden i förhållande till mängden integrerad information av sociala- och miljöaspekter.

Spridningsdiagrammen visar inget linjärt samband mellan skuldsättningsgrad och mängden integrerad information om sociala- och miljöaspekter. Korrelationsanalysen (se stycke 4.2.1) visar

ej på ett signifikant samband med integrationsmängden. Även förklaringsgraden R^2 är mycket låg (0,3 %) i det högra diagrammet. Då denna variabel inte uppfyller villkoren kommer den inte att ingå i den multivariata regressionsmodellen.

4.2.5 Ägarkoncentration (oberoende variabel)

Vid en granskning av histogram och boxplot konstateras att data kan anses vara ungefärligt normalfördelad (se bilaga 4) och nedanstående regression genomfördes.

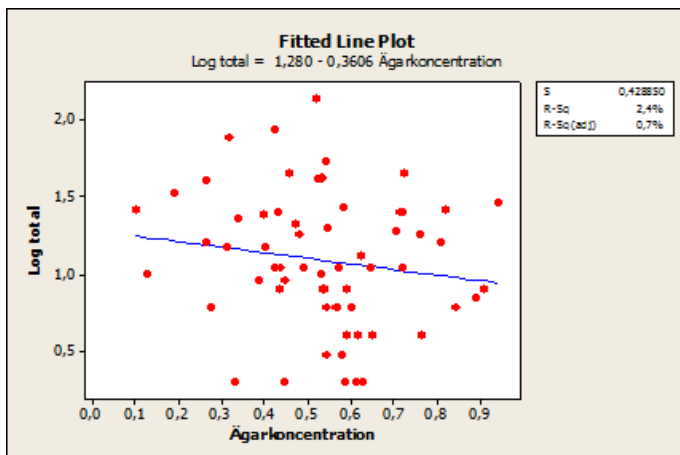

Diagram 4.3: Ägarkoncentrationen i förhållande till mängden integrerad information av sociala- och miljöaspekter.

Diagrammet visar ett mycket svagt linjärt negativt samband ($R_s = -0,174$) mellan ägarkoncentrationen och mängden integrerad information för sociala- och miljöaspekter. Det negativa sambandet är i enlighet med hypotesen. Korrelationen kan dock inte bekräftas på 5 % signifikansnivå och hypotesen förkastas därför. Även förklaringsgraden R^2 för denna variabel är mycket låg och når endast 2,4 %. Då denna variabel knappt uppvisar något linjärt samband kommer den ej att ingå i den multivariata regressionsmodellen.

4.2.6 Bransch (oberoende variabel)

För de olika branschindelningarna görs ett Mann-Whitney test vilken jämför medianerna mellan två grupper för att testa om signifikanta skillnader finns. Nedan testas skillnader i integrationsmängden av sociala- och miljömässiga aspekter i årsredovisningarna för företag i känsliga- samt icke-känsliga branscher, socialt känsliga branscher och miljökänsliga branscher. I bilaga 5 finns angivet vilka företag som tillhör de olika grupperna och en utförlig beskrivning av Mann-Whitney testet finns i bilaga 3.

Mann-Whitney test känsliga- och icke känsliga branscher

I nedanstående tabell finns resultatet av testet huruvida det finns signifikanta skillnader i medianen för företag i känsliga respektive icke-känsliga branscher gällande mängden integrerad social- och miljöinformation.

Mann-Whitney Test: Tot. känslig; Tot. icke-känslig			
	Antal företag	Median	Signifikans (5 %-nivå)
Integrationsmängd känsliga branscher	35	16	
Integrationsmängd icke känsliga branscher	32	8,5	
Test för ETA1 = ETA2 vs ETA1 inte = ETA2			0,0480
Test efter justering av "ties"			0,0477

Tabell 4.11: Mann-Whitney test av integrationsmängd för känsliga- respektive icke-känsliga branscher.

H_0 som i tabellen ovan betecknas "ETA1 = ETA2" betyder att medianerna för de olika grupperna är lika. H_A anges som "ETA1 inte = ETA2" detta betyder att medianerna skiljer sig åt mellan grupperna. Testet visar på två signifikanta resultat, ett där justeringar ej har gjorts för värden som förekommer flera gånger inom grupperna samt ett där justeringar har gjorts för dessa värden. Då p $0,0477 < 0,05$ förkastas H_0 på 5 % -nivån. Genom detta kan konstateras att det finns skillnader mellan känsliga samt icke-känsliga branscher och hur mycket information gällande sociala- och miljömässiga aspekter som integreras i årsredovisningarna.

Mann-Whitney test socialt känsliga och övriga branscher

Tabellen nedan visar om det finns signifikanta skillnader i medianen för företag i socialt känsliga respektive övriga branscher gällande mängden integrerad social information.

Mann-Whitney Test: Socialt känslig; Övriga branscher			
	Antal företag	Median	Signifikans (5 %-nivå)
Integrationsmängd socialt känsliga branscher	10	6	
Integrationsmängd övriga branscher	57	6	
Test för ETA1 = ETA2 vs ETA1 inte = ETA2			0,9089
Test efter justering av "ties"			0,9087

Tabell 4.12: Mann-Whitney test av integrationsmängd för socialt känsliga- respektive övriga branscher.

Testet visar ej på signifikanta resultat på 5 % -nivån, det finns därmed inte bevis för att företag inom socialt känsliga branscher integrerar en större mängd social information i årsredovisningarna.

Mann-Whitney test miljö-känsliga och övriga branscher

Tabellen nedan visar huruvida det finns signifikanta skillnader i medianen för företag i miljö-känsliga respektive övriga branscher gällande mängden integrerad miljöinformation.

Mann-Whitney Test: miljö-känslig; Övriga branscher			
	Antal företag	Median	Signifikans (5 %-nivå)
Integrationsmängd miljö-känsliga branscher	25	10	
Integrationsmängd övriga branscher	42	4	
Test för ETA1 = ETA2 vs ETA1 inte = ETA2			0,0018
Test efter justering av "ties"			0,0018

Tabell 4.13: Mann-Whitney test av integrationsmängd för miljö-känsliga- respektive övriga branscher.

Testet visar på signifikanta resultat på 5 % -nivån, det finns därmed bevis för att företag inom miljö-känsliga branscher integrerar en större mängd miljöinformation i årsredovisningarna.

4.3 Skillnader mellan årsredovisningar som uppger vara integrerade och övriga

Även för denna fråga huruvida integrationsmängden skiljer sig åt mellan företag som anger integrering mot övriga görs ett Mann-Whitney test. Resultatet finns i nedanstående tabell.

Mann-Whitney Test: IR anges; IR anges ej			
	Antal företag	Median	Signifikans (5 %-nivå)
Integrerad rapportering anges	8	36,50	
Integrerad rapportering anges ej	59	10	
Test för ETA1 = ETA2 vs ETA1 inte = ETA2			0,0101
Test efter justering av "ties"			0,0100

Tabell 4.14: Mann-Whitney test av integrationsmängd för företag som uppger respektive ej uppger integrerad rapportering.

Testet ovan visar på signifikanta skillnader och att företag som anger integrerad rapportering har en högre integrationspoäng än övriga årsredovisningar. Noteras bör att det är stora skillnader mellan antalet i grupperna (8 respektive 59) och att testet då kan tendera att ej vara helt tillförlitligt. Detta ger dock en indikation på att företag som redovisar integrerat verkligen beaktar sociala- och miljömässiga aspekter mer genomgående i årsredovisningens olika delar. Diskussionen gällande detta utvecklas mer i kapitel 5 ”Diskussion”.

4.4 Multivariat analys

Som framgick ur korrelationstabellen (tabell 4.10) och de bivariata regressionerna ovan finns inget linjärt samband mellan faktorerna ägarkoncentration och skuldsättningsgrad varvid dessa utesluts ur den multipla regressionen. Modellen får därmed följande utseende:

$$\widehat{\text{Integrationspoäng}} = \alpha + \beta_{\text{storlek}} + \beta_{\text{bransch}}$$

Bankerna (Nordea, Skandinaviska Enskilda Banken, Svenska Handelsbanken, Swedbank) har även uteslutits då dess tillgångar inte är jämförbara med resterande företag i analysen. Vid kontroll av avvikande observationer har det noterats att Hexagon och Oriflame har en stor standardiserad residual, vilket innebär att denna observation starkt påverkar regressionen i motsatt riktning. Dessa företag har förhållandevis stora tillgångar och hör till känsliga branscher men har samtidigt erhållit en relativt låg integrationspoäng vilket i sin tur ”stör” regressionen. Investmentbolaget Kinnevik och Investor har stora tillgångar och låg integrationspoäng och även dessa två påverkar regressionsmodellen markant. Dessa fyra företag har därav uteslutits från den fortsatta analysen på bekostnad av att resultaten inte blir fullt representativa för den undersökta populationen.

Log integrationspoäng = - 0,798 + 0,400 Log tillgångar + 0,193 Känslig					
Predictor	Coef	SE Coef	T	P	VIF
Constant	-0,7976	0,4003	-1,99	0,051	
Log tillgångar	0,39971	0,08760	4,56	0,000	1,006
Känslig bransch	0,19334	0,08713	2,22	0,031	1,006
N: 59, R-Sq = 32,9%					

Tabell 4.15: Multipel regression.

Koefficienterna i regressionsekvationen är logaritmerad med en 10-bas vilket måste beaktas vid tolkning. Eftersom både den beroende variabeln (integrationspoäng) och oberoende variabeln (tillgångar) är logaritmerade ska koefficienten Coef 0,400 tolkas som att när tillgångar ökar med

1 % ökar integrationspoängen i genomsnitt med 0,4 %. Koefficienten för branschtillhörigheten (känslig/icke-känslig) demonstrerar interaktionseffekten av att företaget tillhör en socialt- eller miljökänslig bransch. Coef 0,193 utläses som att när tillgångarna är konstanta har företag i de känsliga kategorin i genomsnitt 19,3 % fler integrationspoäng. Båda variabelernas påverkan på integrationspoängen visas på tillfredsställande signifikansnivåer (tillgång: $p < 0,000 < 0,05$, känslig: $p < 0,031 < 0,05$) vilket stärker resultatets tillförlitlighet.

I bilaga 3 diskuteras de felkällor som kan ge upphov till missvisande resultat vid en multipel regression. I bilaga 8 undersöks och diskuteras dessa specifikt för denna studie.

5. Diskussion

I detta kapitel analyseras de empiriska resultaten utifrån tidigare forskning och den teoretiska referensramen. A priori-modellen utvärderas och diskuteras och resulterar i en a posteriori-modell.

5.1 Överblick hypotesprövning

I tabell 5.1 nedan finns en sammanfattning av studiens hypotesprövning för att ge en övergripande blick av resultaten som ligger till grund för diskussionen genom kapitlet.

Sammanfattning av studiens hypoteser		
H₁ – Storlek	<i>Större företag är mer sannolika att i årsredovisningarna integrera miljö- och sociala aspekter i övriga delar.</i>	Hypotesen förkastas ej.
H₂ – Skuldsättningsgrad	<i>Företag med hög skuldsättningsgrad är mer sannolika att i årsredovisningen integrera sociala- och miljöaspekter med övrig information.</i>	Hypotesen förkastas.
H₃ – Ägarkoncentration	<i>Företag med låg ägarkoncentration är mer sannolika att i årsredovisningarna integrera miljö- och sociala aspekter med övrig information.</i>	Hypotesen förkastas.
H_{4a} – Känslig bransch	<i>Företag i känsliga branscher är mer sannolika att i årsredovisningarna integrera miljö- och sociala aspekter i övriga delar.</i>	Hypotesen förkastas ej.
H_{4b} – Socialt känslig bransch	<i>Företag i socialt känsliga branscher är mer sannolika att i årsredovisningarna integrera sociala aspekter i övriga delar.</i>	Hypotesen förkastas.
H_{4c} – Miljökänslig bransch	<i>Företag i miljökänsliga branscher är mer sannolika att i årsredovisningarna integrera miljöaspekter i övriga delar.</i>	Hypotesen förkastas ej.
H₅ – Skillnad mellan årsredovisningar som anger IR och övriga	<i>Årsredovisningar som uppges vara integrerade innehåller en större mängd miljö- och social information.</i>	Hypotesen förkastas ej.

Tabell 5.1: Sammanfattning av studiens hypoteser och resultat.

Som framgår av tabellen ovan förkastas tre av sju testade samband. Storlek, känslig bransch, miljökänslig bransch samt skillnad mellan årsredovisningar som anger IR och övriga förkastas ej då testen påvisar signifikanta samband med mängden integrerad information i årsredovisningarna. Övriga tre hypoteser (skuldsättningsgrad, ägarkoncentration och socialt känslig bransch) förkastas då inga signifikanta samband uppvisades. Dessa resultat diskuteras vidare i ljuset av tidigare

forskning nedan och a priori-modellen (se stycke 2.3.5) omvärderas och mynnar ut i en a posteriori-modell (se stycke 5.6).

5.2 Storlek

Såväl den bivariata som den multivariata analysen visar signifikanta positiva samband mellan företagens tillgångar och valet att integrera miljö- och social information med övriga upplysningar. Hypotes H_1 förkastas ej och visar därmed att storleken har betydelse för mängden integrerad information för sociala- och miljöaspekter. Resultatet ligger i linje med flertalet studier där sambandet mellan företags storlek och omfattning av frivillig rapportering testats (Roberts, 1992 m.fl.). Inom IR-forskningen har varierande resultat erhållits. Frías et al. (2014) och Sierra-García et al. (2013) bekräftade storleksfaktorn som påverkande medan Lai et al. (2014) inte fann några bevis för sambandet.

Utifrån ett legitimitetsteoretiskt perspektiv kan den positiva korrelationen mellan variablerna tolkas som att integreringen av upplysningarna i årsredovisningarna är en strategi för att legitimera verksamheten (Lai et al., 2014). Större företag tenderar att dra till sig mer uppmärksamhet och måste därför i större utsträckning förvissa allmänheten om att verksamheten är, eller åtminstone uppfattas som, legitim (Hackston och Milne, 1996). Enligt intressentteorin ökar antalet intressenter i takt med storleken vilket leder till att fler krav ställs på företagets rapportering (Cowen et al. 1987, ur Deegan och Unerman, 2011; Hackston och Milne, 1996). Bekräftande resultat erhålls i denna studie vilket indikerar att betydelsefulla intressenter, som kunder, banker eller intresseorganisationer, kan ha påverkat de större företagens årsredovisningar i större utsträckning än de mindre (jmf Roberts, 1992). En annan tänkbar förklaring till att företag med större tillgångar i högre utsträckning tillämpar IR-principer är att det är kostsamt att producera årsredovisningar (jmf Tagesson et al., 2009). Stora företag har alltså bättre ekonomiska förutsättningar att utveckla mer omfattande rapporter än mindre. Det kan även i likhet med vad Adams (2002) fann bero på att stora företag har fler som sammanställer årsredovisningen och att därmed fler dimensioner av information kommer att infogas.

Broberg, Tagesson och Collin (2010) överväger även storleksfaktorn ur ett agentteoretiskt perspektiv och hypotesen om politisk kostnad. Det vill säga att stora företag väljer en specifik redovisningsmetod för att undvika uppmärksamhet från politiskt håll vilket skulle kunna innebära kostsamma regleringar. Denna studie utgår dock inte från detta teoretiska perspektiv men denna

teori kan dock bistå med förklaringar till att storleksfaktorn tycks ha betydelse för mängden integrerad information.

5.3 Skuldsättningsgrad

Variabeln var svåranalyserad p.g.a. av den stora och oregelbundna variationen bland observationerna. Redan i den bivariata analysen framkom att korrelationen med integrationspoängen var så gott som obefintlig ($r_s = 0,109$) och det svaga sambandet kunde inte visas på signifikant nivå. Skuldsättningsgraden togs därför ej med i den multivariata analysen och hypotesen förkastas.

Resultatet i denna studie ligger i linje med slutsatserna av Lai et al. (2014) och Mahoney et al. (2012). Hypotesen är deducerad ur intressentteorin mot antagandet att lån- och kreditgivare ställer krav på rapporteringens utformning (Ullman, 1985). Eftersom en IR främst ska möta finansiella intressenters informationsbehov (IIRC, 2013a) fanns skäl att undersöka ett eventuellt samband. Det finns dock inget som tyder på att företag med stora behov av lånat kapital eller övriga krediter pressas av kreditgivare att redovisa enligt IR-principer. Enligt Cunningham et al. (2011) finns en osäkerhet huruvida finansiella intressenter överväger hållbarhetsfrågor vid den ekonomiska bedömningen. Resultaten i denna studie visar dock inte att integrering av miljö- och social information påverkas av vare sig kreditgivare eller investerare. Tänkbara skäl till detta kan vara att IR-konceptet är nytt och att kraven inte utvecklats till att omfatta sammanlänkning av informationer i årsredovisningarna. En annan rimlig förklaring kan vara att kreditgivare inte instämmer i de normgivande organisationernas entusiasm över IR. Dessa anser möjligen att fristående hållbarhetsrapporter eller endast finansiella rapporter är tillräckliga för att bedöma företagens prestanda. Även att hållbarhetsinformation och finansiell redovisning inte är kompatibla (jmf Cunningham et al., 2011) kan orsaka problem vid bedömningarna. En av Sveriges (fyra) börsnoterade banker (Swedbank) tillämpar dock uttalat IR-principer vilket kan leda till förändrade krav vid kreditgivning i framtiden.

5.4 Ägarkoncentration

I likhet med skuldsättningsgraden kan det hypotetiska sambandet mellan IR och ägarkoncentration förkastas redan efter den bivariata analysen. Intressentteoretiska postulat gör gällande att utspritt ägande resulterar i en mer social- och miljörapportering vilket låg till grund för testet av sambandet (Keim, 1978, ur Roberts, 1992). Till författarnas kännedom finns ingen studie som testat detta

sammanhang specifikt mot valet att tillämpa IR men i tidigare forskning som undersökt samband mellan faktorn och frivillig rapportering har överlag varierande resultat erhållits (Mohd Ghazali, 2007; Tagesson et al., 2009). I denna studie framkommer inga bevis för att en stor spridning bland investerarna återspeglas i utformningen av årsredovisningarna. Möjliga förklaringar till detta kan ligga i linje med de för skuldsättningsgraden ovan, det vill säga att IR är ett nytt fenomen och att kännedomen om metoden inte har nått ut till befattningshavare eller att IR, i enlighet med Robertson och Samy (2015), Steyn (2014) eller Pouzette och Runhagen (2014), är krävande att implementera.

5.5 Bransch

I den första hypotesen H_{4a} kring branschfaktorn delades samtliga företag in i kategorierna känslig-respektive icke-känslig. I den bivariata analysen visade Mann-Whitney testet stora skillnader mellan kategorierna på signifikant nivå. Dessa resultat ligger i linje med tidigare forskning som undersökt frivillig rapportering (Semenova och Hassel, 2008; Legendre och Coderre, 2013 m.fl.). Resultaten från forskning med fokus på IR har varierat något. Frias-Aceituno et al. (2014) fann inget samband mellan branschtillhörighet och IR medan Lai et al. (2014) fann svaga samband. Branschindelningen skiljer sig dock mellan dessa studier och den som gjorts i denna undersökning vilket kan förklara de olika resultaten.

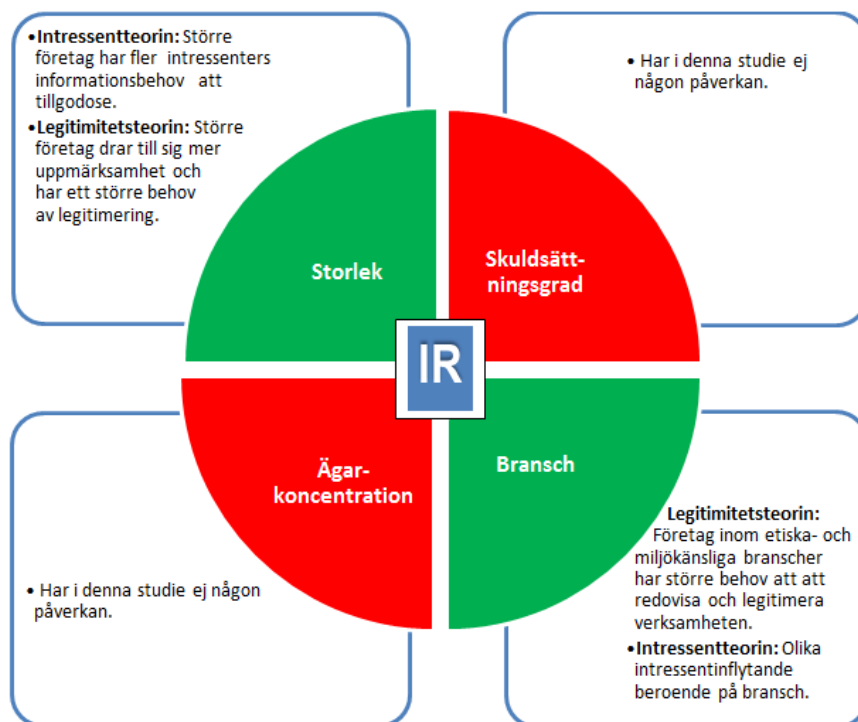
Resultatet indikerar att företag i känsliga branscher i större utsträckning även tenderar att redovisa hur denna påverkan finns inbäddad i strategi, resursallokering, bolagsstyrning o.s.v. och hypotesen förkastas ej. Legendre och Coderre (2013) finner att "högrisk-företag" redovisar mer hållbarhetsinformation samt har en högre applikationsnivå enligt GRIs riktlinjer än vad "lågrisk-företag" har. Semenova och Hassel (2008) finner att miljöarbete ökar marknadsvärdet genom att företagets rykte förbättras. Det kan även ge operativa fördelar vilket i sin tur leder till förbättrade finansiella resultat, detta gäller dock inte företag inom förorenande branscher där det kan vara kostsamt att ställa om företagets processer vilket leder till ett försämrat rörelseresultat. Resultatet i denna studie går dock emot denna uppfattning eftersom företag i känsliga branscher generellt har fått en högre poäng vilket tyder på att omställningar inom företagen har genomförts. Enligt Lindblom (1994, ur Deegan, 2002) finns inom legitimitetsteorin fyra primära strategier för att ändra samhällets uppfattningar av företaget. En av dessa är att informera allmänheten om vad organisationen verkligen gör för att sälla sig till dess förväntningar. Genom att företag inom känsliga branscher tenderar att integrera mer information i vilken de måste påvisa hur de påverkar

eller påverkas av omgivningen tyder detta på att faktiska åtgärder verkligen vidtas inom dessa branscher.

Den andra (H_{4b}) och tredje (H_{4c}) hypotesen utvecklades för att testa sambanden mellan socialt känsliga branscher och mängden social information, och mellan miljökänsliga branscher och mängden miljöinformation som Tagesson et al. (2009) upptäckte. Kategorin socialt känsliga företag innefattade en liten mängd företag i förhållande till de övriga företagen vilket påverkar testets styrka, d.v.s. tillförlitlighet. Inga signifikanta skillnader mellan kategorierna upptäcktes dock och hypotesen förkastas. Antalet företag som klassificerats som miljökänsliga var större vilket ger ett starkare resultat från Mann-Whitney-testet. Här upptäcktes signifikanta samband vilket stämmer överens med resultaten av Tagesson et al. (2009) och hypotesen förkastas ej. Om resultatet för de socialt känsliga branscherna beror på att förhållandena mellan antalet företag i denna grupp och övriga företag var stor eller om socialt känsliga företag är sämre på att integrera social information är svårt att säga. Vad gäller miljökänsliga företag följer detta resultat samma indikationer som hypotesen ovan gällande känsliga branscher respektive icke-känsliga branscher.

5.6 A posteriori-modell

A priori-modellen täckte fyra faktorer som misstänktes förklara mängden integrerad information i årsredovisningarna gällande sociala- och miljöaspekter. A posteriori-modellen ses nedan i figur 5.1.

Figur 5.1: A posteriori-modell.

Som modellen illustrerar kunde denna studie endast finna att två av faktorerna kunde förklara mängden integrerad information gällande sociala- och miljöaspekter. Den multipla regressionsmodellen med variablerna storlek och bransch ger en förklaringsgrad på 32,9 %. Resterande variation förklaras av andra faktorer eller av slumpen. Enligt intressent- och legitimitetsteorin kan årsredovisningens utformning även påverkas av t.ex. lönsamhet (Hackston och Milne, 1996), mediauppmärksamhet (Islam och Deegan, 2010) eller ägaridentitet (Tagesson et al., 2009). Andra teorier hade även kunnat användas, exempelvis använde Tagesson et al. (2009) ett multiteoretiskt ramverk där förutom legitimitets- och intressentteorin även agentteorin och institutionell teori ingick.

5.7 Skillnader mellan årsredovisningar som uppges vara integrerade och övriga

Mann-Whitney-testet visar skillnader på signifikant nivå men då enbart en liten andel (8/67) av företagen på Large Cap angav att årsredovisningen var integrerad, är inte testerna fullt tillförlitliga.

Två stora avvikande observationer har noterats. Volvo AB erhåller en hög (den högsta i studien) poängnivå trots att företaget ej uppger att årsredovisningen är integrerad. Volvo AB har under tidigare år deltagit i IIRC:s pilotprogram (IIRC, 2012) och kungjorde i årsredovisningen 2013 (Volvo, 2014) att företaget avsåg att fortsätta arbetet mot IR. I årsredovisningen 2014 (Volvo, 2015) framgår en tydlig hängivenhet till IR då social- och miljöpåverkan frekvent förekommer genom hela dokumentet, dock anges IR ej som rapporteringsmetod. Tele2 AB visar ett motsatt resultat genom att de anger att årsredovisningen är integrerad men erhåller samtidigt en låg poäng (6 p.) i innehållsanalysen. Som telekomföretag ingår Tele2 AB i icke-känsliga branscher vilket skulle kunna vara en förklaring till den låga poängnivån. Detta förfarande ligger dock i linje med ”*comply or explain*”-principen som gäller Sydafrikanska företag, d.v.s. att antingen redovisa alla aspekter som krävs eller förklara varför vissa delar utelämnats (Villiers et al., 2014). Tele2 AB anger i årsredovisningen följande ”*Telekomoperatörer har en relativt begränsad direkt miljöpåverkan. Tele2 kan däremot möjliggöra miljövinster för kunder bland annat genom maskin-till-maskin*”, vilket vara en förklaring till den låga miljöpoängen (2 p.). Atlas Copco AB (76 p.) och AB SKF (86 p.) erhåller de näst högsta poängen och anger att årsredovisningarna är integrerade. Det framgår tydligt att dessa företag kommit långt i implementeringen av IR. ICA Gruppen AB, verkar avge ett dokument som enligt Eccles och Krzus (2015) definieras som en kombinerad, snarare än integrerad, rapport, då det inom årsredovisningen finns en hållbarhetsrapport som är klart avskild från övrig information. Detta kan förklara den relativt låga poängen (11 p.) eftersom separata hållbarhetsavsnitt i årsredovisningarna inte undersöktes i innehållsanalysen.

Testets resultat indikerar att de företag som anger att årsredovisningen är integrerad tenderar att i större utsträckning redovisa hur företagen påverkar eller påverkas av omgivningen i samband med strategi, verksamhetsbeskrivning, bolagsstyrningsrapport etcetera. Detta bekräftar IR-förespråkarnas övertygelse om förbättrad kvalitet gällande hållbarhetsrapportering (Hopwood et al., 2010; Eccles och Krzus, 2015; Owen, 2013).

6. Slutsats

I detta stycke vävs undersökningens frågeställningar samman med de empiriska resultaten och diskussionen kring dessa. En reflektion över tillvägagångssätten för att besvara forskningsfrågorna presenteras samt förslag till hur fortsatt forskning runt IR-fenomenet kan byggas.

6.1 Slutsatser

Studiens syfte är att bidra till ökad förståelse för IR genom att dels testa om de faktorer som i tidigare forskning visat ha påverkan på frivillig rapportering även styr beteendet mot IR, och dels undersöka skillnader mellan årsredovisningar som uppges vara integrerade och övriga. 67 årsredovisningar, exklusive separata hållbarhetssektioner, från företag listade på Nasdaq OMX Large Cap har analyserats för att fastställa mängden information om miljö- och social påverkan som finns integrerad med övriga upplysningar. Statistisk analys har lett till följande svar på forskningsfrågorna som styrte denna studie.

- **Forskningsfråga 1:** *Kan samma faktorer som förklarar valet att avge frivillig rapportering även förklara mängden integrerad information om social- och miljömässig påverkan i årsredovisningarna?*

Svar: Delvis. Två faktorer (storlek, branschtillhörighet) uppvisar samband medan två (ägarkoncentration, skuldsättningsgrad) inte gör det.

- **Forskningsfråga 2:** *Skiljer sig mängden integrerad miljö- och social information i årsredovisningar som anges följa IR-principer från övriga årsredovisningar?*

Svar: Ja, det förkommer signifikanta skillnader mellan dessa.

I likhet med slutsatser från tidigare studier kring frivillig rapportering (Hackston och Milne, 1996; Legendre och Coderre, 2013 m.fl.) påverkas även valet av att integrera miljö- och social information av storlek och branschtillhörighet. Stora företag kan dock, som diskuterats i tidigare kapitel, ha flera olika skäl att redovisa sin externa påverkan, och även om dessa skäl inte går att precisera i denna studie kan slutsatsen att även IR tillämpas som legitimeringsstrategi dras (jmf Lai et al., 2014). Testerna av sambandet med branschtillhörigheten tyder på att samma slutsats kan dras. Företag med stor risk att påverka miljö och samhälle negativt tenderar att i större grad integrera

denna slags information med övriga upplysningar. Resultatet av skillnader mellan socialt- och miljö känsliga branscher tyder på att betydelsefulla intressenter ställer högre krav på miljöinformation än på social information. Det bör dock poängteras att det nödvändigtvis inte är negativt att frivillig rapportering, som IR, tillämpas i syfte att legitimera verksamheten. Som redogjordes i den teoretiska referensramen (kap. 2) finns enligt legitimitetsteorin både symbolisk och faktisk (eller moralisk) legitimitet och enligt Hopwood et al. (2010) ska en IR användas för att bl.a. legitimera verksamheten. Kodningen var utformad för att symboliska budskap skulle sällas bort vilket talar för att hög poäng indikerar en faktisk legitimitet.

Till skillnad från dessa “breda” faktorer ovan finns inget samband mellan mängden integrerad information till de finansiellt intressentspecifika faktorerna “skuldsättningsgrad” och “ägarkoncentration”. En skillnad mellan intressent- och legitimitetsteorin är att den förstnämnda fokuserar på hur enskilda intressenters inflytande påverkar företags rapportering medan den senare ser förväntningarna av samhället i stort som avgörande (se bl.a. O’Donovan, 2002). Om årsredovisningarna från de företag som med utspritt ägande eller hög skuldsättningsgrad erhållit signifikant högre poäng i analysen hade studien kunnat visa att specifika intressenter påverkar redovisningen. Resultatet identifierar dock vilka intressenter som inte påverkar redovisningen. Det finns en diskurs kring huruvida finansiella intressenter, som banker, investerare eller analytiker, beaktar miljö- och sociala aspekter när företags finansiella prestanda bedöms (se Coram et al., 2011; Cunningham et al., 2011; Nilsson et al., 2008). Denna studie visar att utspritt ägande och stort behov av lånat kapital inte påverkar tillämpning av IR-principer i någon särskild riktning. Enligt IIRC (2013a) ska en IR främst tillgodose finansiella intressenters informationsbehov men än ställer dessa intressenter inte några krav som reflekteras i denna studie.

Den andra forskningsfrågan handlade om de årsredovisningar som uppges vara integrerade skiljer sig från andra eller ej gällande integrering av miljö och social information. Det icke-parametriska Mann-Whitney testet visade, trots vitt skilda storlekar mellan grupperna, signifikanta skillnader i mängden information om miljö- och social påverkan mellan årsredovisningarna som uppgav integrering i förhållande till övriga. Ett grundläggande kriterium för kodningen av årsredovisningarna var att, i enlighet med IIRCs ramverk (IIRC, 2013a), poäng enbart tilldelas då företag redovisar hur sociala- och miljöaspekter påverkat eller påverkats av organisationen. Studier har visat att informationshantering och rapporteringsprocesser inom företag som tillämpar IR förbättras genom att t.ex. samspelet mellan finansiella och miljöenheter effektiviseras (Stubbs och Higgins, 2014). Det är ett rimligt antagande att företagen i denna undersökning som tillämpar IR även genomgått liknande förändringar. Under förutsättning att informationen i årsredovisningarna

stämmer går resultatet därför mot farhågorna av Milne och Gray (2012) och Brown och Dillard (2014) över att IR endast kommer att påverka företagens kommunikation och inte beteenden.

Vidare kan resultaten föras till diskussionen kring ökad lagstiftning av hållbarhetsrapportering (se stycke 2.1.3 ovan). De få IR som förekommer på Large Cap idag har, enligt kriterierna i denna studie, en bättre kvalitet på hållbarhetsinformationen genom att företagen i större utsträckning redovisar dess påverkan eller hur de påverkas av omgivningen. ACCA (2012, ur Owen, 2013) har visat att sedan IR blev obligatoriskt för börsnoterade företag i Sydafrika har kvaliteten på årsredovisningarna där ökat. De obefintliga sambanden mellan mängden integrerad miljö- och social information och variablerna ägarkoncentration respektive skuldsättningsgrad indikerar att marknadskrafter, åtminstone från finansiella intressenter, inte förser företag med incitament nog för att producera transparenta årsredovisningar. Studiens resultat indikerar att de företag som anger IR i större utsträckning är öppna med hur omgivningen påverkar och påverkas av en organisation. Flera studier har visat att frivillig rapportering används för att ge en skev och partisk bild av hållbarhetsprestanda (Islam och Deegan, 2008; Guthrie och Farneti, 2008; O'Donovan, 2002) och innehållsanalysen baserades därför på att endast koda faktisk påverkan av eller från omgivningen och att därmed sälla bort de symboliska budskapen (jmf Milne et al., 2009). Eftersom företagen som angav IR fick en högre poäng tyder detta på att IR uppmuntrar till mer faktiska än symboliska budskap vilket i sin tur indikerar att IR är värt att bygga vidare på för en eventuell reglering. Det bör dock understrykas att denna studie inte visar om informationen i årsredovisningarna är sanningsenliga eller om av redovisningsenheterna icke önskvärd information utelämnats.

IR är en förhållandevis ny metod vilket gör att även forskningen inom området är begränsad. Tidigare IR-forskning har gett varierande resultat och jämförbarheten mellan hypotesprövningarna, inkl. denna studies, är svag. Olika populationer och urval har använts och kriterierna för vad som kan betraktas som en IR har varierat. Denna studie bygger vidare på IR-forskningen genom att ge en beskrivning av hur IR-principer tillämpas i Sverige och hur detta reflekteras i årsredovisningarna. Studien genomfördes dock med ett alternativt sätt att studera IR på genom att efterlevnadsnivån mättes oavsett om företagen uttalat tillämpar IR eller ej. Fördelen med detta angreppssätt är att även företag som delvis implementerat principerna inkluderas. T.ex. kan "best practice" i denna studie tilldelas AB Volvo trots att IR ej anges som redovisningsprincip.

Studien genomfördes med en förväntan om att en större andel av årsredovisningarna skulle ange IR som redovisningsprincip. Det kan dock konstateras att IIRC:s (2013a) ramverk inte mottagits lika väl av praktiserande företag som av regelsättarna eller revisionsbyråerna då enbart åtta företag av

sextiosju anger att integrering tillämpas och endast ett av dessa anger att just IIRC:s ramverk efterlevs. Även om influenser av IR i årsredovisningarna på Large Cap är tydliga är den låga tillämpningsgraden troligen en besvikelse bland förespråkarna. Intresset för IR, såväl kommersiellt som akademiskt talar emellertid för fortsatt utveckling av konceptet.

6.2 Metodreflektion

Kritik som kan riktas mot valet av tvärsnittsdesign är att denna försvårar möjligheten att fastställa kausala slutsatser. Detta kan motverkas genom att istället välja en longitudinell design där kausalitet lättare kan fastslås vilket därmed givit en inblick i åt vilket håll trenden går (Bryman och Bell, 2013).

I innehållsanalysen hade sidräkning varit ett mer tidseffektivt val och ett större urval hade kunnat granskas. Detta hade gynnat regressionsanalysen då ett större urval hade genererat data som bättre uppfyller statistiska villkor såsom normalfördelning (De Veaux et al., 2014).

För att höja förklaringsgraden (R^2) och därmed även studiens validitet hade fler oberoende variabler kunnat användas i den multivariata analysen. På grund av i första hand den limiterade tiden begränsades antalet oberoende variabler till fyra (storlek, ägarkoncentration, skuldsättningsgrad och bransch). Vidare hade ett utökat antal variabler möjliggjort en bättre precision i fastställandet av vad som påverkar valet att tillämpa IR-principer. Antingen genom att ha fler faktorer ur intressent- och legitimitetsteorin eller utöka det teoretiska ramverket.

6.3 Förslag till fortsatt forskning

Följande frågeställningar har dykt upp under genomförandet av denna studie:

- Hur ställer sig finansiella intressenter till IR? Denna studie fann inget samband mellan faktorer som kan härledas från finansiella intressenter och tillämpning av IR-principer trots att IR är utformad för att möta dess informationsbehov. En kvalitativ studie från konsumentperspektiv kan bidra till fortsatt utveckling (eller avveckling) av rapporteringsstandarden.
- Hur förändras processer och informationshantering när företag implementerar IR? Några företag utmärker sig särskilt i denna studie genom att i hög grad integrera miljö- och social information med övriga upplysningar (t.ex. Volvo, SKF, Atlas Copco). Fallstudier kan ge

svar på om förändringar sker enbart på redovisningsenheterna eller inom hela organisationen (jmf Stubbs och Higgins, 2014). Flerfallsstudier med komparativ design skulle kunna påvisa skillnader mot företag som redovisar enligt traditionella hållbarhetsstandarder som t.ex. GRI).

- Presterar företag som tillämpar IR bättre än övriga företag? Har koldioxidutsläppen, vattenförbrukning, förbrukningen av fossila bränslen eller avfall minskats sedan IR infördes? En stor del information om miljöpåverkan är obligatorisk och innehållsanalyser av årsredovisningar (från flera länder) kan indikera om miljöförstöringen förändras. Av samma skäl som i föregående forskningsförslag föreslås även en komparativ ansats mot årsredovisningar som följer andra standarder.
- Hur tillämpas IR på företagens hemsidor? IIRC (2013a) förespråkar elektronisk presentation av en IR vilket föranleder att även rapportering på webbplatser bör analyseras. Eccles och Krzus (2015) tillhandahåller sofistikerade kodningsmanualer för att analysera elektronisk rapportering ur ett IR-perspektiv.
- Varför hoppar inte fler företag på IR-tåget? Medan standardsättare och revisionsbyråer hyllar IR som en universallösning är mottagandet i praxis svårt (jmf KPMG, 2014). Eccles och Krzus (2015) har bl.a. funnit att IR upplevs som komplicerat eller att företagare upplever det svårt att balansera transparens mot affärshemligheter. En tvärsnittsstudie (enkäter eller strukturerade intervjuer) mot beslutsfattare för att fastställa medvetenheten samt attityden mot IR vilket kan bidra till att lösa både akademiska och praktiska frågeställningar.

Det finns mängder av obesvarade frågor kring såväl IR som hållbarhetsrapportering i stort. Planetens ekologiska tillstånd fordrar dock brådskande svar.

7. Källförteckning

Tryckta källor

- Adams, C. (2002). Internal organizational factors influencing corporate social and ethical reporting: Beyond current theorizing. *Accounting, Auditing and Accountability Journal* 15(2): 223–250.
- Adams, C., Hill, W-Y., Roberts, C. (1998). Corporate social reporting practices in Western Europe: Legitimizing corporate behavior? *British Accounting Review* 30(1): 1–21.
- Ansoff, I. (1965). *Corporate Strategy*. New York. McGraw-Hill.
- Artsberg, K. (2005). *Redovisningsteori – policy och – praxis*. Malmö: Liber ekonomi.
- Ashford, B.E., Gibbs, B.W. (1990). The double-edge of organizational legitimation. *Organization Science*, 1 (2), 177-94.
- Bailey, D., Harte, G., Sugden, R. (2000). Corporate disclosure and the deregulation of international investment. *Accounting, Auditing och Accountability Journal*, Vol. 13 Iss 2 pp. 197 – 218.
- Belkaoui, A., Karpik, P. (1989). Determinants of the corporate decision to disclose social information. *Accounting, Auditing and Accountability Journal* 2(1): 36–51.
- Broberg, P., Collin, S-O., Tagesson, T., Axelsson, M., Schéle, C. (2007). *Why reduce profit? - Accounting choice of impairments in Swedish listed corporations?* Working Paper Series 2007:3. Kristianstad, University College, Department of Business Studies. Från <http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:174851/FULLTEXT01.pdf>.
- Broberg, P., Tagesson, T., Collin, S-O. (2010). What explains variation in voluntary disclosure? A study of the annual reports of corporations listed on the Stockholm Stock Exchange. *Journal of Management & Governance*, Volume 14, Issue 4, pp 351-377.
- Brown, J., Dillard, J. (2014). Integrated reporting: On the need for broadening out and opening up. *Accounting, Auditing och Accountability Journal*, 27(7), 1120.
- Bryman, A., Bell, E. (2013) *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. (uppl. 2:1). Stockholm: Liber AB.
- Carlsson, M., (2004). *Att arbeta med företagsanalys*. Liber AB: Malmö
- Cho, CH, Patten, DM. (2007). The role of environmental disclosures as tools of legitimacy: a research note. *Accounting, Organizations and Society* 32(7/8): 639–647.
- Clarkson, M. (1995). A Stakeholder Framework for Analyzing and Evaluating Corporate Social Performance. *Academy of Management Review*, 20 (1), 92-118.
- Clarkson, P M., Li, Y., Richardson, G D., Vasvari, F P. (2008) Revisiting the relation between environmental performance and environmental disclosure: An empirical analysis. *Accounting, Organizations and Society* 33 (2008) 303–327.

- Coram, P J., Mock, T J., Monroe, G S. (2011). Financial analysts' evaluation of enhanced disclosure of non-financial performance indicators. *The British Accounting Review* 43, 87–101.
- Cowen, S., Ferreri, L., Parker, L. (1987). The impact of corporate characteristics on social responsibility disclosure: A typology and frequency-based analysis. *Accounting, Organizations and Society* 12(2): 111–122.
- Cunningham, M G., Fagerström, A., Hassel, L G. (2011). ACCOUNTING FOR SUSTAINABILITY: WHAT NEXT? A RESEARCH AGENDA. *Annals of the University of Oradea: Economic Science*. 2011;1 (special): 97-111.
- Deegan, C. (2002). The legitimising effect of social and environmental disclosures – a theoretical foundation. *Accounting, Auditing och Accountability Journal* 15(3).
- Deegan, C., Shelly, M. (2013). Corporate Social Responsibilities: Alternative Perspectives About the Need to Legislate. *Springer Science and Business Media Dordrecht*.
- Deegan, C., Unerman, J. (2011). *Financial Accounting Theory, Second European Edition*. McGraw-Hill Education.
- De Veaux, R., Velleman, P., Bock, D. (2014). *Stats: Data and Models; Pearson New International Edition*. Pearson Education.
- Djurfeldt, G., Barmark, M. (2009). *Statistisk verktygslåda 2 - multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Dowling, J., Pfeffer, J. (1975). Organizational legitimacy: social values and organizational behaviour. *Pacific Sociological Review* 18(1): 122–136.
- Eccles, R G., Krzus, M P. (2015). *The integrated reporting movement*. John Wiley och Sons, Inc., Hoboken, New Jersey.
- Eriksson, L T., Hultman, J. (2014). *Kritiskt tänkande*. Stockholm: Liber AB.
- Eriksson, L T., Wiedersheim-Paul, F. (2011). *Att utreda forska och rapportera*. (uppl. 9:1). Malmö: Liber AB.
- Flower, J. (2014). The international integrated reporting council: a story of failure. *Crit Perspect Account* 2014.
- Freeman, R., Reed, D. (1983). Stockholders and stakeholders: A new perspective on corporate governance. *Californian Management Review*, 25 (2), 88-106.
- Frias-Aceituno, J. V., Rodríguez-Ariza, L., García-Sánchez, I. M. (2014). Explanatory Factors of Integrated Sustainability and Financial Reporting. *Bus. Strat. Env.*, 23: 56–72. doi: 10.1002/bse.1765.
- Frost, G., Wilmshurst, T. (2000). The adoption of environment related management accounting: an analysis of corporate environment sensitivity, *Accounting Forum*, Vol. 24 No. 4.

- Goss, A., Roberts, G.S. (2010). The impact of corporate social responsibility on the cost of bank loans. *Journal of Banking och Finance* 35 (2011) 1794–1810.
- Gray, R. (2010). Is accounting for sustainability actually accounting for sustainability. . .and how would we know? An exploration of narratives of organisations and the planet. *Accounting, Organizations and Society* 35 (2010) 47–62.
- Gray, R., Kouhy, R., Lavers, S. (1995). Corporate social and environmental reporting: A review of the literature and a longitudinal study of UK disclosure. *Accounting, Auditing och Accountability Journal* 8(2): 47–77.
- Gray, R., Milne, M J. (2002). Sustainability Reporting: Who's Kidding Whom? *Centre for social and environmental accounting research*.
- Gray, R., Owen, D., Adams, C. (1996). *Accounting and Accountability: Changes and Challenges in Corporate Social and Environmental Reporting*. London: Prentice-Hall.
- Guthrie, J., Farneti, F. (2008). GRI Sustainability Reporting by Australian Public Sector Organizations. *Public Money och Management*, 28:6, 361-366.
- Guthrie, J., Parker, L. (1990). Corporate social disclosure practice: A comparative international analysis. *Advances in Public Interest Accounting*, 3, 159-75.
- Guthrie, J., Petty, R., Yongvanich, K., Ricceri, F. (2004). Using content analysis as a research method to inquire into intellectual capital reporting. *Journal of Intellectual Capital*, Vol. 5 Iss 2 pp. 282 - 293.
- Hackston, D., Milne, M. J. (1996). Some determinants of social and environmental disclosure in New Zealand companies. *Accounting, Auditing och Accountability Journal*, 9(1), 77-108. doi: 10.1108/09513579610109987.
- Haller, A., Staden, C. v. (2014). The value added statement - an appropriate instrument for integrated reporting. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 27(7), 1190.
- Hartman, J. (2004). *Vetenskapligt tänkande*. Lund: Studentlitteratur.
- Hartwig, F. (2011). A description, analysis and categorisation of theories that explain how accounting should be and is designed. Draft 2011-01-15.
- Hasnas, J. (1998). The normative theories of business ethics: A guide for the perplexed. *Business Ethics Quarterly*, 8 (1), 19-42.
- Hines, R D. (1988). Financial accounting: In communicating reality, we construct reality. *Accounting, Organizations and Society*, Volume 13, Issue 3, Pages 251–261.
- Higgins, C., Stubbs, W., Love, T. (2014). Walking the talk(s): Organisational narratives of integrated reporting. *Accounting, Auditing och Accountability Journal*, 27(7), 1090.
- Hopwood, A.G., Unerman, J., Fries, J. (Eds). (2010). *Accounting for Sustainability. Practical Insights*. Earthscan, London.

- Islam, M.A., Deegan, C. (2008). Motivations for an organisation within a developing country to report social responsibility information. *Accounting, Auditing och Accountability Journal*, Vol. 21 Iss 6 pp. 850 – 874.
- Islam, M.A., Deegan, C. (2010). Media pressures and corporate disclosure of social responsibility performance information: A study of two global clothing and sports retail companies. *Accounting and Business Research*, 40:2, 131-148.
- Jensen, J C., Berg, N. (2011). Determinants of Traditional Sustainability Reporting Versus Integrated Reporting. An Institutional Approach. *Bus. Strat. Env.* 21, 299–316. DOI: 10.1002/bse.
- Keim, G. (1978). Managerial Behavior and the Social Responsibilities Debate: Goals Versus Constraints, *Academy of Management Journal* pp. 57-68.
- Lai, A., Melloni, G., Stacchezzini, R. (2014). Corporate Sustainable Development: is 'Integrated Reporting' a Legitimation Strategy? *Bus. Strat. Env.* DOI: 10.1002/bse.
- Legendre, S., Coderre, F. (2012). Determinants of GRI G3 Application Levels: The Case of the Fortune Global 500. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management* 20, 182–192.
- Lindblom, CK. (1994). The implications of organizational legitimacy for corporate social performance and disclosure. In *Critical Perspectives on Accounting Conference*, New York.
- Mahoney, L S., Thorne, L., Cecil, L., LaGore, W. (2013). A research note on standalone corporate social responsibility reports: Signaling or greenwashing? *Critical Perspectives on Accounting* 24 (2013) 350–359.
- Milne, M., (2002). Positive accounting theory, political costs and social disclosure analyses: A critical look. *Critical Perspectives on Accounting* 13(3): 369–395.
- Milne, M J., Gray, R. (2012), W(h)ither Ecology? The Triple Bottom Line, the Global Reporting Initiative, and Corporate Sustainability Reporting, *Springer Science and Business Media Dordrecht*.
- Milne, M J., Tregidga, H., Walton, S. (2009). Words not actions! The ideological role of sustainable development reporting, *Accounting, Auditing och Accountability Journal*, Vol. 22 Iss 8 pp. 1211 – 1257.
- Mohd Ghazali, N.A. (2007). Ownership structure and corporate social responsibility disclosure: some Malaysian evidence", *Corporate Governance. The international journal of business in society*, Vol. 7 Iss 3 pp. 251 - 266.
- Moneva, J. M., Archel, P., Correa, C. (2006). GRI and the camouflaging of corporate unsustainability. *Accounting Forum*, volym 30 (nr 2), sid 121-137.
- Nachar, N. (2008). The Mann-Whitney U: A Test for Assessing Whether Two Independent Samples Come from the Same Distribution. *Tutorials in Quantitative Methods for Psychology*. 4.,(1), 13-20.

- Neu, D., Warsame, H., Pedwell, K. (1998). Managing Public Impressions: Environmental Disclosures in Annual Reports. *Accounting, Organizations and Society*. Volume 23 (3), 265–282.
- Nilsson, H., Cunningham, G M., Hassel, L G. (2008). A Study of the Provision of Environmental Information in Financial Analysts' Research Reports. *Sustainable Development* 16, 180–194.
- O'Donovan, G. (2002). Environmental Disclosures in the annual report. *Accounting, Auditing and Accountability Journal* 15(3).
- Owen, G. (2013). Integrated Reporting: A review of Developments and their implications for the accounting curriculum. *Accounting Education: An international journal*, 22:4, 340-356.
- Patten D. (1991). Exposure, legitimacy and social disclosure. *Journal of Accounting and Public Policy* 10(4): 297–308.
- Patten, D.M. (1992). Intra-industry environmental disclosures in response to the Alaskan oil spill: A note on legitimacy theory. *Accounting, Organizations and Society*, 15 (5), 471-75.
- Patten, D. (2002). The relation between environmental performance and environmental disclosure: A research note. *Accounting, Organizations, and Society*, 27, 7603–773.
- Pouzette, A., Runhagen, S. (2014). Hållbarhetsredovisning - En studie om hur statligt ägda företag arbetar med att integrera hållbarhetsfrågor i affärsverksamheten. Opublicerad kandidatuppsats, Södertörns högskola.
- Robertson, F A., Samy, M. (2015). Factors affecting the diffusion of integrated reporting – a UK FTSE 100 perspective. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, Vol. 6 Iss 2 pp. 190 – 223.
- Roberts, RW. (1992). Determinants of corporate social responsibility disclosure: An application of stakeholder theory. *Accounting, Organizations and Society* 17(6): 595–612.
- Saunders, M., Lewis, P., Thornhill, A. (2012). *Research methods for business students*. Harlow: Pearson.
- Semenova, N., Hassel, L G. (2008). Financial Outcomes of Environmental Risk and opportunity for US Companies. *Sustainable Development Sust. Dev.* 16, 195–212.
- Sethi, S.P. (1978). Advocacy advertising - The American experience. *California Management Review*. Vol 11 pp. 56-67.
- Sierra-García, L., Zorio-Grima, A., García-Benau, M A. (2013). Stakeholder Engagement, Corporate Social Responsibility and Integrated Reporting: An Exploratory Study. *Corp. Soc. Responsib. Environ. Mgmt.* DOI: 10.1002/csr
- Soujanen, W. (1954). Accounting Theory and the Large Corporation. *The Accounting Review*, Vol. 29, No 3. (Jul., 1954), pp. 391-398.
- Steyn, M. (2014). Organisational benefits and implementation challenges of mandatory integrated Reporting. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, Vol. 5 Iss 4 pp. 476 - 503.

- Stubbs, W., Higgins, C. (2014). Integrated Reporting and internal mechanisms of change. *Accounting, Auditing och Accountability Journal*, Vol. 27 Iss 7 pp. 1068 – 1089.
- Suchman, M C., (1995). Managing Legitimacy: Strategic and Institutional Approaches. *The Academy of Management Review*. Vol 20, No 3.
- Tagesson, T., Blank, V., Broberg, P., Collin, S-O. (2009). What explains the extent and content of social and environmental disclosure on corporate websites: A study of social and environmental reporting in Swedish listed companies. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 16, 352-364. doi: 10.1002/csr.194.
- Tengblad, S., Ohlsson, C. (2010). The Framing of Corporate Social Responsibility and the Globalization of National Business Systems: A Longitudinal Case Study. *Journal of Business Ethics* (2010) 93:653–669, DOI 10.1007/s10551-009-0246-2.
- Thomson, I. (2014). ‘But does sustainability need capitalism or an integrated report’ a commentary on ‘The International Integrated Reporting Council: A story of failure’ by Flower J. *Critical perspectives on accounting* (2014).
- Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare*. (uppl. 2:4). Malmö: Liber AB.
- Ullman, A. (1985). Data in Search of a Theory: A Critical Examination of the Relationships Among Social Performance, Social Disclosure, and Economic Performance of U.S. Firms. *Academy of Management Review*, 10 (3), 540-557.
- Unerman, J. (2000). *An investigation into the development of accounting for social, environmental and ethical accountability: A century of corporate social disclosures at Shell*. Unpublished PhD thesis, University of Sheffield.
- Unerman, J., Bennett, M. (2004). Increased stakeholder dialogue and the internet: Towards greater corporate accountability or reinforcing capitalist hegemony? *Accounting, Organizations and Society* 29 (2004) 685–707.
- Van der Laan Smith, J., Adhikari, A., Tondkar, R H. (2005). Exploring differences in social disclosures internationally: A stakeholder perspective. *Journal of Accounting and Public Policy* 24, 123–151.
- Villiers, C. d., Rinaldi, L., Unerman, J. (2014). Integrated reporting: Insights, gaps and an agenda for future research. *Accounting, Auditing och Accountability Journal*, 27(7), 1042.

Webbaserade källor

- ACCA. (2012). Reporting pre- and post-King III: what’s the difference? Hämtad från: <http://www.accaglobal.com/content/dam/acca/global/PDF-technical/integrated-reporting/tech-tp-wtd.pdf>, den 06-05-2015.
- Atlas Copco. (2015). Årsredovisning. Hämtad från: http://www.atlascopco.com/Images/Atlas_Copco_Arsredovisning_2014_tcm40-3568270.pdf, den 11-05-2015.

- Avanza. (2015). Hämtad från: <https://www.avanza.se/>, den 01-04-2015.
- Balans. (2013). Integrerad rapportering – svensk konkurrens fördel. Hämtad från: <http://www.tidningenbalans.se/nyheter/integrerad-rapportering-svensk-konkurrensfordel/>, den 15-03-2015.
- BLinfo Online. (2015). Valutakurser vid bokslut. Hämtad från: <http://online.blinfo.se/Go.do?path=/factspublic/articleochnumber=webb%7Cfaktabank-free%7C1%7C13:S74>, den 18-04-2015.
- Brännström, D. (2014). Balans, nr 10 2014. Hämtad från: http://www.faronline.se.webproxy.student.hig.se:2048/filer/Dokument/Balans/2014/Balans_nr_10_2014.pdf, den 02-02-2015.
- GRI. (2013). Global Reporting Initiative. G4 Sustainability Reporting Guidelines. Hämtad från: <https://www.globalreporting.org/resource/library/GRIG4-Part1-Reporting-Principles-and-Standard-Disclosures.pdf>, den 15-02-2015.
- GRI. (2015). *What is GRI?* Hämtad från: <https://www.globalreporting.org/information/about-gri/what-is-GRI/Pages/default.aspx>, den 16-03-2015.
- ICAEW. (2013). Integrated Reporting is a catalyst to improve business reporting says ICAEW. Hämtad från: <http://www.icaew.com/en/archive/about-icaew/newsroom/press-releases/2013-press-releases/integrated-reporting-is-a-catalyst-to-improve-business-reporting-says-icaew>, den 03-02-2015.
- IFAC. (2010). Competent and Versatile: How Professional Accountants in Business Drive Sustainable Organizational Success. Hämtad från: <http://www.ifac.org/publications-resources/competent-and-versatile-how-professional-accountants-business-drive-sustainab>, den 04-03-2015.
- IFAC. (2011). Sustainability Framework 2. New York: IFAC. Hämtad från: <http://www.ifac.org/publications-resources/ifac-sustainability-framework-20>, den 04-03-2015.
- IIRC. (2012). THE PILOT PROGRAMME 2012 YEARBOOK, Hämtad från: <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2012/10/THE-PILOT-PROGRAMME-2012-YEARBOOK.pdf>, den 05-05-2015.
- IIRC. (2013a). THE INTERNATIONAL <IR> FRAMEWORK. Hämtad från: <http://www.theiirc.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>, den 02-02-2015.
- IIRC. (2013b). Memorandum of Understanding, IIRC och IFRS Foundation. Hämtad från: <http://www.theiirc.org/wp-content/uploads/2013/02/MoU-IIRC-IFRS-FOUNDATION-20130204.pdf>, den 04-02-2015.
- IIRC. (2013d). Summary of significant issues. Hämtad från: <http://www.theiirc.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-Summary-of-significant-issues-IR.pdf>, den 25-02-2015.
- IIRC. (2015a). ABOUT <IR>. Hämtad från: <http://www.theiirc.org/the-iirc/about/>, den 27-02-2015.

- IIRC. (2015b). <IR> Networks. Hämtad från: <http://integratedreporting.org/ir-networks/>, den 02-05-2015.
- KPMG. (2014). The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2013. Hämtad från: <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/corporate-responsibility/Documents/kpmg-survey-of-corporate-responsibility-reporting-2013.pdf>, den 24-09-2014.
- Nasdaq. (2015). Aktier - aktiekurser för bolag listade på NASDAQ. Hämtad från: <http://www.nasdaqomxnordic.com/aktier>, den 03-04-2015.
- PwC. (2013). A benchmark study of Swedish Large Cap companies' reporting 2012. Hämtad från: http://www.pwc.se/sv_SE/se/bolagsstyrning/assets/a-benchmark-study-of-swedish-large-cap-companies-reporting-2013.pdf, den 03-02-2015.
- Retriever. (2015). Retriever Business. Hämtad från: <http://business.retriever.se/tjanster/retriever-business>, den 01-04-2015.
- Riksdagen. (2014). 2014 års redogörelse för företag med statligt ägande. Hämtad från: https://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Forslag/Propositioner-och-skrivelser/2014-ars-redogorelse-for-foret_H103140/?html=true, den 22-05-2015.
- SSAB. (2015). Årsredovisning. Hämtad från: http://www.ssab.com/Global/Documents/SSAB/Annual%20and%20Sustainability%20reports/Annual_report_2014_SSAB_SWE.PDF, den 11-05-2015.
- Tidström, G. (2014). Balans, nr 1 2014. Hämtad från: http://www.faronline.se.webproxy.student.hig.se:2048/filer/Dokument/Balans/2014/Balans_nr_1_2014.pdf?query=lennartson+21a+, den 05-05-2015.
- Volvo. (2014). Sustainability Report 2013. Hämtad från: <http://www.volvogroup.com/sitecollectiondocuments/vghq/sweden/volvokoncernen/volvogroupsustainabilityreport2013.pdf>, den 05-05-2015.
- Volvo. (2015). Årsredovisning 2014. Hämtad från: http://www3.volvo.com/investors/finrep/ar14/ar_2014_sve.pdf, den 05-05-2015.
- Wallenstam. (2015). Årsredovisning 2014. Hämtad från: <http://vp197.alertir.com/files/press/wallenstam/201503265013-1.pdf>, den 11-05-2015.
- World commission on environment and development. (1987). Our common future. Hämtad från: <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf>, den 28-01-2015.

Bilaga 1 – Kodningsschema

För varje företag skapas ett kodningsschema, vilket ser ut enligt nedan.

Kodningsschema		
Företagsnamn:		
Fråga	Faktorer som rör integrering och integreringsnivå i årsredovisningarna	Poäng/ kod
1	<i>I vilken utsträckning är miljöaspekter integrerade i årsredovisningen?</i>	
2	<i>I vilken utsträckning är sociala aspekter integrerade i årsredovisningen?</i>	
3	<i>Anger företaget att informationen i årsredovisningen är integrerad?</i>	

Tabell 1.1: Kodningsschema

Bilaga 2 – Kodningsmanual

Kodningsmanual	
Fråga	Faktorer som rör integrering och integreringsnivå i årsredovisningarna
1	<p><i>I vilken utsträckning är miljöaspekter integrerade i årsredovisningen?</i></p> <p>Beskrivning: Sökord = <i>ansvar, avfall, ekologi, energi, föroren, förvänt, hållbar, klimat, koldioxid, luft, miljö, natur, utsläpp, vatten.</i></p> <p>Engelska sökord = <i>carbon, climate, ecolog, effluen, emission, energ, environment, expect, nature, polut, responsib, sustain, waste, water.</i></p> <p>Bedömningskriterier för kodning av stycke med miljöinformation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stycke där företaget tar upp miljöfrågor i samband med hur detta kapital påverkas av eller påverkar företagens verksamhet ges poäng. - Stycket får poäng för varje enskilt tema inom stycket. - Detta är integrerat i årsredovisningens olika delar exklusive avskilda hållbarhetsrapporter, d.v.s. under rubriceringar som "CSR", "Hållbarhetsredovisning", "Miljöredovisning", "Social redovisning", "samhällsansvar", "ansvarsfullt företagande" eller dylikt.
2	<p><i>I vilken utsträckning är sociala aspekter integrerade i årsredovisningen?</i></p> <p>Beskrivning: Sökord = <i>allmänhet, ansvar, etik, etisk, intressent, hållbar, människ, mänsklig, omgivning, relation, rättvis, samhäll, social, sponsor, sponsr, säker, välgörenhet.</i></p> <p>Engelska sökord = <i>ambient, benef, charity, communit, expect, fair, human, just, public, responsib, relation, secure, social, societ, sponsor, stakeholder, surrounding, sustain.</i></p> <p>Bedömningskriterier för stycken med social information:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stycke där företaget tar upp sociala frågor i samband med hur detta kapital påverkas av eller påverkar företagens verksamhet ges poäng. - Stycket får ett poäng för varje enskilt tema inom stycket. - Detta är integrerat i årsredovisningens olika delar exklusive avskilda hållbarhetsrapporter, d.v.s. under rubriceringar som "CSR", "Hållbarhetsredovisning", "Miljöredovisning", "Social redovisning", "samhällsansvar", "ansvarsfullt företagande" eller dylikt.
3	<p><i>Anger företaget att informationen i årsredovisningen är integrerad?</i></p> <p>Beskrivning: Företaget <u>nämner uttryckligen</u> på hemsidan eller i utgivna dokument att de redovisar en integrerad rapport eller att de integrerar hållbarhetsinformation med övriga delar i årsredovisningen.</p> <p>Ja = 1 Nej = 0</p>

Tabell 2.1: Kodningsmanual.

Bilaga 3 – Bivariat och multivariat analys

Bivariata analysmetoder

Mann-Whitney test

Olika metoder kan användas för att jämföra värden mellan två grupper och för att avgöra om det finns signifikant skillnad mellan dessa. En vanlig metod är t-test, detta test kräver dock att data är normalfördelad. I de fall data inte är normalfördelad, innehåller avvikande observationer eller ett för litet urval kan istället ett Mann-Whitney test utföras (Nachar, 2008). Detta är ett icke parametriskt test som även kallas U-test, vilket jämför gruppernas medianer istället för medelvärden. Om samma värden förekommer flera gånger i grupperna är det av vikt att justeringar görs för dessa. Det finns även vissa kriterier som behöver vara uppfyllda för att kunna utföra testet: de två grupperna ska komma från samma population, varje mätning/observation ska tillhöra en enskild individ och variablerna ska vara av typen ordinal, relativa eller absoluta för att kunna rangordnas och jämföras (Nachar, 2008). Testet kräver inte att de båda grupperna ska innehålla samma antal observationer men ju större skillnaden mellan grupperna är desto större är risken att resultatet ej är helt tillförlitligt. Mann-Whitney testet definieras på följande sätt för de två grupperna:

$$U_x = n_x n_y + ((n_x(n_x + 1))/2) - R_x \quad (1)$$

$$U_y = n_x n_y + ((n_y(n_y + 1))/2) - R_y \quad (2)$$

I formeln står n_x och n_y för antalet observationer eller deltagare i de olika grupperna. När testet ska genomföras måste först alla observationer rankas, nummer 1 ges till den lägsta observationen o.s.v. R_x och R_y är summan av denna ranking för de båda grupperna. U-testet går därmed ut på att se antalet gånger som observationerna i en grupp överträffar eller är lika som de i den andra gruppen (Nachar, 2008). För mindre urval kan detta test räknas för hand, i denna studie är antalet observationer för många och programmet Minitab används.

Om ett signifikant resultat fås förkastas H_0 (H_0 : Medianen för de två grupperna är i stort sett lika). Detta innebär samtidigt att H_A (H_A : Medianen för de två grupperna är signifikant skilda från varandra) bekräftas (Nachar, 2008). Signifikans inom statistiken visar på vilken tilltro som kan ges till resultaten i studien. Den statistiska signifikansnivån visar den risknivå en forskare är villig att acceptera gällande risken att dra en felaktig slutsats. Exempelvis om en slutsats dras att det finns ett samband mellan två variabler i en population och signifikansnivån är 5 % betyder detta att i fem fall av hundra dras en felaktig slutsats (Bryman och Bell, 2013). I denna studie används

signifikansnivån 5 %, vilket innebär i detta fall att tester som får ett värde på 5 % eller lägre förkastar H_0 och bekräftar H_A .

Enkel linjär regression

För att analysera om en variabel samvarierar med förändringar i en eller flera andra variabler är den vanligast förekommande redskapet linjär regression (Djurfeldt och Barmark, 2009). Analyseras två variabler tillämpas enkel linjär regression. En linjär regressionsmodell består av observerade värden för en beroende variabel (y) och en eller flera oberoende variabler (x) samt en regressionslinje som illustrerar y -variabelns estimerade värden (\hat{y}) när x -variabeln förändras (Djurfeldt och Barmark, 2009). Vanligen skrivs en regressionslinje som ekvationen: $\hat{y} = \alpha + \beta x$ där β är linjens lutning och α interceptet. Avståndet mellan observerade y -värden och estimerade \hat{y} -värden kallas för residual (u) och regressionslinjen dras där den kvadrerade residualen är som minst. Tekniken kallas ”minstakvadrat metoden” (ordinary least squares) (OLS) (Djurfeldt och Barmark, 2009). Residualen är den del av den beroende variabeln som inte kan förklaras av de för studien valda oberoende variablerna (Djurfeldt och Barmark 2009). Ett kvalitetsmått på en regressionsmodell är förklaringsgraden (R^2) som beskriver hur stor del av variansen i modellen som kan tillskrivas de oberoende variablerna. R^2 har ett värde mellan 0 och 1, multipliceras detta med 100 fås förklaringsgraden i antal procent. Eftersom regressionslinjen (oftast) inte överensstämmer med observerade värden innehåller en regressionsmodell både förklarad och oförklarad varians (Djurfeldt och Barmark, 2009).

Inledningsvis i denna studie testas sambandet var för sig mellan den beroende och de oberoende variablerna i en enkel linjär regression för att sedan testas tillsammans i en multivariat analys. Programmet Minitab används även för regressionsanalyserna i denna studie.

Multivariat analysmetod

Multipel regression

Studien syftar till att visa sambandet mellan olika företags egenskaper (storlek, bransch etc.) och mängden integrerad information för sociala- och miljömässiga aspekter i årsredovisningarna. Då flera variabler än två analyseras samtidigt fordras multivariat ansats.

Då det i denna studie förekommer fler än två variabler används förutom en enkel linjär regression även en multipel regressionsanalys. Den ursprungliga modellen för denna studie kan beskrivas enligt följande:

$$\text{Integrationspoäng} = \alpha + \beta_{\text{storlek}} + \beta_{\text{skuldsättningsgrad}} + \beta_{\text{ägarkoncentration}} + \beta_{\text{bransch}} + u$$

Multipel regressionsanalys med OLS är begränsad med krav på att den beroende variabeln är kvantitativ samt med kraven att det inte får förekomma en ej normalfördelad residual, multikollinearitet, heteroskedasticitet och felspecificerad modell (Djurfeldt och Barmark 2009). Dessa krav beskrivs mer nedan samt vad som kan göras för att komma till rätta med problemen.

Ej normalfördelad residual

Som nämndes ovan är en residual (u) avståndet mellan observerade y -värden och estimerade \hat{y} -värden. Att residualen ofta är större än noll beror enligt Djurfeldt och Barmark (2009) på att det är svårt att i verkligheten skapa en modell som tar med alla faktorer som påverkar den beroende variabeln. För att modellen ska anses vara riktigt specificerad ska residualen vara normalfördelad. Om residualen inte är normalfördelad kan detta bero på att finns korrelation mellan residualen och de oberoende- eller beroende variablerna (Djurfeldt och Barmark, 2009).

Multikollinearitet

Enligt Djurfeldt och Barmark (2009) är multikollinearitet när en oberoende variabel samvarierar med en eller flera andra oberoende variabler i regressionsanalysen. Om multikollinearitet finns påverkar det modellen negativt eftersom denna samvariation försvårar tolkningen av hur de oberoende variablerna påverkar den beroende variabeln. Detta leder till en minskning av modellens förklaringsgrad. Genom VIF (Variance Inflation Factors) kan multikollineariteten testas, VIF är 1 när ingen multikollinearitet finns. VIF-värdet får högst vara 2,5 för att anses acceptabelt (Djurfeldt och Barmark, 2009).

Heteroskedasticitet

Heteroskedasticitet betyder att det förekommer en ojämn spridning vilket beror på att variablerna inte är normalfördelade och att residualerna korrelerar med de oberoende variablerna. När dessa förhållanden uppstår är inte modellen rättvisande (Djurfeldt och Barmark 2009). För att undersöka om heteroskedasticitet finns i modellen kan residualerna plottas mot varandra i ett

spridningsdiagram. Då heteroskedasticitet förekommer ses en liggande konform i spridningsdiagrammet (Djurfeldt och Barmark, 2009).

Felspecificerad modell

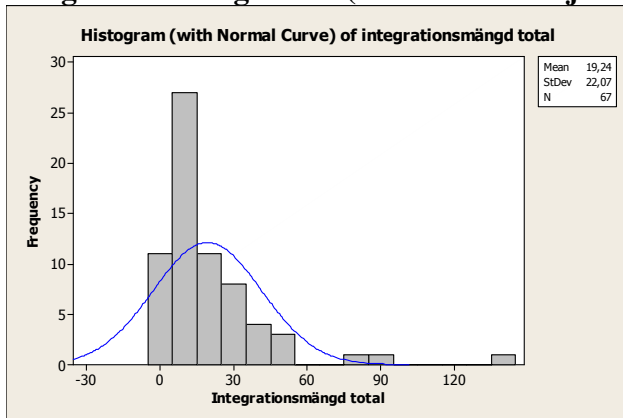
Om modellen uppvisar ett lågt värde för förklaringsgraden R^2 kan detta tyda på att modellen är felspecificerad, det vill säga att det finns förklarande variabler vilka inte har tagits med i modellen. Tecken på att modellen är felspecificerad kan vara att det förekommer heteroskedasticitet, multikollinearitet och att residualen ej är normalfördelad (Djurfeldt och Barmark 2009).

Åtgärder för att uppfylla kraven för regressionsanalysen

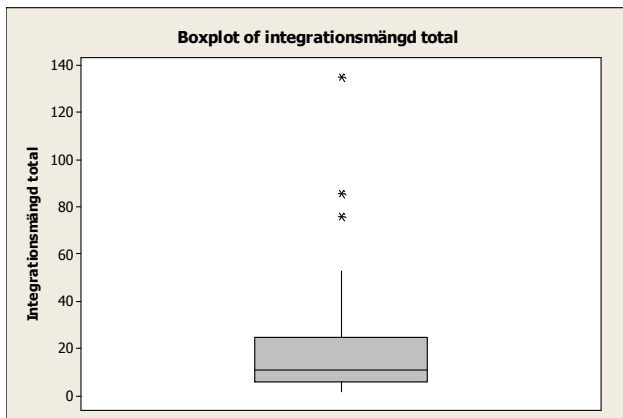
Genom att göra en variabeltransformation kan problemen med ej normalfördelade variabler och heteroskedasticitet åtgärdas, variablerna blir då mer symmetriska och normalfördelade (De Veaux, Velleman och Bock, 2014). Detta görs vanligtvis genom att logaritmera en eller flera variabler och här kan den naturliga logaritmen användas (Djurfeldt och Barmark, 2009).

Bilaga 4 – Histogram och boxplots för variablerna

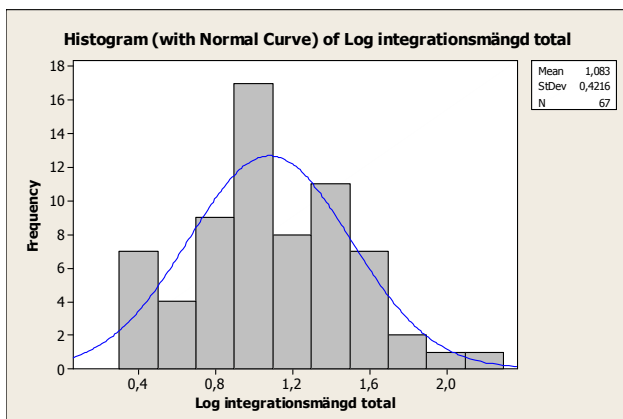
Integrationsmängd total (sociala- och miljöaspekter)

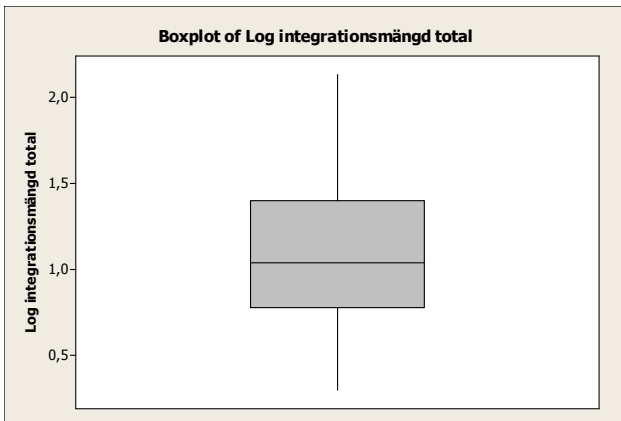
Histogram 4.1: Integrationsmängd total (sociala- och miljöaspekter) före logaritmering (ej normalfördelad).

Boxplot 4.1: Integrationsmängd total (sociala- och miljöaspekter) före logaritmering (ej normalfördelad).

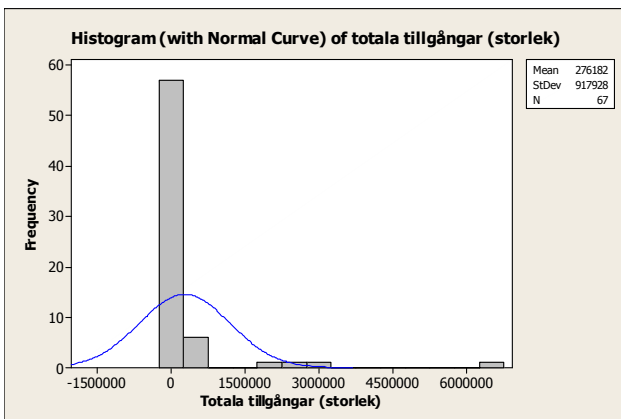

Histogram 4.2: Integrationsmängd total (sociala- och miljöaspekter) efter logaritmering (ungefärligt normalfördelad).

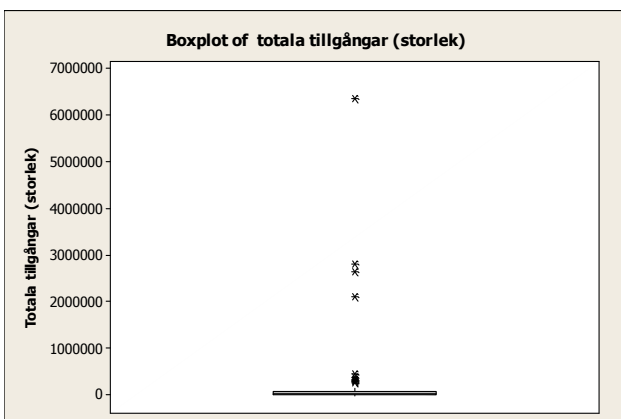

Boxplot 4.2: Integrationsmängd total (sociala- och miljöaspekter) efter logaritmering (ungefärligt normalfördelad, inga avvikande observationer).

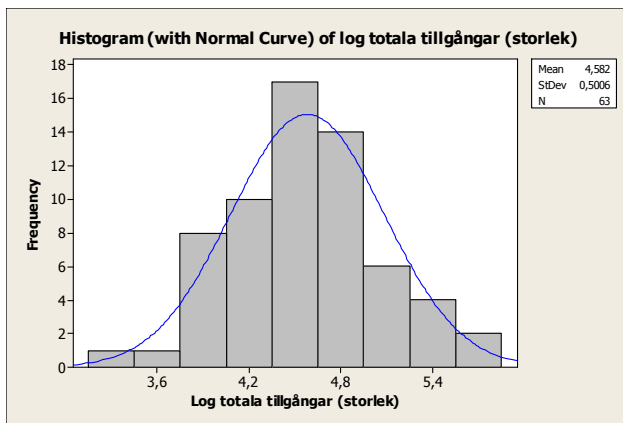
Totala tillgångar (storlek)

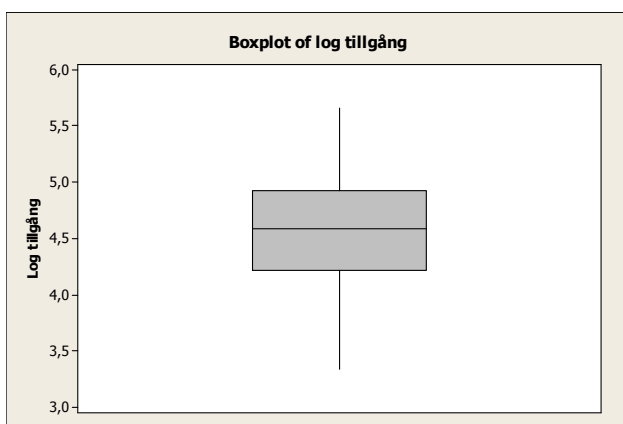
Histogram 4.3: Totala tillgångar före logaritmering och banker inkluderade (ej normalfördelad).

Boxplot 4.3: Totala tillgångar före logaritmering och banker inkluderade (ej normalfördelad).

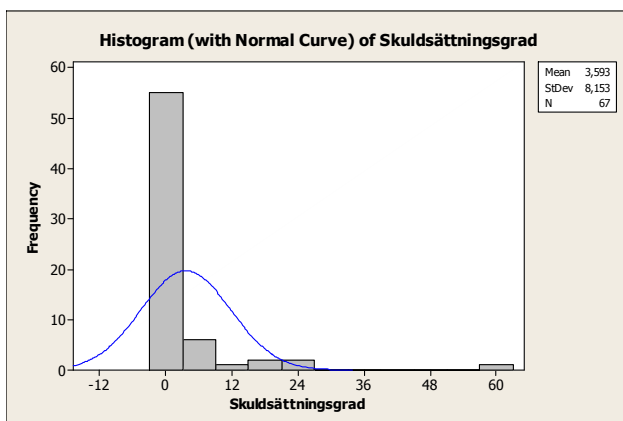

Histogram 4.4: Totala tillgångar efter logaritmering och banker exkluderade (ungefärligt normalfördelad).

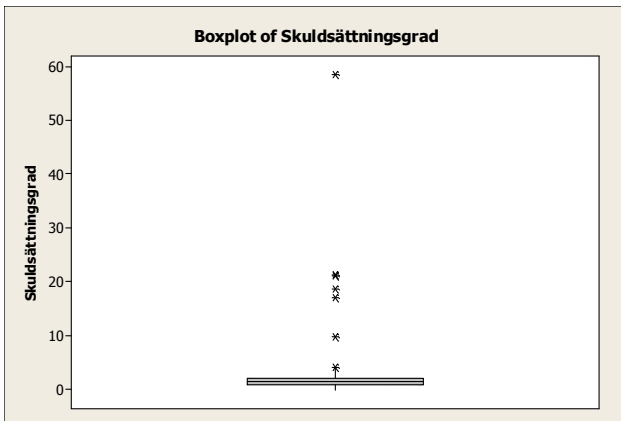

Boxplot 4.4: Totala tillgångar efter logaritmering och banker exkluderade (ungefärligt normalfördelad, inga avvikande observationer).

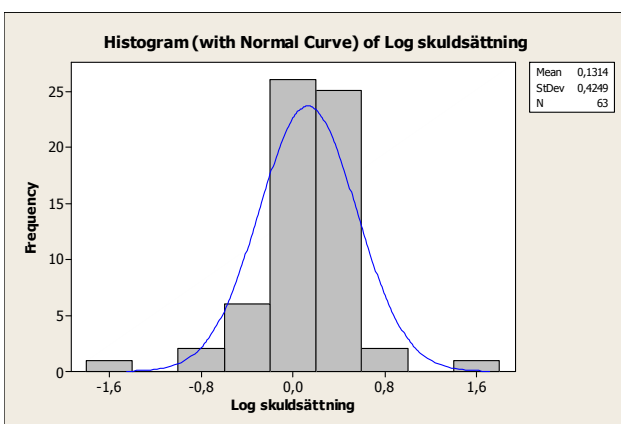
Skuldsättningsgrad

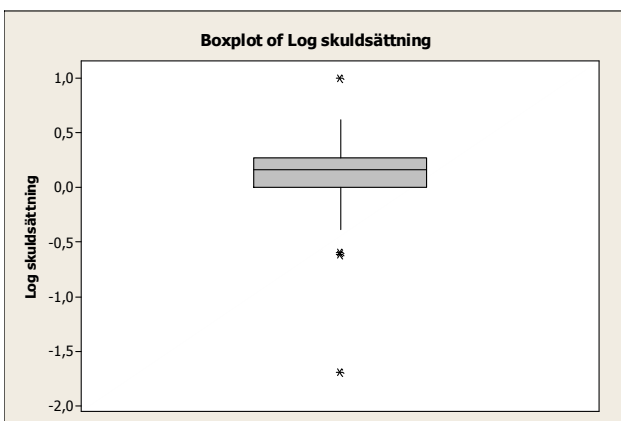
Histogram 4.5: Skuldsättningsgrad före logaritmering, avvikande observationer inkluderade (ej normalfördelad).

Boxplot 4.5: Skuldsättningsgrad före logaritmering, avvikande observationer inkluderade (ej normalfördelad).

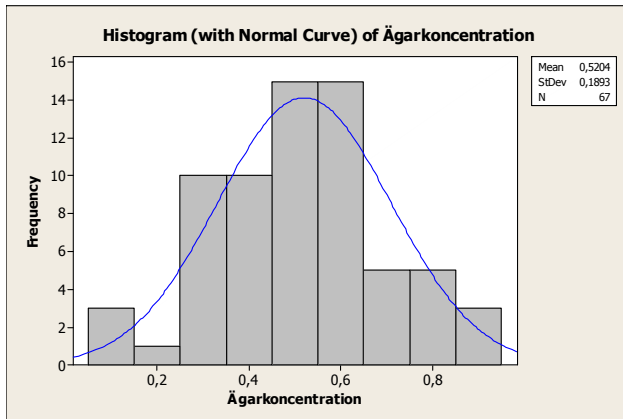

Histogram 4.6: Skuldsättningsgrad efter logaritmering, banker och Swedish Match exkluderade (mer normalfördelad men uppfyller ej fullt villkoret, avvikande observationer förekommer).

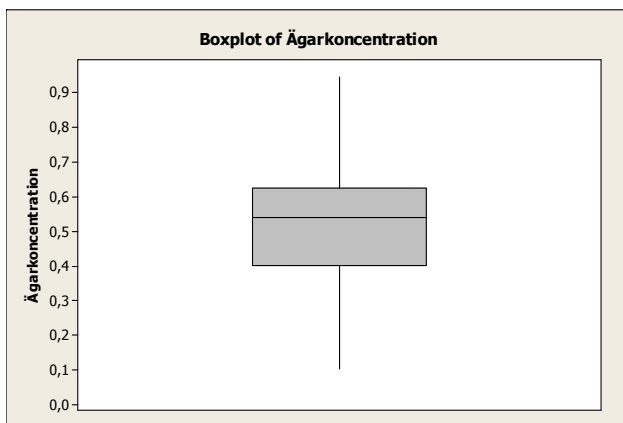

Boxplot 4.6: Skuldsättningsgrad efter logaritmering, banker och Swedish Match exkluderade (mer normalfördelad men uppfyller ej fullt villkoret, avvikande observationer förekommer).

Ägarkoncentrationen

Histogram 4.7: Ägarkoncentrationen (ungefärligt normalfördelad, tendens till snedfördelning till vänster).

Boxplot 4.7: Ägarkoncentrationen (ungefärligt normalfördelad, tendens till snedfördelad till vänster).

Bilaga 5 – Branschindelning och poängsättning

Bransch	Företag	Känslig bransch = 1	Socialt känslig = 1	Miljö- känslig = 1	Poäng social	Poäng miljö	Total poäng	Anger IR =1
Energi	Lundin Petroleum AB	1	0	1	11	13	24	0
Finans	Aktiebolaget Industrivärden	0	0	0	6	2	8	0
Finans	Atrium Ljungberg AB	0	0	0	6	10	16	0
Finans	Castellum Aktiebolag	0	0	0	20	6	26	0
Finans	Fabege AB	0	0	0	7	8	15	0
Finans	Fastighets AB Balder	0	0	0	1	3	4	0
Finans	Hufvudstaden AB	0	0	0	6	2	8	0
Finans	Intrum Justitia AB	0	0	0	5	1	6	0
Finans	Investment AB Kinnevik	0	0	0	1	1	2	0
Finans	Investmentaktiebolaget Latour	0	0	0	2	5	7	0
Finans	Investor Aktiebolag	0	0	0	1	1	2	0
Finans	JM AB	0	0	0	13	10	23	0
Finans	L E Lundbergföretagen Aktiebolag	0	0	0	4	25	29	0
Finans	Nordea Bank AB	0	0	0	8	2	10	0
Finans	Ratos AB	0	0	0	7	4	11	0
Finans	Skandinaviska Enskilda Banken AB	0	0	0	5	5	10	0
Finans	Svenska Handelsbanken AB	0	0	0	6	0	6	0
Finans	Swedbank AB	0	0	0	28	12	40	1
Finans	Wallenstam AB	0	0	0	6	19	25	0
Hälsovård	AstraZeneca AB	0	0	0	22	18	40	1
Hälsovård	Elekta AB	0	0	0	8	1	9	0
Hälsovård	Getinge AB	0	0	0	0	4	4	0
Hälsovård	Meda Aktiebolag	0	0	0	4	7	11	0

Bransch	Företag	Känslig bransch= 1	Socialt känslig = 1	Miljö- känslig = 1	Poäng social	Poäng miljö	Total poäng	Anger IR =1
Hälsovård	Swedish Orphan Biovitrum AB (publ)	0	0	0	10	0	10	0
IT	Axis Aktiebolag	0	0	0	4	4	8	0
IT	Tieto Oyj	0	0	0	1	1	2	0
Konsumenttjänster	Betsson AB	0	0	0	7	1	8	0
Konsumenttjänster	Modern Times Group MTG AB	0	0	0	2	0	2	0
Konsumtionsvaror	AAK AB (publ)	1	1	0	4	7	11	0
Konsumtionsvaror	Aktiebolaget Electrolux	1	1	0	15	10	25	1
Konsumtionsvaror	Axfood Aktiebolag	1	1	0	10	15	25	0
Konsumtionsvaror	H och M Hennes och Mauritz AB	1	1	0	7	11	18	0
Konsumtionsvaror	Husqvarna Aktiebolag	1	1	0	2	2	4	0
Konsumtionsvaror	ICA Gruppen Aktiebolag	1	1	0	7	4	11	1
Konsumtionsvaror	Nobia AB	1	1	0	2	4	6	0
Konsumtionsvaror	Oriflame Cosmetics AB	1	1	0	1	1	2	0
Konsumtionsvaror	Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA	1	1	0	26	27	53	0
Konsumtionsvaror	Swedish Match AB	1	1	0	5	2	7	0
Råvaror	BillerudKorsnäs Aktiebolag (publ)	1	0	1	0	9	9	0
Råvaror	Boliden AB	1	0	1	13	20	33	1
Råvaror	HEXPOL AB	1	0	1	3	24	27	0
Råvaror	Holmen Aktiebolag	1	0	1	4	22	26	0
Råvaror	SSAB AB	1	0	1	7	8	15	0
Telekommunikation	Com Hem Holding AB	0	0	0	2	1	3	0
Telekommunikation	Millicom Int. Cellular SDB	0	0	0	8	0	8	0
Telekommunikation	Telefonaktiebolaget L M Ericsson	0	0	0	25	20	45	0
Telekommunikation	Tele2 AB	0	0	0	4	2	6	1
Telekommunikation	TeliaSonera Aktiebolag	0	0	0	27	14	41	0
Tillverkning	ABB Norden Holding AB	1	0	1	8	2	10	0

Bransch	Företag	Känslig bransch = 1	Socialt känslig = 1	Miljö- känslig = 1	Poäng social	Poäng miljö	Total poäng	Anger IR =1
Tillverkning	Aktiebolaget SKF	1	0	1	25	61	86	1
Tillverkning	Aktiebolaget Volvo	1	0	1	67	68	135	0
Tillverkning	Alfa Laval AB	1	0	1	3	8	11	0
Tillverkning	ASSA ABLOY AB	1	0	1	16	26	42	0
Tillverkning	Atlas Copco Aktiebolag	1	0	1	41	35	76	1
Tillverkning	Autoliv Holding AB	1	0	1	4	2	6	0
Tillverkning	Hexagon Aktiebolag	1	0	1	1	3	4	0
Tillverkning	Indutrade Aktiebolag	1	0	1	1	2	3	0
Tillverkning	Lifco AB (publ)	1	0	1	4	2	6	0
Tillverkning	Loomis AB	1	0	1	11	9	20	0
Tillverkning	NCC AKTIEBOLAG	1	0	1	22	23	45	0
Tillverkning	NIBE Industrier AB	1	0	1	5	6	11	0
Tillverkning	Peab AB	1	0	1	5	14	19	0
Tillverkning	SAAB Aktiebolag	1	0	1	2	4	6	0
Tillverkning	Sandvik Aktiebolag	1	0	1	6	10	16	0
Tillverkning	Securitas AB	1	0	1	13	5	18	0
Tillverkning	Skanska AB	1	0	1	7	14	21	0
Tillverkning	Trelleborg AB	1	0	1	3	10	13	0

Tabell 5.1: Branschindelning och poängsättning

Känsliga branscher	Antal företag	Andel företag %	Antal poäng sociala faktorer	Poäng sociala faktorer %	Antal poäng miljö faktorer	Poäng miljö faktorer %	Totalt antal poäng	Totalt antal poäng %
Konsumtionsvaror	10	14,93%	79	12,80%	83	12,35%	162	12,57%
Energi	1	1,49%	11	1,78%	13	1,93%	24	1,86%
Råvaror	5	7,46%	27	4,38%	83	12,35%	110	8,53%
Tillverkning	19	28,36%	244	39,55%	304	45,24%	548	42,51%
Totalt	35	52,24%	361	58,51%	483	71,88%	844	65,48%

Tabell 5.2: Branschindelning och poängsättning.

Icke känsliga branscher	Antal företag	Andel företag %	Antal poäng sociala faktorer	Poäng sociala faktorer %	Antal poäng miljö faktorer	Poäng miljö faktorer %	Totalt antal poäng	Totalt antal poäng %
Finans	18	26,87%	132	21,39%	116	17,26%	248	19,24%
Hälsovård	5	7,46%	44	7,13%	30	4,46%	74	5,74%
IT	2	2,99%	5	0,81%	5	0,74%	10	0,78%
Tele-kommunikation	5	7,46%	66	10,70%	37	5,51%	103	7,99%
Konsumenttjänster	2	2,99%	9	1,46%	1	0,15%	10	0,78%
Totalt	32	47,76%	256	41,49%	189	28,12%	445	34,52%

Tabell 5.3: Branschindelning och poängsättning.

Bransch	Antal företag	Andel företag %	Antal poäng sociala faktorer	Poäng sociala faktorer %	Antal poäng miljö faktorer	Poäng miljö faktorer %	Totalt antal poäng	Totalt antal poäng %
Konsumtionsvaror *	10	14,93%	79	12,80%	83	12,35%	162	12,57%
Energi **	1	1,49%	11	1,78%	13	1,93%	24	1,86%
Råvaror **	5	7,46%	27	4,38%	83	12,35%	110	8,53%
Tillverkning **	19	28,36%	244	39,55%	304	45,24%	548	42,51%
Finans	18	26,87%	132	21,39%	116	17,26%	248	19,24%
Hälsovård	5	7,46%	44	7,13%	30	4,46%	74	5,74%
IT	2	2,99%	5	0,81%	5	0,74%	10	0,78%
Tele-kommunikation	5	7,46%	66	10,70%	37	5,51%	103	7,99%
Konsumenttjänster	2	2,99%	9	1,46%	1	0,15%	10	0,78%
Totalt	67	100,00%	617	100,00%	672	100,00%	1289	100,00%
*Socialt känslig bransch, ** Miljökänslig bransch								

Tabell 5.4: Deskriptiv statistik branschindelning och integrationspoäng.

Bransch totalt	Antal företag	Andel företag %	Antal poäng sociala faktorer	Poäng sociala faktorer %	Antal poäng miljö faktorer	Poäng miljö faktorer %	Totalt antal poäng	Totalt antal poäng %
Icke-känsliga	32	47,76%	256	41,49%	189	28,12%	445	34,52%
Känsliga	35	52,24%	361	58,51%	483	71,88%	844	65,48%
Totalt	67	100,00%	617	100,00%	672	100,00%	1289	100,00%

Tabell 5.5: Deskriptiv statistik icke känsliga- och känsliga branscher samt integrationspoäng.

Bilaga 6 – Nyckeltal

Företag	Bokslutsår	Storlek Mkr	Skuldsättningsgrad	Ägarkoncentration
AAK AB (publ)	201412	12 512	1,16	57,20%
ABB Norden Holding AB	201412	351 220	1,67	12,90%
Aktiebolaget Electrolux	201412	85 688	4,20	43,10%
Aktiebolaget Industrivärden	201412	84 059	0,25	53,80%
Aktiebolaget SKF	201412	81 639	2,35	42,30%
Aktiebolaget Volvo	201412	382 896	3,63	52,00%
Alfa Laval AB	201412	55 786	2,24	49,00%
ASSA ABLOY AB	201412	79 998	1,22	53,50%
AstraZeneca AB	201412	456 555	1,98	26,50%
Atlas Copco Aktiebolag	201412	105 281	1,07	31,90%
Atrium Ljungberg AB	201412	29 276	1,53	80,90%
Autoliv Holding AB	201412	57 993	1,16	27,60%
Axfood Aktiebolag	201412	9 692	1,38	71,60%
Axis Aktiebolag	201412	2 207	1,01	43,55%
Betsson AB	201412	5 013	0,63	54,10%
BillerudKorsnäs Aktiebolag (publ)	201412	25 709	1,41	38,70%
Boliden AB	201412	43 865	0,83	18,90%
Castellum Aktiebolag	201412	38 088	1,79	10,10%
Com Hem Holding AB	201412	18 720	1,59	58,00%
Elekta AB	2013/2014	17 892	1,86	40,50%
Fabege AB	201412	36 018	1,61	31,30%
Fastighets AB Balder	201412	40 185	1,82	76,70%
Getinge AB	201412	52 818	1,83	59,20%
H och M Hennes och Mauritz AB	2013/2014	75 597	0,47	76,30%
Hexagon Aktiebolag	201412	64 683	0,97	61,60%

HEXPOL AB	201412	7 284	0,44	58,40%
Holmen Aktiebolag	201412	36 434	0,74	82,10%
Hufvudstaden AB	201412	28 415	0,70	91,20%
Husqvarna Aktiebolag	201412	29 344	1,41	64,90%
ICA Gruppen Aktiebolag	201412	72 434	1,59	64,70%
Indutrade Aktiebolag	201412	8 087	1,56	54,40%
Intrum Justitia AB	201412	11 341	2,73	56,70%
Investment AB Kinnevik	201412	86 065	0,02	62,80%
Investmentaktiebolaget Latour	201412	19 190	0,42	89,20%
Investor Aktiebolag	201412	323 487	0,24	61,30%
JM AB	201412	12 375	1,67	34,00%
L E Lundbergföretagen Aktiebolag (publ)	201412	102 584	0,53	94,40%
Lifco AB (publ)	201412	7 435	1,14	84,50%
Loomis AB	201412	13 027	1,65	54,73%
Lundin Petroleum AB	201412	39 675	9,93	39,80%
Meda Aktiebolag	201412	65 112	2,15	43,90%
Millicom Int. Cellular SDB	201412	84 859	3,08	59,20%
Modern Times Group MTG AB	201412	14 131	1,42	58,70%
NCC AKTIEBOLAG	201412	38 987	3,40	72,40%
NIBE Industrier AB	201412	18 110	1,76	42,50%
Nobia AB	201412	7 855	1,46	57,10%
Nordea Bank AB	201412	6 355 737	21,43	32,50%
Oriflame Cosmetics AB	201412	66 387	3,96	44,50%
Peab AB	201412	9 284	2,55	70,70%
Ratos AB	201412	36 706	1,16	72,30%
SAAB Aktiebolag	201412	29 556	1,60	60,40%
Sandvik Aktiebolag	201412	106 319	1,90	26,40%
Securitas AB	201412	41 084	2,64	48,30%
Skandinaviska Enskilda Banken AB	201412	2 641 246	18,63	41,00%

Skanska AB	201412	92 774	3,33	47,30%
SSAB AB	201412	89 727	1,04	40,20%
Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA	201412	154 736	1,12	54,20%
Svenska Handelsbanken AB	201412	2 816 676	21,21	27,70%
Swedbank AB	201412	2 121 297	17,07	30,10%
Swedish Match AB	201412	16 573	58,40	14,50%
Swedish Orphan Biovitrum AB (publ)	201412	6 371	0,41	53,10%
Telefonaktiebolaget L M Ericsson	201412	293 558	1,02	45,69%
Tele2 AB	201412	39 848	0,76	54,43%
TeliaSonera Aktiebolag	201412	272 066	1,34	52,70%
Tieto Oyj	201412	9 795	1,19	33,40%
Trelleborg AB	201412	33 067	0,86	62,40%
Wallenstam AB	201412	31 757	1,46	72,20%

Tabell 6.1: Nyckeltal

Bilaga 7 – Exempel på kodning

Miljöpoäng

Spara på naturens resurser

Vi vill bidra till ett hållbart samhälle.

Utgångspunkten för vår byggnation och förvaltning är att fastigheten påverkar miljön under hela sin livscykel. Vi verkar för en långsiktig hållbarhet för människor och företag på flera sätt. Med 64 vindkraftverk i drift är vi självförsörjande på förnybar energi.

Exempel 1: Wallenstams verksamhetsbeskrivning ” Detta är Wallenstam” (Wallenstam, 2015, s. 2).

Detta uttalande i Wallenstams årsredovisning gav ett miljöpoäng, företaget anger hur de sparar på naturresurser. Enligt IIRC:s ramverk betyder detta att naturkapitalet gynnas medan det finansiella kapitalet minskar (IIRC, 2013a).

Socialt poäng

KORRUPTIONSBEKÄMPNING GENOM INTEGRITETSPAKTER

Många marknader där Atlas Copco är verksamt, exempelvis Indonesien, har identifierats ha en förhöjd risk för brott mot mänskliga rättigheter enligt den kartläggning av risker som Transparency International har gjort. Atlas Copco Indonesien har ingått icke-exklusiva men bindande integritetspakter med sina leverantörer, distributörer och agenter. Företag som har undertecknat en integritetspakt förbinder sig att arbeta enligt de högsta etiska standarderna och med stor öppenhet i alla sina affärer. Arbetssättet förenar även Atlas Copco med dess affärspartner så att de tillsammans kan få mer inflytande och större möjlighet att bekämpa korruption. Atlas Copco Indonesien engagerar sig också i affärspartner genom utbildning och en direkt dialog rörande Gruppens krav på affärspartner. Arbetssättet med integritetspakter används av Atlas Copco även på andra marknader där riskerna med korruption är en utmaning.

Exempel 2: Atlas Copco “Året i sammandrag - Affärspartner” (Atlas Copco, 2015, s. 48).

Atlas Copco förmedlar hur en social risk hanterats genom påverkan av aktörer i värdekedjan med utbildning och dialog. Detta stycke har erhållit ett socialt poäng.

Ingen poäng

Miljöarbetet är en viktig del av hållbarhetsarbetet som också, bland annat, inrymmer frågor om energi, socialt ansvar, affäretik och leverantörsuppföljning. Jag har under året valt att tydligare samordna hållbarhetsarbetet och vi har därför skapat en hållbarhetsfunktion på koncernnivå som rapporterar direkt till mig. Risker och möjligheter ska analyseras och målen ska revideras för att driva koncernens hållbarhetsarbete framåt och tydligare inkludera hållbarhetsfrågorna i vår affärsverksamhet. Vi kommer under 2015 att presentera en reviderad hållbarhetsstrategi och nya mål för detta prioriterade område.

Exempel 3: SSAB “Koncernchefens kommentar” (SSAB, 2015, s. 3).

Uttalandet har gjorts i generella termer och inte hur företaget påverkas eller påverkar omgivningen vilket inte genererar någon poäng.

Socialt- och miljöpoäng i samma stycke

Atlas Copcos inköpsstrategier är decentraliserade för att öka organisationens flexibilitet. På divisionsnivå finns inköpsråd som övervakar leverantörskedjan. Dessa samlas som en del av Gruppens inköpsråd för att utveckla centrala policyer och verktyg som påverkar hela verksamheten. Lokala inköp av förbrukningsvaror uppmuntras för att gynna de samhällen där Gruppen är verksam genom arbetstillfällen och bidrag till direkta och indirekta inkomster. Lokala inköp utförs främst av de enskilda enheterna vilket också underlättar nära relationer med lokala partner för att uppnå hög kvalitet och effektivitet, samtidigt som det minskar miljöpåverkan från transporter.

Exempel 4: Atlas Copco “Året i sammandrag - Affärspartner” (Atlas Copco, 2015, s. 48).

Atlas Copco betonar att lokala inköp av förbrukningsvaror uppmuntras för att stödja samhället där företaget är verksamt samt att detta minskar transporternas påverkan på miljön. Stycket har erhållit ett socialt poäng och ett miljöpoäng, det vill säga totalt två poäng.

Bilaga 8 – Kontroll av regressionsmodellen

Normalfördelad residual

Nedan visas en plottbild av normalfördelningen av residualerna i regressionen.

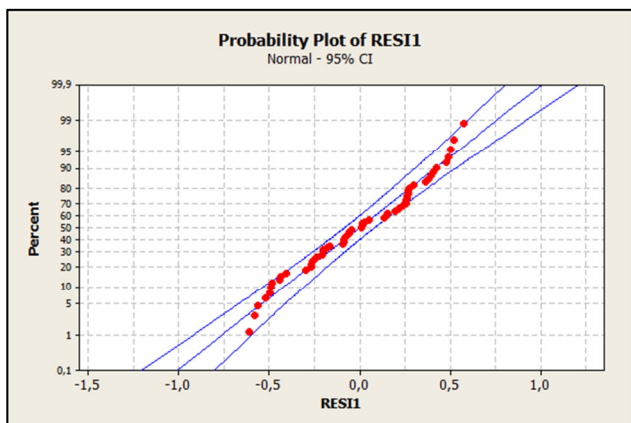

Diagram 8.1: Normalfördelningen av residualerna.

Normalfördelningen är ej helt tillfredsställande, plottbilden visar att data i stort sett håller sig inom 95 % konfidensintervallet. Modellen kan dock till viss del vara missvisande vilket får tas i beaktande vid analysen.

Multikollinearitet

De oberoende variablerna (storlek och bransch) vilka ingår i den multipla regressionen visar inte någon inbördes korrelation som skulle kunna störa regressionsmodellen. VIF-värden på 1 betyder att ingen multikollinearitet finns, värden på 2,5 eller mer är inte acceptabla. VIF-testet gav för denna modell värden på 1,006 vilket med god marginal understiger gränsvärdet om 2,5.

Heteroskedasticitet

Spridningen av variansen har kontrollerats med ett spridningsdiagram över residualerna mot förväntade y-värden (\hat{y}).

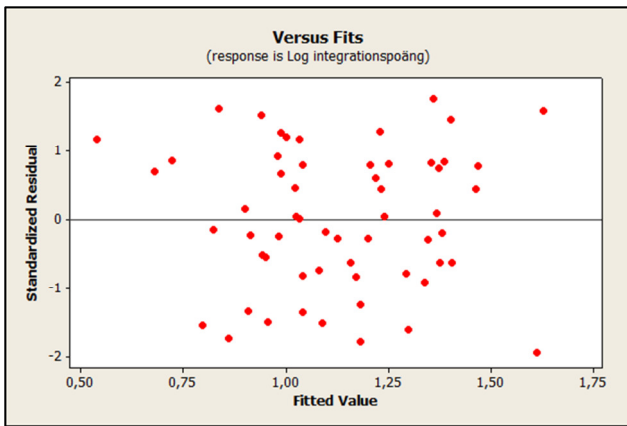

Diagram 8.2: Test av heteroskedasticitet.

Ett svagt kurvmönster kan skönjas i mitten av diagrammet, vilket tyder på att normalfördelningen inte är helt tillfredsställande. Ingen liggande konform ses dock varvid heteroskedasticiteten bedöms vara acceptabel för fortsatt analys.

Felspecificerad modell

Förklaringsgraden (R^2) uppgår till 32,9 %. Detta kan tolkas som att de företagens branschtillhörigheter och tillgångar kan förklara 32,9 % av variansen i omfattningen av integrerad information i årsredovisningarna. Resterande varians om 67,1 % kan tillskrivas residualerna, d.v.s. andra faktorer eller slumpen. Fler faktorer hade kunnat bidra till ökad förklaringsgrad och därmed högre validitet i resultatet.